THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Fourth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 28th November, 1968

The House met at Half past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

REVENUE COLLECTIONS BY HEADMASTERS

61—

*969-A (5358-W) Q.—Sri K. Muniswamy (Satyavedu) :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Headmasters of elementary schools in the villages of all Panchayat Samithis were directed by the Samithi Presidents and Block Development Officers to assit the officials for revenue collections; and

(b) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy):—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—ఇది చాల పాత ప్రశ్న. కర్నూలు ప్రాంతంలో యిలాంటిది జరిగిందని యిక్కడనే చర్చ కూడ జరిగింది, లేదు అంటున్నారు సంతోషం. ఇకమీదట కూడ Education Department లో ఉండే ఉపాధ్యాయ వర్గానికి యితర బాధ్యతలు పెట్టకుండా ఉండేటట్లు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది నిజమే. మహబూబునగర్ జిల్లా కల్వకుర్తి పంచాయితీ సమితిలో loans collections కోసము ఉపయోగించారు. వెంటనే మా దృష్టికి రాగానే అలా చేయవద్దు orders cancel చేయమని instructions యివ్వడము జరిగింది. Revenue collections కాదు. Loans collections అది కూడ చేయవద్దని చెప్పాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :— లోగడ ఒకసారి రెవెన్యూ కలెక్షన్స్ పంచాయితీ సమితులకు ఒప్పజెప్పాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదని తెలిసినది. అది ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదా? ఉంటే ఎప్పటినుంచి అమలులోకి తెస్తారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఆలోచనలో లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):— మంత్రిగారు తెలవిస్తూ Loan అనేది రెవెన్యూ కాదని ఒక technical ground మీద కాబోలు (a) కి 'No' అన్నారు. తరువాత supplementary question కు నిజమే, మహబూబ్‌నగర్ లో జరిగినది అన్నారు. ఈ సమాధానాలు పరస్పర విరుద్ధం కాకుండా దయచేసి చూస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—పరస్పర విరుద్ధం కాదు. Whether it is a fact that Headmasters of elementary schools in the villages of all Panchayat Samithis were directed by the Samithi presidents and Block Development Officers to assist the Officials for revenue collections" అని ప్రశ్న. నా దగ్గర information ఉన్నది. నేను దాచడానికి కాదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— వారు దాచారని కాదు. ఆ true technical revenue అంటే land revenue అని, loans revenue క్రింద రాదని ఒక అర్థం మీ డిపార్టుమెంటువారు తీసుకొని మీచేత 'No' అని చెప్పించడము. Spirit of the question తీసుకోవాలిగాని మరొక విధంగా తీసుకోకుండా చూడమని ప్రార్థన.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— ఆ కల్వకుర్తి సమితిలో యిదివరకు ఏమీలేదు అన్నారు. ఇప్పుడు ఒప్పుకున్నారు. అంతవరకు సంతోషము. జీతాల కోసమని డబ్బు వసూలు చేసి జీతాలు తీసుకోమన్న B. D. O. మీద ఏమి action తీసుకున్నారు? ఆయన ఏమి అధికారంతో ఆ పని చేశాడు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—B. D. O. మీద ఏమి action తీసుకోలేదు. ఆయన ఏమని చెప్పినాడు అంటే—మేము loans గవర్నమెంటుకు కట్టేశాము. Teachers కు, యితర staff కు జీతాలు కట్టడానికి మాదగ్గర డబ్బులేదు. అందుచేత order చేసినాము అనిచెప్పినారు. అదికూడా చేయవద్దని మేము వెంటనే wire ద్వారా instructions పంపించాము. ఆపేశారుకూడ.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—నా point అదికాదు. ఇది చాల serious issue ఒక ఉద్యోగస్థుడిని యింకో పనిచేయమంటే ఆయనమీద చర్య తీసుకోలేదు అంటారు ఏమిటి? రేపు ఎవరైనా దారిలో దోపిడిచేసి వారిజీతాలలో సరిచూసుకోమంటారా? జీతాలు లేకపోతే బజారులో కొట్టి తీసుకోమని order యిచ్చేస్తే మీరు ఒప్పుకుంటారా?

Mr. Speaker :—The point is, the B. D. O. has committed an irregularity and why no action was taken against him?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—దానికి పెద్ద action తీసుకోవాలని అనుకోలేదు. మేము వెంటనే అట్లాచేయవద్దు ఆ order ను రద్దుచేసుకొని మాకు తెలియపరచ మన్నాము. తెలియ పరిచారు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—కల్వకుర్తిలో యివ్వబడిన order, collector ఆదేశంతో యిచ్చారా లేకపోతే B. D. O. స్వంత పూచీపైన orders pass చేశారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి : —B. D. O. స్వంత పూచీపైనే. President B. D. O. కలిసిఇచ్చారు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—Block Development Officer, పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు యిద్దరుకలిస్తే, ఆ సమితిలో నుంచి collectionsకు పోతే ఎవరూ యిచ్చేవారులేరు. ఈయనకు revenue collections చేయమని యిస్తే ఏమవుతుందో ? వసూలు చేశారా ? వసూలుచేస్తే ఎంతమట్టుకు వసూలు చేశారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి : —Revenue Collections కాదు. Loan Collections అని యిదివరకే మనవిచేశాను. అది వెంటనే రద్దుచేసినాము.

Mr. Speaker :—They are the arrears due to the Revenue Department or due to the Panchayati Samithi and naturally they thought they had a right to collect their own arrears. The Minister has said that it is an irregularity.

Sri P. Subbayya :—It is setting up a bad precedent. We would like to know whether it is the policy of the Government that they should be asked to collect the arrears.

Mr. Speaker :—The Minister has said that it is an irregularity.

Sri P. Subbayya :—So, what is the action proposed ?

Mr. Speaker .—He said that no action is necessary.

Sri P. Subbayya :—Then, they will be committing a bad precedent.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఏమి action తీసుకోలేదంటే తక్కిన officers అంతా ప్రారంభించేటట్లయితే administration ఏమి అవుతుంది ?

Mr. Speaker ;—The moment it is brought to the notice of the Government, immediately they gave instructions not to commit such irregularities.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు చేయలేదు అసెంబ్లీలో, 6 నెలలు అయిన తరువాత నేను కాగితం తీసుకువచ్చి చూపించిన తరువాత లేదు అని చెప్పి యివ్వాళ చేశాము అని చెప్తున్నారు. వీరి notice కు రాకుండా ఏ irregularity చేసినా సరిపోతుందన్నమాట. రేపటినుంచి అక్కడ ఎవరు అప్తారు; అసలు ఏమి action తీసుకుంటున్నారు ?

Mr. Speaker ;—Arrears of loans are due to the Panchayat samithi.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : —School masters ను వసూలు చేయమంటే ఎలా ?

Mr. speaker :—Will the hon. Minister propose to take any action against him ?

Sri T, Ramaswami :—No, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎందుకు తీసుకోరు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని మేము తీసుకోలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఎందువల్ల ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఫలానా చోట యిట్లా జరిగింది. చాల తప్పుపని ఇటువంటిది ఎవరూ చేయవద్దని B.D.O, లందరికీ circular పంపిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తప్పకుండా పంపిస్తాము.

BRIDGE ON THE RIVER GODAVARI

62—

*224 (4087) Q.—Sri T. Purushothama Rao (Wardhanpet):-Will the hon· Minister for Communications be please to state :

(a) the amount of expenditure incurred for the construction of the bridge across Godavari at Bhadrachalam; and

(b) whether the contractor has completed all the work according to the agreement ?

The Minister for Communications (Sri J.V. Narsinga Rao) :—(a) Rs. 74,11,326.

(b) Yes; Sir.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—దీని original estimation ఎంత ? Revised estimation అయింది ? ఆ date తో విపులంగా చెప్పండి.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—Original estimate Rs, 67 lakhs in 1959, Revised estimate Rs. 66 lakhs చేసి Governnent of India కు పంపించారు. తరువాత కొన్ని claims contractor set up చేసిన తరువాత మళ్ళీ Goverement of India కు Rs. 81.24 lakhs estimate చేసి పంపించారు. గాని అది వారు ఒప్పుకోలేదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఆ contractor పేరు ఏమిటి ? Final measurment లోకి తీసుకొన్న date ఏమిటి ? ఆ payment చేసిన date ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—Bridge వరకు పటేల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెని. వారికి payments ఒకసారి కాదు, payment యిస్తూనే పోయినారు.

తరువాత ఒక claim రు. 8,81,525లు, ఏవో damages వచ్చినవి ఏదో వ్రాసి పెట్టారు అది ఆర్బిట్రేషన్‌కు పోయింది ఆర్బిట్రేషన్‌లో రు. 89,500 లు వారికి యివ్వాలని నిర్ణయింపబడ్డది. దాని ప్రకారం ఆ payment కూడ యివ్వబడింది. మిగతా claim ఒప్పుకోవడం లేదని వారికి information కూడ పంపబడింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—ఈ estimates వేసేటప్పుడు మొట్ట మొదట soil గురించి వేస్తారు. దరిమిలాన ఆ soils అన్నీ మారాయి అని దానిలో వేస్తున్నారు. ఇది ప్రతిదానితో వస్తున్నది. దీనిని గురించి ఆలోచించే దానికి ఒక కమిటి వేయడంగాని, expert engineers ను వేయడంగాని జరుగుతోందా? లేకుంటే ఆ ఇంజనీరు దయాదాక్షిణ్యంమీద యిది జరగాలనా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇదివరకే మనవి చేశాను. All avoidable arrears should be avoided as far as possible. కాని కొన్ని ఎట్లా ఉంటాయి అంటే—మనదగ్గర అంతా investigation చేసి పరికరాలు లేక unexpected గా ఏదైనా వస్తూ వుంటాయి. గోదావరిలో నీటిమట్టం యింత ఉంటుందని ఒక సంవత్సరం record చేస్తారు. ఏదైనా వరద వచ్చి లేక యిటువంటిది ఏదైనా వస్తే తప్ప సాధ్యమైనంతవరకు estimate సరిగా చేయాలని దానికొరకు special circle కూడా నియామకం అయింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అది కాదు. మామూలుగా చిన్నవాటిలో కూడ estimate చేసేటప్పుడు nominal గా soil mention చేస్తారు. తరువాత boulders వచ్చాయి. అవి వచ్చాయి, యివి వచ్చాయి అని చెపుతారు. అసాధారణమైన వాటిలో కాకుండా సాధారణమైన వాటిలో కూడా estimate చేసేటప్పుడు అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. దానిని గురించి ఆలోచించడానికి expert committee వేస్తారా లేదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— Expert Committee అక్కరలేదు. Enforcement అవసరం. ఇప్పటికే కొంత చర్య తీసుకున్నాము. Investigating authority responsible ఉంటారు. వారు అక్కడనుంచి బదిలీ అయినా కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత దానిలో లోపం కనపడ్డా అతనిపైన చర్య తీసుకోబడుతుందని యిదివరకే ప్రభుత్వం ఒక circular కూడా జారీ చేసినది.

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ (సీతారాంభాగ్) :—అక్కడ ఒక రాతిగుండు ఉన్నది. అక్కడ ఫౌండేషన్ లోపలికిపోకుండా వున్నది. అది లోపలికి పోకుండా ఆ కంట్రాక్టర్ బ్రిడ్జి నిర్మించేటప్పుడు నాలుగైదు పిల్లర్స్ ఆ గుండు పైన వేశాడు. అతని అబ్జక్షన్—ఆ రాతికి చాలా ఖర్చు అవుతుంది; దానిని పగలగొట్టడానికి 70 వేలు పైచిల్లర అవుతుందని. అయితే రెండింతల చిల్లర ఎక్కువ యివ్వడానికి ఎవరు బాధ్యులు? బిల్లు చూడకుండా, ప్లాన్ ప్రకారం కాకుండా యిచ్చిన బాధ్యత ఎవరిది?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—స్పెసిఫిక్ యిన్‌స్టెన్స్ వుంటే........

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—స్పెసిఫిక్‌గానే చెబుతున్నాను. పబ్లిక్ అక్కౌంట్స్ కమిటీ మెంబర్సుగా అక్కడకు వెళ్ళి మేము చూశాము.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఎగ్రిమెంటు ప్రకారంగా ఆ కాంట్రాక్టరుకు ఎంత రావలసివుంటుందో అంత యిస్తారు; లేకపోతే రాదని చెబుతారు.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :—ఒరిజినల్ ఎస్టిమేట్సుకు ఏమాత్రం సంబంధంలేకుండా లక్షలకు లక్షలు రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్సులో పెరిగిపోతూ వుండడం మనకు కనబడుతున్నది అదేదో ఒక పర్సెంటేజ్ వుంది; అయిదు పర్సెంట్‌కంటే ఎక్కువ రాకూడదని. ఒరిజినల్ ఎస్టిమేట్ తక్కువ వుండడం, ఆ తరువాత రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్‌లో లక్షలకు లక్షలు పెరగకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—దానికి కారణాలు వున్నవి. టెండర్సును పిలిచినప్పటికి. అనుకున్నవిధంగా రాలేదు; ఆరు పర్సెంట్ ఎక్సెస్‌కు వచ్చింది—పటేల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ. దానివలన రెండులక్షల డెబ్భయ్‌తొమ్మిదివేల పదువందలు ఎక్కువ అయింది. అప్రోచ్ రోడ్సుకు ఆల్టర్‌నేటివ్ డిజైన్సులో కొంత మార్పువచ్చి లక్షాముప్పయ్‌వేల పైచిల్లర దానికి ఖర్చు అయింది. తరువాత, స్టాఫ్ క్వార్టర్స—రాక్‌లో కూడా కొంత మార్పువచ్చింది. వీటివలన తొమ్మిది లక్షల పైచిల్లర ఎక్కువ అయింది.

KRISHNA-GODAVARI RIVER WATER DISPUTE

63—

* 1002 (6531-K) Q.—Sri R. Mahananda :-Will the hon· Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Krishna-Godavari River dispute was discussed at the recent Srinagar conference ;

(b) if so, what is the view expressed by the majority of the delegates attended ;

(c) was any decision taken there for the appointment of a Tribunal ; and

(d) did our Government sponsor this Tribunal ?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) :—(a) No Sir ;

(b), (c) & (d) :—Do not arise.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—శ్రీనగర్ కాన్ఫరెన్సులో యిలాంటి ప్రసక్తి రాకపోవచ్చునుగాని. యీ సమస్యాపరిష్కారం గురించి—అప్పుడప్పుడూ కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి వినే వార్తలుగాక — యిదమిద్ధంగా ఏదయినా పరిష్కారమార్గమంటూ మనకు వున్నదా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఆఖరి పరిష్కారం—ట్రిబ్యునల్ గదా. దానికి రిఫర్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—రాజేశ్వరరావుగారు 'శ్రీనగర్‌లో యీ ప్రసక్తి వచ్చిందా ?' అంటే లేదన్నారు. ట్రిబ్యునల్‌కు రిఫర్ చేయడానికి ముందుగా

అసలు ఏవైనా చర్చలు జరిగాయా; ఎక్కడ డిఫర్ అయిన తరువాత ట్రిబ్యునల్‌కు రిఫర్ చేయడం జరిగిందో చెబుతారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—చర్చలు అనేక స్థాయిలలో జరుగుతూవచ్చాయి. చివరిది, ట్రిబ్యునల్.

శ్రీ ఎం. మాధవరావు :—వాటర్ డిస్‌ప్యూట్స్‌కు సంబంధించి ఆ రికార్డు అంతా ట్రిబ్యునల్ ముందు ప్లేస్ చేయాలిగదా. ఆ రికార్డునంతా చక్కగా ప్లేస్ చేయడానికి ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్‌ను నియమిస్తారా? లేకపోతే, అవకతవకలతో గనుక ప్రెజెంట్ చేస్తే మన కేస్ పోతుందేమో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అప్పటి ఇంజనీర్సు యిప్పుడులేరు, ఆ పాత రికార్డ్సు........

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రశ్నలోని ప్రధానమైన విషయమేమంటే—యిది చాలా సీరియస్ సమస్య కాబట్టి గవర్నమెంట్ లెవెల్‌లో ఒక బాధ్యత కలిగిన స్పెషల్ ఆఫీసర్‌ను పెట్టి టెక్నికల్‌గా, యితరత్రా మొత్తం స్టడీచేసి మన కేస్ ప్రెజెంట్ చేయిస్తే మంచిదిగదా,

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—స్పెషల్ ఆఫీసర్ అని కాదనుకోండి... అడ్వొకేట్స్, వారికి టెక్నికల్‌గా....మనకు యిప్పుడువున్న స్టాఫ్‌లో కాని, యిది వరకు మనవద్ద పనిచేసిన, అనుభవంవున్నవారుగాని, వారి సర్వీసెస్ కూడా ఉపయోగించుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం ...టు సేఫ్‌గార్డ్ ది యింటరెస్ట్స్ ఆఫ్ ది స్టేట్. గౌరవసభ్యులకు యింకేమైనా తోస్తే, శాసనసభలో కాక పోయినప్పటికి, ప్రైవేట్‌గా మాతో చెప్పవచ్చు—యిట్లా చేస్తే బాగుంటుంది అని. దానిని కూడా ఆలోచించడానికి సంసిద్ధంగావున్నాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—శ్రీనగర్ కాన్ఫరెన్స్‌లో డిస్కస్ చేయలేదన్నారు. I am reading from 'The Recommedations of the Committee on Regional Aspects as adopted by the National Integration Council on 22-8-1968".

"The Committee is of the considered view that the provisions of Inter-State Water Disputes Act, 1956 should be unhesitatingly pressed into service for resolving disputes over the sharing of river waters. All issues which have been alive for more than 3 years should be referred to the Tribunal immediately after it is set up under the Act. The Committee however feels ..

Mr· Speaker:--The question is whether the Krishna-Godavari River Waters Dispute was discussed at the recent Srinagar Conference, The Minister said it was not discussed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Let me read from the proceedings of the Committee.

"The Committee however feels that the Tribunal should not be of a single Member in view of the compelxity of the existing issues

and should consist of at least three members who should all be judges The Act should be amended to this effect·" దీనిపై డిస్కషన్ జరిగిందా? అంటేలేదు, జనరల్‌గా జరిగింది డిస్కషన్ అన్నారు. దీనిపైకూడా జరిగింది. చివరకు మొత్తం యిస్యూపై అండర్‌స్టాండింగ్‌కు వచ్చారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—స్పెసిఫిక్‌గా ఆ రివర్, యీ రివర్ అని రాలేదు. ఉదాహరణకు—నర్మదా వున్నదనుకోండి, గుజరాత్‌కు మధ్యప్రదేశ్‌కు సంబంధించి. అటువంటివి మనస్సులో పెట్టుకొని శీఘ్రంగా సెటిల్ చేసుకోవాలని ఆ ఆక్టులో యిదివరకు ఒక జడ్జి అనివున్నది : ముగ్గురు యిప్పుడు పనిచేస్తున్న జడ్జెస్ వుండాలని అక్కడ తీర్మానం చేశారు. In pursuance of that resolution, the Act relating to the Inter State Water Disputes Act was amended.

DEVELOPMENT OF NIZAMSAGAR PROJECT

64—

* 270 (6198) Q.—Sri P. Gunnayya (Patapatnam) :—Will the hon· Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether any schemes have been prepared for the development of Nizamsagar; and

(b) if so, the details thereof togeter with the expenditure therefor?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) Proposals to increase the full reservoir level by 4 1/2 feet, improve the head works and canal system are under consideration. Detailed investigation is being done.

(b) Information on this will be available only after detailed investigation is completed.

TOBACCO BOARD FOR THE STATE

65—

* 333 (6028) Q.–Sri P·O Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether it is a fact that our Government has requested the centre to form Tobacco Board in our State; and

(b) if so the stage at which the matter now stands ?

The Minister for Labour (Sri K. V. Narayana Reddy) :—(a Yes, sir.

(b) The matter is under consideration of the Government of India.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒక బోర్డును వేస్తామన్నారు. అది ఆలోచించండి. అసలు టొబాకో ఉత్పత్తి, యితరత్రా అభివృద్ధి అంతా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వుండగా ప్రమోషన్ కౌన్సిలు ఆఫీసు మద్రాసులో పెట్టడం ఏవిధంగా మనకు లాభదాయకం ? ప్రమోషన్ కౌన్సిల్ ఆఫీసు హైదరాబాదులోగాని, గుంటూరులోగాని మనకు సెంటర్‌లో పెట్టే ఆలోచన చేస్తారా ?

Sri K. V. Narayana Reddy :— Sir, the point is there is multiplicity of organisations in the matter of treating tobacco trade. There is the Tobacco Development Board, Export Promotion and Marketing Council and also the Central Research Institue. We are trying to get all these moved to Hyderabad. Moreover, there is no Co-ordination now. In order to have Co-ordination, we want to have the Board at Hyderabad. We have already referred this matter to the Government of India and they have assured us tha they will certainly shift this Tobacco Export Promotion Council from Madras to Hyderabad.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :—ఇదివరలో సెంట్రల్ టుబాకో కమిటీ ఒకటి వుండేది, టుబాకోకు సంబంధించిన పనులు చూడడానికి. ఇప్పుడు దానిని ఎబాలిష్ చేశారు. ఇప్పుడు ఆ కమిటీ చేసే పనులు ఎవరు చేస్తున్నారు ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఇప్పుడు సెంట్రల్ టుబాకో కమిటీలేదు. సెంట్రల్ టుబాకో రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ వున్నది, టుబాకో ఎక్స్‌పోర్టు ప్రమోషను కౌన్సిలు వుంది.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ-ఈస్ట్) :—టుబాకో బోర్డు వల్ల వచ్చే లాభాలు ఏమిటో చెబుతారా ? రెండవది, టుబాకో గ్రోత్ వల్ల లంగ్ కాన్సర్ వస్తుందని అనేక దేశాలు నిషేధిస్తున్నాయి. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని కూడా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి టుబాకో 18-20 కోట్ల వరకు ఎగుమతి చేస్తున్నాము. మొత్తం భారతదేశంలోని టుబాకో ఎగుమతులలో 80-85 పర్సెంటు ఆంధ్రదేశంనుంచే పోతోంది. కాబట్టి టుబాకో అభివృద్ధి కావాలని, ఆ బోర్డువస్తే యివన్నీ కో ఆర్డినేట్ అవుతాయని. ఇప్పుడు కో ఆర్డినేషను లేకుండావుంది. అదిగాక, బఫర్ స్టాక్ వుంటుంది. నాటు టుబాకో, వర్జీనియా టుబాకో వున్నాయి. బోర్డు వీటి ప్రైస్ కంట్రోల్ చేస్తుంది. Now, it is a buyers' market and we want it should be a sellers' market

Sri T. Nageswara Rao (Mangalagiri) :—Is it a statutory board or non official board that is prop sed to be set up ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—1967 జులైలో ఇక్కడనే సెమినార్ జరిపాము. అక్కడ కొంతమంది మిత్రులు స్టాట్యుటరీ బోర్డు కావాలని, కొంత మంది నానఫిషియల్ బోర్డు కావాలని అన్నారు. స్టాట్యుటరీ బోర్డు వుంటే బాగుంటుందని ప్రభుత్వం భావించింది. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాతో నెగోషియేట్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) :— పొగాకు కొన్నికోట్ల రూపాయిల మేరకు ఎగుమతి చేస్తున్నట్లే ఏలూరు, వరంగల్లువంటి పట్టణాలలో కార్పెట్స్, చర్మకార పరిశ్రమలు వున్నాయి. వీటినికూడ అమెరికా, ఇంగ్లండు దేశాలకు పంపించే అవకాశంవుంది. కాని ఆ బిజినెస్ చాలా నష్టపోతోందని

వర్తకులు చెబుతున్నారు. దానికికూడ అటువంటి సంఘములు ఏర్పాటుచేసి వారి నష్టాన్ని నివారించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—భారత ప్రభుత్వం కమోడిటీ బోర్డు అని చాలా వాటిని వేసింది. కాఫీ బోర్డు. టీ బోర్డు వంటివి వున్నాయి. ఆతరువాత. టుబాకో బోర్డు అంటున్నాము కాని కార్పొరేషన్ కోసం లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—టొబాకో ఎక్స్‌పోర్ట్ అండ్ ఇంపోర్ట్ కౌన్సిల్ ఒకటి వుందన్నారు. రిసెర్చి స్టేషను ఒకటి వుందన్నారు. ఆ కౌన్సిల్‌కు, యీ బోర్డుకూ డ్యూటీస్‌లో, ఫంక్షన్సులో తేడాలు వున్నాయా? ఒకదాని కొకటి సంబంధం వుంటుందా. వేరు వేరు ఫంక్షన్సు వుంటాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—టుబాకో డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు ఒకటి వుంది. టుబాకో ఎక్స్‌పోర్టు ప్రమోషను కౌన్సిలు ఒకటి వుంది. రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఒకటి వుంది. టుబాకో ఉత్పత్తి కోసం బోర్డు ప్రయత్నం చేస్తుంది ఎక్స్‌పోర్టు కోసం ఎక్స్‌పోర్టు ప్రమోషను కౌన్సిల్ ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఇన్‌స్టిట్యూట్ మేలైన టుబాకో కోసం ప్రయత్నం చేస్తుంది. వీటన్నిటిని రిసెర్చికో ఆర్డినేట్ చేయడానికి ఒక టుబాకో బోర్డు కావాలని మేము అంటున్నాము

EXCAVATION OF ILMANITE SAND

66—

* 342 (6148) Q.— Sri Badrivishal Pitti (Maharajgunj) :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) the nature of steps taken in sanctioning the licence to excavate ilmanite sand near the coastal area of Bheemunipatnam ; and

(b) to whom the said licence has been issued and on what condition ?

Sri K. V. Narayana Reddy:— (a) As the mineral Ilmenite sand is a scheduled one the approval of the Government of India is necessary under Section-5 of the Mines and Minerals (R&D) Act, 195 before the Prospecting Licence or Mining Lease is granted yb the State Government. The two applications received by the State Government have been referred to the Government of India for granting extension of time to dispose of these applications and for conveying their approval as required under the said Act. Their reply is awaited.

(b) Does not arise.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—రెండు అప్లికేషనులు వచ్చాయి. భీమునిపట్టణం—విశాఖపట్టణం జిల్లా నుంచి. 19-11-96 లో ఒకటి. 19-1-67లో ఒకటి రెండు అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. 97 ఎకరాలకు ఒక అప్లికేషనులోను, కొన్ని స్క్వేర్ ఫర్లాంగ్స్ భూమికి ఇంకోక అప్లికేషనులోను అడిగారు. స్టేటు గవర్నమెంటులో ఒక సంవత్సరంలోపల డిస్పోజల్ యివ్వాలని వుంది కాని ఒక సంవత్సరంలో డిస్పోజల్ కాలేదు. కారణం, మునిసిపాలిటీ నుంచి కన్సెంట్ రాలేదు. ఇండియా గవర్నమెంటుకు రెఫర్ చేశాము. అక్కడనుంచి జవాబు వచ్చిన తరువాత చూస్తాము.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం).—విశాఖపట్టణం కోస్టల్ ఏరియాలో మోనజైటు శాండ్స్ దొరుకుతాయని సైంటిస్టులు చెబుతున్నారు. యూనివర్శిటీ రిసెర్చి స్టూడెంట్సు కూడా చెబుతున్నారు. దానిని గురించి ప్రయత్నం చేశారా. ఇప్పుడు చేస్తారా? ఈ మోనజైట్ శాండ్స్—అటామిక్ ఎనర్జీకి ఎసెన్షియల్.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—అది యీ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు, వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—సముద్రతీర ప్రాంతాలలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు సంబంధించిన ఏయే ప్రాంతాలలో యీ శాండ్ ఎక్కువగా దొరుకుతుందని సర్వే జరిగింది? ఈ శాండ్ వల్ల వచ్చే ఉపయోగం ఏమిటో చెబుతారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—జియొలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వారు సర్వే చేశారు. సర్వే రిపోర్టు కావాలంటే సభముందు పెడతాను.

INCLUSION OF MARUVADA VILLAGE IN KOTHAPALEM PANCHAYAT

67—

* 78 (6549) Q.— Sr. G B. Appa Rao, (Jami):– Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the villagers of Maruvada village of Vijayanagar taluk strongly protested against their inclusion in Kotnapalem Panchayat of the same taluk ;

(b) whether it is a fact that they have not sent or elected their representative to that Panchayat which led both the villagers and the President of same Panchayat to go to Court on several matters ;

(c) if so, whether the Government is at least now prepared to constitute a separate Panchayat for Maruvada village as it is more than three miles away from main Panchayat ; and

(d) if not, the reasons therefor?

Sri T. Rama Swamy :— (a) Yes, Sir,

(b) Yes, Sir,

(c) Not now, Sir. The revised criteria for constitution and reconstitution of Gram Panchayats in the State have not yet been determined. The proposal is under the consideration of the Government in consultation with the Board of Revenue (Panchayati Raj) Department. The Collector, Visakapatnam has been instructed to take up the question of constituting a separate Panchayat for Maruvada village, after orders fixing revised criteria are issued by the Government.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—ఎప్పటిలో అవుతుంది? ఎలక్షన్సు ముందు అవుతుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—త్వరలోనే చేద్దామని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎలక్షనుముందు అవుతుందా అనేది చెప్పడం కష్టం. లా డిపార్టుమెంటు వారు

ఇప్పుడున్న చట్టంప్రకారం బాల్సు ఇష్యూ చేయడానికి వీలులేదని చెప్పారు. అయినప్పటికీ ఎడ్వోకేట్-జనరల్‌గారికి రిఫర్ చేశాము. వారి ఒపీనియన్ వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు (నాగూరు) :—ఇదివరకు ఒక పిటిషనుకూడ దాఖలు చేసుకున్నాను. ఏజన్సీ బ్లాకులలో చేరవలసిన ఏజన్సీ గ్రామాలు పెండింగులో వుండిపోవడంచేత రెండు పంచాయతీలుమాత్రం వారు కావాలని కోరుతూవుండగా వారికి యివ్వకుండా ఆట్టేపెట్టారు. ఆర్డినరీలో వుండిపోవుట వలన, ఏజన్సీవారితోపాటు వారికి జరగవలసిన ఫెసిలిటీస్ జరగడంలేదని, 4, 5, 10 గ్రామాలు ఏజెన్సీలో చేర్చినందువల్ల బ్లాకుల్లో వుండే సదుపాయాలు ఆ ట్రైబల్ క్లాసుకు జరుగుతాయని పిటిషను దాఖలుచేశాము. అట్లా చేర్చడానికి అవకాశం వుంటుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది వేరే ప్రశ్నవేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—1954 లో ఈ ప్రపోజల్ వచ్చి ఫైనల్ స్టేజిలో—గజెట్ నోటిఫికేషను అయికూడా నిలుపుదల చేశారు. ఇప్పుడు మళ్లా టేకప్ చేస్తారా ? ఆయా పరిస్థితులనుబట్టి డైవర్ కేట్ చేసే అధికారం కలెక్టరులకు యిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి : గవర్నమెంటుకు అధికారం లేదని లా డిపార్టుమెంటు ఒపినియను. అందుచేత ఆలోచిస్తున్నాము

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) :—వేయిమంది జనాభా, వేయి రూపాయల ఆదాయం వుంటే పంచాయతీ ఏర్పాటుచేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పి నట్లుగా గుర్తు వుంది. ఇప్పుడు అదే అభిప్రాయంతో ఏకీభవిస్తున్నారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది విరమించుకోలేదు. ఆక్టుప్రకారం మాకు అధికారం లేదని లా డిపార్టుమెంటు ఒపినియను యిచ్చింది. అధికారం వుంటే తప్పకుండా చేస్తాము. లేకపోతే ఆక్టు అమెండుచేసి, చేస్తాము.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—యాక్టు ప్రకారం ప్రభుత్వానికి అధికారం లేదని లా డిపార్టుమెంటు ఒపీనియను యిచ్చింది అన్నారు. కాని అప్పుడప్పుడు జరిగిన యీవెంట్స్ చూస్తే, అక్కడక్కడ ఐసోలేటెడ్‌గా ఒక పంచాయతీలో ఒక గ్రామం కలపడం, తీయడం అనేది జరిగిందని మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా ? ఈ ఐసొలేటెడ్ పాలసీ ప్రత్యేకంగా ఒక గ్రూపును బలపరచడానికి చేస్తున్నారా ? అటువంటిది లేకపోతే, మే నెలలో జనరల్ ఎన్నికలు ప్రకటించారు. లీగల్ డిపార్టుమెంటు యిట్లా ఒపినియన్ ఇచ్చిన తరువాత ఇట్లా మార్చినకేసెస్ ఏమైనా జరిగాయా ? లీగల్ డిపార్టుమెంటు చెప్పినదానిదృష్ట్యా ఇదివరకు జరిగినవి రివర్స్ అవుతాయా ? జనరల్ పాలసీ డిక్లేర్ చేయగలరా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఒక్క పంచాయతీనికూడా విడదీయలేదు. లీగల్ డిపార్టుమెంటు ఒపీనియన్ యిచ్చిన తరువాత అంతకుముందుకూడా. హైకోర్టు వారు రివైజ్డ్ క్రైటీరియా ఫిక్స్ చేయాలన్న తరువాత పంచాయతీలను విడదీయడానికి వీలులేదని ఆర్డరు యిచ్చాము. స్టేకూడా యిచ్చాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఒకటి జరిగినందువల్ల లేకదా ప్రొటెస్ట్ చేసి వెళ్ళము అని చెప్పవలసివచ్చింది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—విడదీయడం జరుగలేదని మనవిచేశాను. ఇది క్రొత్త పంచాయతీగా 1964 లో కాన్‌స్టిట్యూట్ చేశారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అంతకు ముందు మరువాడ ఒక పంచాయతీయా, లేక వేరే పంచాయతీయా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—రెండు కలిపి కాన్‌స్టిట్యూట్ చేశారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—1964 కు పూర్వం పంచాయతీ లేదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అంతకు పూర్వం పరిస్థితి ఏమో నాకు తెలియదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇదివరకు డీలిమిట్ చేసేటప్పుడు ఒక్కొక్క గ్రామంయొక్క హామ్‌లెట్స్ వదిలిపెట్టారు. పంచాయతీలో చేర్చలేదు. ప్రక్క గ్రామంలోను చేర్చలేదు. అందువల్ల కొన్ని ఖండాలు పంచాయతీ రాజ్యంలో లేకుండా ఐలెండ్స్‌గా వుండిపోయాయి. ఉదాహరణకు సిరిసిల్ల గ్రామానికి సంబంధించి, వేములవాడ గ్రామానికి సంబంధించి చేర్చలేదు. ఇదివరలో చెబితే సర్దుబాటు చేస్తాం అన్నారు. జనరల్ ఆర్డర్ వేసి పంచాయతీలలో కలపాలని ఆదేశం యిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ప్రభుత్వ కన్సిడరేషన్‌లో వుంది. హైదరాబాదు వద్ద చిన్న భాగం. గుంటూరు జిల్లాలో ఒకచోట వుండిపోయాయని నా దృష్టికి వచ్చింది. ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇది క్లియర్‌గా వుంది. వెంటనే చేర్చాలని ఆర్డరు వేయడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—రైటింగ్‌లో యివ్వండి.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అడ్మినిస్ట్రేషన్ సో మోటోగా చేయవలసిన విషయం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—రైటింగ్‌లో ఇవ్వకపోతే దానిసంగతి పట్టించుకోరా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—తెలిస్తే చేస్తాం, చెప్పినా చెప్పకపోయినా.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—శాసన సభలో చెప్పడం తెలియచేయడానికే కాని తమాషాకు కాదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వివరాలు చెపితే నోట్ చేసుకుని తప్పకుండా చేస్తాం.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—సిరిసిల్ల, వేములవాడలకు చెందిన హామ్లెట్స్ పంచాయతీలలో చేర్చలేదు.

శ్రీ కె. బుచ్చిరామయ్య (కొవ్వూరు):—పంచాయతీ ఎన్నికలు లోపుగా చేస్తారా? లేక తరువాత చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— వెంటనే చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం

శ్రీ జి. వి. అప్పారావు:—1964 కు పూర్వం పంచాయతి కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసినప్పుడు మరువాడ గ్రామం ప్రొటెస్ట్ పెట్టారు. జనాభా, ఆదాయం సరిపోయింది కనుక ప్రత్యేకంగా పంచాయతీ కావాలని అడిగారు. కాని ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేశారు. తరువాత క్లబ్ చేసినప్పుడు ఎన్నికలలో రిప్రజెంటేటివ్స్‌ను పంపడం మానివేశారు. కోర్టులో దావా ఫైల్ చేశారు. ప్రెసిడెంటుమీద సర్‌ఛార్జి చేయాలని కోర్టు డిక్రీ యిచ్చారు. ఈ రకంగా జరిగిపోయింది. ప్రత్యేకంగా పంచాయతీ కావాలని మరువాడ ప్రజలు కోరినప్పటికికూడా ఎన్నికలలో ఉపయోగపడుతుందనే భావంతో ఈ తతంగం జరిగింది ఇదికూడా ప్రజాస్వామిక పద్ధతులలో ఒక సిద్ధాంతమా అని అడుగుతున్నాను. అవసరమైతే అధికారము తీసుకునిఅయినా ప్రత్యేక పంచాయతీగా చేస్తూ ఉత్తరువులు యివ్వాలని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—ఈ విషయం నా దృష్టికి 10-11-1967 న గౌరవ సభ్యులు తెచ్చారు. ఆయన మహజరువల్ల తెలిసింది కలెక్టరుకు వ్రాశాము. ఆయన 6-3-1967 న రిపోర్టు వ్రాశారు. కలెక్టరుకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చాము. రివైజ్డ్ క్రైటీరియా ఫిక్స్ చేయకుండా పంచాయతీ కాన్‌స్టిట్యూట్ చేయడానికి అధికారం లేనందున అంతా ఆగిపోయింది.

ROAD BRIDGE ON TUNGABHADRA RIVER

68—

* 1012 (6532-Y) Q.—Sri P.O, Satyanarayana Raju.—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether there are any proposals before the Government to construct a road bridge across river Tungabhadra near Madhavaram, Adoni taluq, Kurnool district ;

(b) if so, the total cost of the proposed bridge ;

(c) whether any Central aid is sought for the construction of the bridge ;

(d) if so, the quantum of Central aid likely to be received ; and

(e) when is the work likely to be taken up ?

Sri J V. Narasinga Rao :— (a) Yes, Sir.

(b) Rs. 45 lakhs on a rough estimate.

(c) Yes, Sir.

(d) 1/3rd of the total cost of the bridge.

(e) The work will be inaugurated on 8-12-1968 and will be continued thereafter.

శ్రీ పరాంకుశం ముదిలిబాబు (ఉనుకూరు):—పది సంవత్సరాల క్రితం శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని సంకెల వంతెన పడిపోయినా ఇంతవరకు దానిని నిర్మించ డానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. అటువంటివి తిరిగి నిర్మించకుండా క్రొత్త రవాణా వంతెనలను నిర్మించడానికి ప్రయత్నంచేయడం అవివేకం కాదా? కూలిపోయిన వంతెనను నిర్మించే అవసరం లేదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:—ఇది మన ప్రభుత్వం నిర్మించే బ్రిడ్జి కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం, మైసూరు ప్రభుత్వం, మన ప్రభుత్వం కలిసి నిర్మాణం చేస్తున్నాయి.

శ్రీ పరాంకుశం ముదిలిబాబు:—సంకెల వంతెనకూడా కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో నిర్మాణం చేశారు. పది సంవత్సరాలుగా దానిని గురించి శ్రద్ధ తీసుకోలేదు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

THANDAVA RESERVOIR

69—

* 268 (6193) Q.—Sri P. Gunnayya:—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) the estimated expenditure for the construction of Thandava Reservoir in Visakhapatnam District:

(b) the extent of ayacut under the said reservoir; and

(c) when this work will be completed?

Sri S. Sidda Reddy:—(a) Rs. 370.07 lakhs.

(b) 45,905 acres.

(c) The work is proposed to be completed by June, 1971, depending upon the availability of funds.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తాండవ రిజర్వాయరు విశాఖ పట్నానికి మంచినీటి కొరకా, లేక ఇరిగేషన్ కొరకా—ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— ఇరిగేషన్ కోసమే ఇది.

RIGHT CHANNEL TO THANDAVA PROJECT

70—

*380 (6541) Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli):—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is proposed to have a right channel in the Thandava Project, Visakhapatnam District; and

(b) if so, what is the ayacut that will be fed by the channel?

Sri S. Sidda Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) 10, 958 Acres (New).

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ప్రాజెక్టు పూర్తి కాలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రాజెక్టు ఇప్పటికి ఇరిగేషన్ అని మనవి చేశారు. మరొకప్పుడు మంచినీటి సరఫరాకు మార్చబడుతుందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అవసరాన్నిబట్టి మార్చవచ్చు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—లెఫ్ట్ ఛానెల్‌లో కొంత పని ప్రారంభించారా?

శ్రీ ఎస్ సిద్దారెడ్డి :—ప్రాజెక్టు పూర్తి కాలేదు. కెనాల్స్ జరుగుతున్నాయి.

SURVEY OF LIFT IRRIGATION SCHEMES

71—

*275 (6258) Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy (Nakrikal) and Uppala Malsoor (Suryapet) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the names of the areas surveyed so far under lift Irrigation in Nalgonda district ;

(b) whether survey will be conducted in the areas of Musi Project, Munugodu and Chanduru rivulets and Paleru ; and

(c) whether the taluk-wise details of survey will be placed on the table of the House ?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) and (c) A statement is placed on the Table of the H use.

(b) There are no proposals at present.

(Statement)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

IN REPLY TO CLAUSES (a) & (c) OF L. A. Q. No. 6238 (STARRED) [*71]

Particulars of Lift Irrigation Schemes surveyed in Nalgonda District :—

Sl. No.	Name of the L. I. Scheme with location, Taluk etc.	Estimated cost.	Ayacut proposed.	Remarks.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		Rs.	Acres.	
	DEVARKONDA TALUK.			
1.	Lift Irrigation Scheme near Mynampally village on Peddavagu, Devarakonda Taluk.	60,000	300	Completed and commissioned for service.
	NALGONDA TALUK.			
2.	Lift Irrigation Scheme on Halia river near Chandur Village, Nalgonda Taluk.	67,200	250	-do-
	BHONGIR TALUK.			
3.	Lift Irrigation Scheme across Alair river, near Kolanpak Village, Bhongir Taluk.	65,000	250	-do-
4.	Lift Irrigation Scheme on Alair river, near Raghunathpur Village, Bhongir Taluk.	55,700	200	-do-
	HUZURNAGAR TALUK.			
5.	Lift Irrigation Scheme on Krishna river, near Reballi Village, Huzurnagar Taluk.	1,07,400	2[illegible]3	The scheme was dropped as the working charges worked out to Rs. 416 per acre which were very high.

Miryalaguda Taluk, the following Lift Irrigation Schemes under Nagarjunasagar Project, have been Surveyed :

Sl. No.	Name of the scheme.	Approximate ayacut proposed.	Remarks.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Lift Irrigation Scheme at Chalkurthy Village.	1000 acres.	Specification undertaking from the beneficiaries is awaited.
2.	Lift Irrigation Scheme at Alwal Village.	500 ,,	-do-
3.	Lift Irrigation Scheme at Bokkamanthala-pahad Village.	207 ,,	Scheme approved.
4.	Lift Irrigation Scheme at Buggavaiguda and Vemulapalli Villages.	255 ,,	-do-
5.	Lift Irrigation Scheme at Anumula Village.	1000 ,,	Concurrence of the Collector is awaited.
6.	Lift Irrigation Scheme at Vemphad Village.	161 ,,	Scheme approved.
7.	Lift Irrigation Scheme at Goguvaniguda and Annapareddiguda Villages.	568 ,,	Scheme approved for 317 acres. Concurrence of the Collector for balance area is awaited.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—ఇంతవరకు చేసిన సర్వేలో ఏమైనా సాధ్యం అవుతుందని తేలిందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—కొన్ని సాధ్యమవుతాయి. పూర్తి చేయడంకూడా జరిగింది. స్టేటుమెంటు పెట్టాంకదా.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూర్‌నగర్) :—నాగార్జున సాగర్ ఎడమ కాలువ వైపు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీము సర్వేచేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకున్నది. ఒక జీ. వో. ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూటరీ సిస్టం బెనిఫిషియరీలే భరించుకోవాలని కేవలం స్లూయిజ్‌లు మేరకు మాత్రమే ప్రభుత్వం భరిస్తుందనే నిబంధన ఉంది. ఈ కార్యక్రమం అంతా ప్రభుత్వమే తీసుకుని దీనికయ్యే ఖర్చు బెనిఫిషియరీల నుంచి వసూలు చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఆలోచిస్తాము

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—అధ్యక్షా, లిఫ్టు యిరిగేషను స్కీములు ప్రతి జిల్లాలో కావాలంటూ రైతులు ముందుకు వస్తున్నారు. కాబట్టి రాష్ట్రం మొత్తం మీద సర్వే కండక్ట్ చేసి ఎన్ని ఉన్నాయో ఎంత ఎంత ఎస్టిమేటు అవుతుందో చూడడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఉన్నవి పూర్తి చేయడానికి డబ్బు లేదు. ఇన్వెస్టిగేషను అయి తయారుగా ఉన్నవి అమలు చేసినప్పుడు సక్సెస్‌ఫుల్ గావడం లేదు. కాబట్టి మెరిట్సుమీద ఎక్కడ అవసరం ఉంటె అక్కడ పూర్తి చేయడానికి తప్పకుండా చూస్తాం.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— క్రొత్తవి సర్వే చేసే ముందుగా పాతవి ఎట్లా జరిగినవి, ఆయకట్టు డెవలప్ అయి సక్రమంగా పని జరుగుతున్నదా అని రిజల్ట్సు సర్వే చేసిన తరువాత క్రొత్తవి తీసుకోవడం మంచిది కనుక ఆ విధముగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— అదే ఆలోచన చేస్తున్నాము.

Sri G. Siviaiah :—Is it a fact that Government is interested to develop lift irrigation only in delta areas including drought affected areas ? If so, what are the reasons ? Will the Government consider to exploit lift irrigation in the eastern taluks of Chittoor District where thers is abundance of underground water ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— లిఫ్టు యిరిగేషను ఎక్కడ పెరెన్నియల్ సోర్సెస్ ఉంటే అక్కడ జరుగుతుంది. కృష్ణా గోదావరి డెల్టా ప్రాంతాలలో నదులలో ఎప్పుడూ నీరుంటుంది కాబట్టి అక్కడ సాధ్యం అయింది. చిత్తూరు జిల్లాలో నదులలో నీరు ఉంటే అట్లా చేస్తాము.

శ్రీ జి. శివయ్య (పుత్తూరు) :— నదులలో నీటి విషయం కాదు. సబ్ సాయిల్ నీటి విషయం అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— ఇది రివర్సులో ఉన్న నీటికి సంబంధించిన లిఫ్టు యిరిగేషనుకు సంబంధించినది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆ విధముగా టెక్నికలుగా పోకుండా అండర్ గ్రౌండ్ వాటరును ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఎక్కడ సోర్సెసులేవో ఎక్కడ వెనుకబడి ఉన్నవో ప్రాముఖ్యత చూచి చేస్తాము.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :— నాగావళి ఏటి లోంచి 5 లిఫ్టు యిరిగేషను స్కీములు తీసుకోవలసినదని రైతులు డబ్బు పెట్టే అవకాశం ఉంది. ఎస్టిమేటు వేయించే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— స్పెసిఫిక్ క్వెశ్చను వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— చిత్తూరు జిల్లాలో కాళహస్తి, సూళ్లూరు పేటలలో కాళంగి నది, స్వర్ణముఖి నదులలో వేసవిలో నీరు లేకపోయినా ఒకటి రెండు అడుగులలో నీరు తగులుతుంది. కాబట్టి అక్కడ పర్మనెంటుగా లిఫ్టు యిరిగేషను యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— దరఖాస్తు పంపితే ఆలోచిస్తాము.

DEATH OF LABOURER AT KOTHAGUDEM

72—

*977 (5359-T) Q.—Sarvasri T. Purushotham Rao, K. Venkateswara Rao (Vuyyur) and D. Satyanarayana (Chevella) :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a labourer died in Kothagudem collieries at 4-14 a.m. on 20-1-1967 on account of explosion of gas;

(b) the reasons why rescue squad has not been sent;

(c) the action taken against the officials responsible for the same; and

(d) the amount of compensation paid to the family of the victim ?

Sri K. V. Narayana Reddy :—(a) No, Sir.

(b), (c) and (d) Do not arise.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— జరగలేదని అంటున్నారు. డేటులో పొరపాటు ఉన్నదా, లేక అసలు యాక్సిడెంటు జరిగిందా లేదా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఆ డేటులో జరగలేదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—టైము పొరపాటు ఉండవచ్చు. అసలు యాక్సిడెంటు జరిగిందా లేదా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఇన్ఫర్మేషను లేదు.

DEATHS DUE TO ACCIDENT AT KOTHAGUDEM

73—

*974-A (5369-I) Q.—Sarvasri T. Purushothama Rao and D. Satyanarayana :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) the number of deaths on account of the accident that occurred on the 8th, 9th, 10th and 11th inclines of Kothagudem Collieries at 2-30 p.m. on 15-1-68; and the accident occurred in the second shift at 4-30 p.m. on 19-1-68;

(b) the number of persons injured ?

(c) the reasons for the incident;

(d) the action taken against the officers responsible for the same;

(e) the amount of compensation paid to the victims of the accident; and

(f) whether it has been brought to the notice of the Government that accident occurred due to the negligence on the part of the officers ?

Sri K. V. Narayana Reddy :—(a) One each on the 15th and 19th January 1968.

(b) Two persons were injured on the 15th January 1968 and one person on the 19th January '68.

(c) Due to the fall of a block coal from roof, in both cases.

(d) The management have been suitably warned for the accident on 15-1-68. One Sirdar and one shot-firer have been suspended for a period of one month and three months respectively for the accident on 19-1-68.

(e) Rs. 7,000 each was paid as compensation to the beneficiaries of the two deceased workers and a total of Rs. 3,003-60 was paid to the three injured workers in accordance with the nature of injuries they sustained.

(f) No, Sir.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, కాంపెన్సేషన్ 7 వేలు ఇచ్చామని తెలి విచ్చారు. ఏ బేసిస్ మీద క్యాలుక్యులేషన్ చేశారో తెలివిస్తారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—వర్క్‌మాన్స్ కాంపెన్సేషన్ ఆక్టుకి షెడ్యూల్ ఉంది. దానిప్రకారం 500 జీతం ఉన్నవారికి ఆక్టు అప్లయికాదు. షెడ్యూలు ప్రకారం యిచ్చాము; 7 వేల రూపాయలు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—ఫలానా ఆఫీసరు తప్పని బాధ్యత నిర్ణయించిన తరువాత సూటబుల్‌గా వారన్ చేశామన్నారు. అంతకంటే సివియరు పనిష్మెంటు యివ్వడానికి వీలులేదా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—సస్పెన్షను చేశాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :—యాక్సిడెంట్సు తరచుగా నేచరు వల్ల జరుగుతున్నప్పటికి మనుష్యులవల్ల జరిగే భయం ఉందని వింటున్నాము. దానిగురించి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—వర్క్‌మెన్స్ కాంపెన్సేషను ఆక్టుప్రకారం మైనింగు యాక్టు సెంట్రలు యాక్టు ప్రకారం డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ మైన్స్ సేఫ్టీవార్నింగ్ ఇస్తూనే ఉంటారు.

HARIJAN PANCHAYATS IN EACH SAMITHI

74—

* 101 (6651) Q.—Sri K. Muniswamy :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased state :

(a) whether there is any proposal with the Government to establish 5 purely Harijan Panchayats in each Samithi and 5 purely Harijan Samithis in each Zilla Parishad and 3 Harijan Zilla Parishads in our State;

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri T. Ramaswamy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The proposal is not feasible.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు లేకపోయినా ప్రతిపంచాయతీలో ఒక రిజర్వు వార్డు ఉంచాలి. అలాగే సమితిలో కోఆప్టెడ్ మెంబర్ హరిజనుడు వస్తాడు, అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో రిజర్వు చేస్తున్నారు. అలాగే సమితిలో 1, 2 పంచాయితులను రిజర్వు పంచాయతులుగా చేసి, జిల్లా పరిషత్తులలో 1, 2 సమితులు రిజర్వుచేస్తే తరతరాలుగా హరిజనులలో వస్తున్న హీనసత్వం పోయి పాలక వర్గంలో సమానత్వం రావడానికి సౌభ్రాతృత్వానికి దారి తీస్తుంది భవిష్యత్తులో, కాబట్టి దానిగురించి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది సాధ్యంకాదు. ఎందుచేతనంటే మెజారటీ అతనికి ఉంటేనేగాని అడ్మినిస్ట్రేషన్ రన్ కావడము కష్టం. హరిజనులు ఎన్నుకున్న ఒకరిద్దరు సభ్యులతో పరిపాలన సాగించడానికి సాధ్యంకాదు.

శ్రీ పి. సి కేశవరావు :—మన రాష్ట్రంలో ఏ పంచాయతిలోనైనా హరిజన ప్రెసిడెంటు ఉన్నారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నాకు జ్ఞాపకంలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—హరిజనఅనే సమస్యకాదు. హరిజనులే 500 జనాభా కలిగి వెయిమాపాయిలు ఆదాయం కలిగిన హరిజనుల గ్రామం సెపరేటుగా ఉంటే హరిజన పంచాయతీ పూర్తిగా ఉంచడానికి పాలక ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయుగలదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అట్లా ఉంటే తప్పకుండా హరిజనుడు ప్రెసిడెంటుగా ఎలెక్టు అవుతాడు.

CONFERENCE TO DISCUSS THE PROBLEMS OF TRIBAL AREAS

75—

*995 (6530-U.) Q—Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether a Conference of officials to discuss the problems of the Tribal areas was held on 16th and 17th April, 1968 ; and

(b) if so, what are the decisions taken there and how far they were implemented ?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) A copy each of the proceedings as also the main recommendations of the Conference is placed on the Table of the House. The Departments concerned of the Secretariat have been requested to initiate immediate action on the recommendations with which they are concerned and issue orders for their implementation.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to L. A. Q. No. 75 [No. *5530–U)

Broad Recommendations of the Conference on the Agency Development held at Hyderabad on the 16th and 17th April, 1968.

To discuss various matters connected with development in the scheduled areas including the abolition of intermediary land tenures a conference was held at Hyderabad on 16th and 17th April, 1968

presided over by Minister for Revenue and Civil Supplies. The Chief Minister inaugurated it and also participated in a major part of the deliberations. Ministers for Communications, Education, Local Administration and Forests, Social Welfare and Irrigation also attended the conference and so also a few Secretaries to Government including the Chief Secretary, Members, Board of Revenue, Heads of Departments and Collectors concerned with agency areas. The following is the gist of the broad conclusions and recommendations of the conference:

1. *Abolition of Intermediary Land Tenures and Introduction of Ryotwari Tenures:*

There are 6 districts- 4 in Andhra (Srikakulam, Visakhapatnam East Godavari, and West Godavari) and 4 in Telangana (Khammam Warangal, Adilabad, and Mahboobnagar) having scheduled areas of the total extent of approximately 30,000 sq. K. M. and covered by over 4,000 villages. The intermediary land tenure system known as Muttadari is in vogue in 2 districts, Visakhapatnam and East Godavari and another as Malguzari in Nugur taluk of Bhadrachalam division in Khammam district. There is ryotwari tenure in the scheduled areas of all the four Telangana districts while the residuary areas in Andhra are covered by the zamindari estates comprising both taken over and yet to be taken over as also ryotwari tenure in some parts.

2. The draft Regulations for the abolition of Muttadari and Malguzri systems prepared by the State Government were already sent to the Government of India for obtaining the assent of the President and certain comments for clarification etc, have been received from Government of India. These are under examination in consultation with Law Department. The draft Regulation will be finalised in the course of next few weeks and sent in complete shape to Government of India. So far as the other areas comprising estates and ryotwari in Andhra are concerned, a third draft Regulation for taking up settlement operations has already been prepared and will be sent to the Government of India shortly.

3. It may be mentioned here that for considerably long there was a doubt whether a separate Regulation would be necessary for extending the provisions of the Survey and Boundaries Act of 1923 which is a pre-requisite for commencement, of survey operations in the scheduled areas. This has now been settled by the Law Secretary who has clarified that the said Act can be deemed to have come into force inthe entire area of the State including the scheduled areas. There is thus no longer any legal impediment to the launching of survey operations in the un-surveyed agency areas. It is estimated that there is approximately extent of 1,000 sq. miles under more or less settled cultivations which has to be surveyed in the 5 districts of Srikakulam, Visakhapatnam, East Godavari, West Godavari, and Khammam for conferring ryotwari on the tribals. The total expenditure on the survey and settlement operations is estimated to be of the order of Rs. 200 lakhs spread over a period of 5 years.

5. With the abolition of intermediary land tenures, it will be necessary to appoint Village Officers in large tracts of agency areas

It was considered that depending on the workload and distances, the villages could be grouped, each group to be manned by a single functionary called the village headman with the assistance of one or two talaries. The details can be worked out by the Collectors concerned.

6. *Forests and Tribals* :

Several Collectors brought to notice that the Forest Department was pursuing stringent action for the eviction of tribals who had occupied the once depopulated villages now forming part of the Reserve Forests. It was also explained that the re-occupation of the tribals was motivated by certain facilities like the existence of minor irrigation sources in such areas, it was considered advisable to rehabilitate all such tribals in suitable alternative areas preferably on the fringe of the reserve forest so that the problem of forest protection and pilforage may be reduced to the minimum.

7. Recognising the fact that any peremptory action though justified in itself to remove encroachments would cause great hardship to the tribals, it was agreed that eviction should not be resorted to by the Forest Department without consulting the Collector concerned and exploring suitable avannues of rehabilitation of the tribals. For a speedy and satisfactory solution of all such cases. it was suggested that as far as possible a joint inspection of the areas concerned should be made preferably by the District Collector and the Conservator of Forests concerned. The Chief Conservator of Forests would consider sympathetically and promptly the specific proposals of the Collectors in this regard.

8. Considering the peculiar problems of Khammam district where large areas are reported to be in the process of being notified as reserve forests without setting apart adequate areas for the habitation and cultivation of tribals, it was recommended that a Forest Settlement Officer exclusively for that district be appointed early.

PROGRAMMES OF DEVELOPMENT IN THE SCHEDULED AREAS

9. *Minor Irrigation* :—It was recognised that the provision of irrigation facilities deserves a high priority in the programme of agricultural development leading the economic well-being of the tribals. Considering the general state of disrepair of minor irrigation sources in the scheduled areas; it was suggested that the normal maintenance grant of Rs. 3-50 per acre of ayacut might be increased to Rs. 5. It was also suggested that a separate provision might be made in the budget for the purpose.

10. The P. W. D. are currently preparing a master plan regarding water-availability in all basins and sub-basin in the State with a view to drawing up minor irrigation schemes based on the feasibility of each area. The plan of operations is expected to be completed by June, 1968. It was suggested that the segments of the master plan covering the agency areas might be separated and consolidated for facilitating speedy action for the development of irrigation potential in the agency areas.

11. It was also recommended that the normal yard-stick of the return of 1.5% observed in the sanction of minor irrigation schemes might be reduced to 0.5% in respect of agency areas. This is based on the proposition that the provision of minor irrigation facilities in the agency areas being essentially an amenity for securing the economic amelioration of the tribals, the State could discharge this obligation.

12. It was further recommended that the existing order of Government prohibiting the taking up of minor irrigation schemes where the ayacut falls in the area of a reserve forest might be relaxed in individual cases of new works.

13. The Chief Engineer, P. W. D. (Minor Irrigation) was requested to give the highest priority to an early completion of all minor irrigation schemes in progress in the agency areas. The amount required for the purpose was indicated at Rs. 56 lakhs so far works in the four districts of Andhra were concerned.

14. It was recommended that the provisions available for minor irrigation in the budgets of Trible Blocks might, as far as possible, be utilised for the development of minor irrigation sources instead of disbursement by way of individual loans.

15. *Agriculture* :—As a part of the programme of improving agriculture in the scheduled areas it was suggested that along with the provision of better seed and fertilisers, soil conservation operations should be undertaken on an extensive scale. The raising of commercial crop which assure a good return to the cultivators might also be encouraged in these areas. An experiment made in Visakhapatnam by the introduction of potato crop in an area of 100 acres with an investment about Rs. 50,000 which yielded a harvest worth Rs. 6 lakhs was commended.

16. It was also suggested that considering the better climatic conditions including rain-fall generally obtaining in the agency areas, seed farms might be set up at suitable places for the benefit of the tribals. The feasiblity of introducing crops like hybrid maize, jawar, wheat and tapicca on an extensive scale should also be examined.

17. *Plantations* :—Considering the rich potentialities of the scheduled areas for raising crops like coffee, pepper and other cash crops which are potnetial foreign exchange earners it was recommended that a scheme offering substantial incentives to attract enterprising persons to the agency areas might be worked out and implemented in an effective manner and an extensive scale. Emphasis would be laid on all such planters employing the trible people and providing for them housing and education facilities. Food and agriculture Department was requested to pursue action on this proposition vigorously. It is believed that certain proposals sent by the Chief Conservator of Forests are already under their consideration.

18. *Agricultural credit* :—It was suggested that the feasibility of using certain existing institutions like the Scheduled Tribes Finance and Development Corporation might be examined for the provision of agricultural credit to the tribals in coordination with co-operative institutions like the Central and Mortgage Bank. It

was recognised that an easy availability of adequate credit on reasonable terms would be essential for agricultural development leading to the economic well-being of the tribals. The departments concerned were requested to work out detailed proposals.

19. The general working of the Corporation came up for a candid review and it was suggested that a competent evaluations of its performance and possibilities be undertaken. There was a general agreement that the State Government would be willing to help the Corporation with additional financial assistance, if necessary, to serve the interests of the tribals more effectively than at present.

20. *Industries* : To secure a rapid and effective exploitation of abundant forest and mineral resources available in the scheduled area , it was suggested that a scheme of tangible incentives might be formulated to attract enterpreneurs to set up industries in the small. medium or large sector based on these resources. The incentives could be in the form of provision of land, supply of water and electricity at concessional rates as also tax exemptions for reasonable period. Considering the existing facilities and potentialities of development, it was recommended that a few growth centres in the agency areas preferably in Visakhapatnam district might be selected and a sustained effort made for stimulating industrial activity providing thereby vast employment opportunities to the tribals. The Director of Industries was requested to formulate detailed proposals for the consideration of Government. It was also suggested that the existing training schemes might be strengthened by the provision of hostel facilities for the trainees in all important places,

21. *Education* :—There are now a number of agencies of Government, Panchayati Raj and Private individuals running the schools in the agency areas. The schools are housed largely in improvised structures which apart from not being durable do not also afford adequate protection from the sun and rain. It was considered advisable that there should be a single agency charged with the task of promoting education in these areas and that as far as possible there should be pucca school buildings with attached hostels. Accommodation should also be provided for the teachers.

22. *Administrative set up* :—To secure a speedy and integrated development of the scheduled areas and the tribals in various fields of development, it was considered imperative to streamline the existing administrative set up and procedures relating to various programmes of development. The details were not however fully discussed at the Conference as it was thought that this could be considered separately. There was however a discussion regarding the recent orders of Government under which several powers and functions of Heads of Departments concerned with various development programmes in the agency areas were transferred to a single authority, namely, the Director of Tribal Welfare. Doubts were expressed whether this measure would make for an improvement on the existing situation. It was suggested that this matter should also be gone into throughly at an early date.

23. The Collectors stressed the desirability of allowing compensatory allowance to all Government personnel serving in the agency areas on par with the Block staff. This was advocated not

merely to offset certain handicaps experienced by the personnel serving in the agency areas, but also to create a good incentive for serving in such areas.

24. Several other recommendations made by the Conference on subjects other than those touched above like Roads, Medical and Health facilities, Drinking water supply, Labour and Employment etc., have been brought out in the proceedings of the Conference which have been prepared separately.

A SUMMARY OF THE PROCEEDINGS OF THE AGENCY AREAS DEVELOPMENT CONFERENCE HELD IN THE COMMITTEE HALL, SECRETARIAT, HYDERABAD ON THE 16TH AND 17TH APRIL, 1968.

On the initiative of Sri V. B. Raju, Minister for Revenue and Civil Supplies a conference for drawing up a comprehensive programme for the integrated development of the scheduled agency areas in the State was convened in the Committee Hall of Secretariat, Hyderabad on the 16th and 17th of April, 1968 The conference was presided over by Minister for Revenue and Civil Supplies and inaugurated by Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister.

2. A statement showing the names of Ministers Secretaries to Government, Members, Board of Revenue. Collectors and Heads of Departments etc , who attended the conference may be seen in the Annexure.

3. The Minister for Revenue and Civil Supplies, while welcoming the invitees to the conference observed that the problems confronting the tribals and the development of the schedule areas in general were significant and that the rate of development in terms of both human resources and natural resources had so for been rather tardy inspite of the fact that a number of studies had been conducted into the tribal problems and some protective measures also enacted. He observed that the areas brought under cultivation were meagre and the level of literacy attained negligible. He opined that the creation of a unified authority might be necessary to secure an integrated development of human and natural resources in the tribal areas. He disclosed that three Regulations, one for the abolition of Muttadari, another for the abolition of Malguzari and the third for conduct of survey and settlement operations in the agency areas were under the consideration of the Government, He requested the participants in the conference to consider whether the present administrative set up would be adequate to deliver the goods and if not what kind of set up should be evolved so as to give a new orientation to the much-sought intergrated development of both human and natural resources of agency areas, and further what should be the scheme of priorities in that regard. Concluding his address, he requsted the Chief Minister to inaugurate the Conference.

4. In his inaugural address, the Chief Minister observed that the conference had not been convened too soon and urged that every attempt should be made for pushing through the welfare of the tribals and the development of the tribal areas. He stressed that particular care should be taken to see that the methods employed for the purpose did not have any unsettling effect on or interfere too much with

the social setup of the tribals. He spoke of several problems of the tribals relating to land, landtenures, grant of pattas, minor irrigation, small scale industries, communications, education, raising of plantations for coffee, cocoa, pepper, etc. He also touched on the working of the S. T. Development and Finance Corporation. Continuing, the Chief Minister referred to the serious law and order situation that had arisen in Srikakulam District and also stressed the need to resort firm and wholesale eviction of the encroachers from Nanded who had occupied large extents of forest areas in Adilabad District.

5. The Chief Minister commonded the good work reported to have been turned out by a non-official agency in West Bengal, and observed that, where possible, sueh institutions should be given an opportunity to work in the hill areas of our State by opening suitable centres in Adilabad, Srikakulam and other districts having large agency areas.

6. Further, the Chief Minister referred to the amount of good work now being done by various Missionaries in several hill areas in the country and said that, they had been able to create good impression and a good impact on the various facts of tribal life. He complained that, by and large the departments of Government had failed to create any such impression or impact on the tribals though they were probably spending ten times more money than the Missionaries on various schemes for the tribals. He appealed to the participants in the conference to consider why it was so.

7. The Chief Minister further observed that he was not thinking of a Master plan or a prospective plan though such things could no doubt be thought of. He was, however particular about a well conceived pragmatic programme of action for grappling with only such of the matters as were urgent calling for immediate attention and action and which could be gone into and implemented in the coming one or two years. He wanted the conference to go into this in detail, discuss and formulate firm proposals for implementation at the earliest possible moment.

8. On the conclusion of the inaugural address, the Chief Minister, Minister (R & CS) invited a general discussion on:

i. Land tenures.

ii. Assignment.

iii. Abolition of Muttadari and Malguzari systems.

iv. Survey and Settlement Regulation.

v. Providing of credit facilities and

vi. Working of the Tribal Welfare Corporation.

Having regard to the various problems awaiting discussion and the need to have clear-out conclutions on all problems so as to facilitate action by the Heads of Departments, the Minister for (Rev.&CS) suggested that the conference might breakup into study groups, each group meeting in the afternoon and also the next morning (17th April) to finalise their discussions and conclusions. He suggested that each group might circulate a note for consideration and formulation of final recommendations at the plenary session of the conference on the afternoon of 17th April.

9. The following sub-committees were accordingly constituted for the study of an allied group of subjects:

		Subject Assigned.
GROUP—I:		
Chairman:	Sri V. Rajeswara Rao, Member, Board of Revenue.	All problems relating to the abolition of intermediaries, land tenures and survey and Settlement in the Agency areas.
Members:	Sri M. R. Pai, Revenue Secretary.	
	Sri J. Veeraswamy, Law Secretary.	
	Sri Gurudas, Director of Settlements.	
	Sri Amjad Ali Khan, Collector, Khammam.	
	Sri B. R. K. Sastry, Collector, Srikakulam.	
	Sri V. K. Dhar, Collector, Mahboobnagar.	
	Sri M. A. Haleem, Collector, Warangal.	
	Sri B. N. Yugandhar, Joint Collector, Visakhapatnam.	
GROUP—II:		
Chairman:	Sri R. Vithal Rao, Member, Board of Revenue.	Working of the Tribal Corporation and the system of Co-operative Credit in the Scheduled Areas.
Members:	Sri P. S. Rao, Chief Conservator of Forests.	
	Sri P. Kamalamanohar Rao, Director of Tribal Welfare.	
	Sri P. L. Sivaram, Collector, Visakhapatnam.	
	Sri P. R. Mathur, G. M. A. P. S. C. and F. & D. Corp., Ltd.	
	Sri M. Dattatreyulu, Managing Director of L. M. Bank.	
	Sri P. V. V. Varma, Jt. Registrar, Co-operative Societies.	

GROUP—III :

Chairman :	Sri B. C. Gangopadhyaya, Secretary, P. W. D.	Developmental programmes including Minor irrigation, Agriculture, Communications etc. in the Scheduled areas.
Members :	Sri B. N. Reddy, C. E. (M. I.)	
	Sri A. R. Satyanarayana Rao, C. E. (R & B).	
	Sri K. Subrahmanyam, Collector, West Godavari.	
	Sri B. Pratap Reddy, Joint Secretary, Revenue.	

GROUP—IV :

Chairman :	Sri V. K. Bawa, Dy. Secretary, Education Department.	Social services including medical and health services and education in the scheduled areas.
Members :	Sri P. S. Krishnan, Collector, East Godavari.	
	Sri Anantha Krishnarao, Dy. C E. Public Health.	
	Sri Shaik Mowla, Dy. D. P. I.	
	Sri B. Ramachandran, Dy. D. M. S.	
	Sri V. Prahalad Rao, Asst. D. M. S.	
	Sri C. S. Venkatesham, Dy. Director, T. W.	

10. All the four sub-Committee presented their reports. The reports were discussed at the full conference which was presided over by Minister (Revenue & Civil Supplies) and also attended for some time by Chief Minister on the afternoon of the 17th April, 1968. The Board conclusions arrived at are as follows :—

Land Tenures and Abolition of Intermediaries :

(1) As clarified by the Law Secretary at the conference, the Andhra Pradesh Survey and Boundaries Act, 1923 is deemed to apply to the scheduled areas also. Action taken in 1956 and the survey operations conducted in the Machkund basin under the Andhra Pradesh Survey and Boundaries act should be deemed to be valid. There is no need to make any fresh regulation extending the Andhra Pradesh Survey and Boundaries Act to the Scheduled areas.

(2) For the abolition of Muttadari and Malguzari tenures. two separate Regulations are necessary. Since the draft Regulations have already been taken up with the Government of India, further action should be pursued vigorously. It is necessary that the right of the cultivating tenants should be fully secured by making suitable amendments to the draft regulations.

(3) As far as the conduct of settlement operations and recognition of pattadari rights in the scheduled areas comprised in the Ex-Zamandari and ryotwari areas are concerned, it is considered that the provisions of the Estate Abolition Act cannot be utilised. The provisions under the Estate Abolition Act as extended to the scheduled areas and such that they are likely to cause considerable hardship to the existing cultivators in securing pattas. It is necessary to get a comprehensive regulation framed for enabling both settlement operations as well as recoginition of patta rights in both the Estates and Non-Estate Areas A draft Regulation sent by the Board of Revenue is being processed. Expeditious steps should be taken to obtain the approval of the President so that settlement oprations could be conducted. The Chief Minister favoured the deputation of an Officer to Government of India for securing the assent of the President.

(4) While conducting survey operations in the agency areas, highest priority should be given to the agency areas in Srikakulam district and Bhadrachalam agency areas in Khammam District.

(5) Once the intermediary tenures are abolished, discretion should be allowed to the local Revenue Officers to determine the number of Village Officers to be appointed to perform various functions. Suitable regrouping of the village would be necessary for the purpose.

(6) For securing a speedy resettlement of tribals in Khammam district a Forest Settlement Officer may be appointed soon.

(7) In the case of occupation by tribals of once depopuatled villages falling within the reserve forests and treated as encroachments by the Forest Department, it was considered advisable to rehabilitate them in suitable alternative areas perferably on the fringes of the forests so that there may be no damage to the maintenance of the reserve forest. Recognizing the past that any ruthless removal of such cases of encroachment without the provision of alternative sites would cause great hardship to the tribals, it was agreed that eviction would not be resorted to by the Forest Department without consulting the Collector concerned. For a speedy and satisfactory solution of all such cases. it was suggested that as far as possible joint inspection should made by the District Collector and the Conservator of Forests concerned. The Chief Conservator of Forests promised a sympathetic consideration of specific proposals as and when they were received from the Collectors.

(8) Minister for Revenue and Civil Supplies favoured that assignment of lands in all scheduled areas might be made on the basis approved recently for Khammam District, viz., 5 acres of wet or 10 acres of dry depending on the availability of land vis-a-vis the number of persons in need of assigment in each area.

II. Programme of Development in the Scheduled Areas :

MINOR IRRIGATION :

(1) *Maintenance* :—The normal yard-stick for provision of funds for the maintenance of Minor Irrigation sources is Rs. 3-50 per acre of the ayacut under each source. Considering the general state of disrepair of a large number of Minor Irrigation sources in the agency areas and also the fact that expenditure on their proper up keep would be slightly higher than in the plains by virtue of their being situated in the interior it was suggested that an increased maintenance grant at Rs. 5-00 per acre might be provided for them.

It was further suggested that the maintenance of M. I. sources in the agency areas of a district should receive special attention and that a separate provision might be made for the purpose.

(2) *Investigation* :—Adequate stress should be laid on the investigation of M. I. sources in the agency areas. The P. W. D. are preparing a master Plan regarding the water availability in all basins and sub-basins in the State so that M. I. schemes could be drawn upon the basis of that data. The master plans are expected to be completed by the end of June, 1968. It was considered desirable that the segments of the Master Plan covering the agency areas might be separated and placed together so that the development of irrigation potential in those areas might receive special attention.

At present for the sanction of all schemes a return of 1.5 %has been prescribed as the minimum yard-stick to justify the scheme. Considering the general backwardness in the agency areas it was deemed advisable that the return to be reduced to 0.5%.

In order to ensure a thorough and proper investigation of the Minor Irrigation schemes in the agency areas separate engineering staff might be posted wherever the work-load justifies it.

The staff should be stationed preferably in the agency areas.

In the investigation of new schemes, a higher priority should be accorded to those falling in the agency areas.

Under the existing instructions of the Government no M. I. scheme the ayacut of which falls in a forest area should be considered for sanction. As most of the agency area is covered by forest it was thought that this G. O. would rule out the sanction of otherwise feasible schemes in the agency areas. It was suggested that there should be a general relaxation of this embargo so far as agency areas are concerned.

(3) *Capital works* :—New works and restoration works :

There are several schemes already in progress in the agency areas. The Chief Engineer, Minor Irrigation stated that it has not been possible to complete the schemes for want of funds. He was requested to prepare list of the works now in progress in each agency area and indicate the amount required for their completion as also the time by which they could be completed.

For taking up fresh works for execution in various districts, priority should be given to the works falling in Agency areas,

12. *Making available Panchayat Raj Funds* : In the schematic budget of the tribal blocks there is a provision of Rs. 4 lakhs in stage. I for the development of irrigation in each block over a period of 5 years. This amount is at present meant for giving loans to the tribal people for sinking irrigation wells. In view of the fact that it has not been possible to pass on appreciable loans assistance to the tribal people for this purpose owing to precedural difficulties. it was suggested that the unspent portion of that provision be spent on the construction of M. I. sources, and the State Government would take the responsibility for repaying it. Panchayat Raj Department, it was indicated should place this amount at the disposal of the C. E.

13. *Agriculture* :

(*1*) *Soil Conservation* :—Soi conservation work is very important not only because it is essential to retain the top soil. But also to prevent quick siltation of the irrigation sources. Hence soil conservation work in the agency area should be given special importance.

(*2*) *Investigation* :—There is already a Master Plan a 5 year programme-drawn up for Machkund Basin. The Con-Central Government are giving ear marked assistance under the scheme of "Granting Assistance for prevention of Siltation of big reservior sown stream". There is no detailed Master Plan in respect of the other areas in the agency tracts. In 1958-59 roughly it has been estimated that Rs. 246 lakhs would be required for soil conservation work in the agency area excluding the Machkund Besin.

(*3*) *Execution* :—The allocation atpresent for soil conservation work in the state is quite meagre and it has not been possible to concentrate on the work in the agency areas. In order to ensure proper soil conservation work in the agency areas there should be a separate provision for soil conservation wor in those areas. Every year Rs. 10 to Rs. 15 lakhs may be earmarked in the plan entirely for soil conservation works in the agency areas.

(*4*) *Seeds* :—There is need for proper supply of seeds in the agency areas. Seeds at present are being supplied from the plains. The feasibility of locating seeds farms in the agency blocks should be explored so that the seeds would be made available to the tribal people economically and speedily. The rainfall and general claimatic conditions in the agency areas are more favourable for cultivation in the schedule areas than in the plains. The programme of seed farms can therefore be a better success in the agency areas than elsewhere.

It was further recommended that as far as possible the raising of commercial crops which assures an attractive return to the cultivators should be encouraged The experiment made in Visakhapatnam District in introducing for the first time potato crop was commended. It is reported that with an investment of about Rs. 50 000 on an area of 100 acres crop valued at easily Rs. 6 lakhs was realised.

(*5*) *Plough-Bullocks* :—The Director of Tribal Welfare allots at present Rs. 6,000 to each district for being disbursed as grant to the individuals in the Agency areas for the purchase of plough bullocks. The amount allocated is not sufficient. In order to ensure

better coverage and also to make the individuals give some contribution of their own the pattern of assistance it was suggested may be changed as 50% grant and 50% loan to each individual.

(6) *Demonstration* :—It is felt that at present there is no systematic study of the soil and climatic conditions and types of crops which can be best raised in the differen agency areas in the State. There is scope for extensive cultivation of potatoes, high breed maize, jawar, wheat etc.

For this purpose a systematic study should be made by the Agri-culture Department in each agency area and demonstration farms organised. The demonstration farms need not necessarily be run by the Department Demonstration may preferably be organised on private farms of potential progressive farmers. It was also suggested that seed, fersilizers and loans should be given, better cultivation methods should be taught to tribals by giving demonstrations.

(7) *Plantations* :—There is scope for the development of plantations particularly coffee and pepper in the Agency areas. Government have alredy taken a decision to throw open the Agency tracts to enterprising praivte parties for coffee cultivation. The details of the proposals in this respect should be finalised at an early date so that coffee plantation could be taken up by private planters without delay. Similarly in respect of pepper intensified efforts should be made in promoting the growth of pepper cultivation. The Forest Depatment should explore the possibility of the development of plantations in the agency areas. A proper survey should be taken up in a systematic manner in respect of each agency tract.

(14) *Minning* :—The exploration of mineral resources in the agency tracts is still in an initial stage. But, in view of the fact that industrialisation will be facilitated by the availability of suitable minerals of sufficient quantity, it was considered essential that the agency areas should be surveyed with particular reference to mineral potentialitis. It was suggested that a detailed survey be undertaken in the agency areas as follows:

1.	Apatite	..	Visakhapatnam, Srikakulam Dists.
2.	Bauxite	..	Visakhapatnam, Srikakulam Dists.
3.	Chromite	..	West Godawari Dist., Polavaram.
4.	Graphite	..	East Godawari, West Godawary, Khammam, Srikakulam & Visakhapatnam.
5.	Iron ores	..	Eart Godawari, Khammam.
6.	Limestone		Vishakhapatnam, Kammam & Adilabad.
7.	Manganese	..	Adilabad, Srikakulam and Visakapatanam.
8.	Mica.	..	Srikakulam, Visakhapatnam and West Godavari.
9.	Corundum Molyodenum Tungsten Zircon Apatite etc.		In the syenite band (400 sq. miles) in the Khammam-East Godavari areas.

Out of the above, exploratio i of graphite and Manganese has already been taken up. For taking up the exploration of other minerals as mentioned above, an amount of Rs. 1.9 lakhs would be required. With this amount it would be possible to complete the detailed survey and exploration work, as mentioned above, during a period of three years It was recommended that necessary funds be specially made available for the purpose in the State Plan. There is no detailed Master Plan in respect of the other areas in the Agency tracts. In 1958-59 roughly it has been estimated that Rs. 246 lakhs would be required for soil conservation work in the Agency area excluding the Machkund Basin.

15. Industries :—The present efforts towards the development of rural industries in the agency areas have been aimed primarily at the running of trainig cum production centres and common facilities centres etc., The following facilitiess hould be provided:

(i) the training centres should have hostels attached to them so as to provide accommodation. At present the trainees find it difficult to walk long distances every day to attend the training centres. The provision of hostel accommodation is, therefore, essential in order to make the training thorough and useful.

(ii) the successful trainees may be provided with implements on the basis of 90% subsidy and 10% loan bway of a special incentive.

(iii) the training programme should suti local conditions and local needs. In the past, in many cases, traini g was imparted for production of manufatured goods which were not in demand in the tribal areas. Careful analysis should be made regarding the market for the manufactured goods in respect of which training is imparted.

(iv) for the purpose of helping the growth of rural industries, he Scheduled Tribes Financial and Development Corporation should tart more processing units in the agency areas.

(v) there is scope for starting certain industries based on forest and mineral produce in the agency areas. Naturally, the development of these industries will vary from area to area depending on the availability of the rawmaterial. A systematic surveyshould be undertaken to identify feasible forest-based and mineral based industries in each agency area.

(vi) after identification of such industries, preparation of feasibility reports in respect of industries identified may be entrusted to specialised agencies like Andhra Pradesh Mining Corporation, Andhra Pradesh Industrial Development Corporation, Regional Reaserch Laboraterics etc.

(vii) the following facilities and incentives should be provided to attracts entreprenures to set up industries in the Agency areas:

(a) 50 years lease of land (on a nominal rent so as to be

(b) Supply of power without the industrial unit having to share the burden of laying the power line;

(c) Exemption from payment of sales tax on raw materials and finished products for a certain period.

16. Roads & Communications :

Roads and Communications in the Agency areas are under (1) P. W. D. (2) Forest Department and (3) Panchayati Raj. The development of communications in the Agency areas is quite important. Adequate attention should be paid to the development of communications to open up such backward agency areas as possess potentialities of rapid development.

P. W. D., R. & B. (Roads) :— (i) *Maintenance* :- There are 520 miles of existing roads under the R & B Department in the agency areas, of which 75% are blactopped. At present the standard of maintenance charges for the agency is Rs. 2,000 per mile of road. This may be increased to Rs. 3,000 per mile (as against Rs. 4,000 in the plains) to facilitate a better maintenance of the roads.

(ii) *Capital works* :—The Government of India sanctioned grant-in-aid under Art. 275 (1) of the Constitution. An amount of Rs 210.04 lakhs was spent under the grant given by the Govenment of India during the First. Second and Third Plan periods on road works. Fifteen road works have now been taken up for execution over a length of 250 miles at a total cost of Rs. 370-99 lakhs Out of this expenditure uptoed end of Febrauary, 1968 in Rs. 208.01 lakhs leaving a balance of Rs. 162.98 lakhs for the completion of these works. Out of this, the work for the constructions of bridges will cost of Rs. 107-3 lakhs and the balance of Rs. 55.61 lakhs is required for the completion of the road works. It is essential tha this amount of Rs. 55.61 lakhs be made available during 3 years in 1968-69 to 1970-71. The need for the provisio of Rs. 55.61 lakhs over the period of three years upto 1970-71 should be impressed on the Government of India. The bridge works mentioned above consisting of Rs. 107.87 lakhs may be taken up as and when funds aremade available.

(iii) *Forest Roads* :—The Forest Dapartment stressed the need for the construction and improvement of roads in the forest areas as part of meeting the need for general communication facitities in the agency areas. The forest Department recommended the construction and improvement of 2097 K. Ms. of road at a cost of Rs. 3.5 crores. It was reported that provision for roads in the forest areas hould be made to the fullest extent possible.

(iv) *Panchayat Raj Roads* :— It was noted that Minor roads and feeder roads were being formed by the local authorities, i. e., Panchayats and Panchayat Samthis.

17. Co-operative Credit system and the functioning of the S. T. Development & Finance Corporation.

(1) Short term loans to tribals should be channelled by the Co-operative Central Bank to the Corporation and by the Corporation to the primaries for which the Government should stand guarantee to the Central Bank.

(2) The Co-operative Land Mortgage Bank will advance long term loans to the tribals through the Primary Land Mortgage Bank subject to Government guarantee.

(3) The Forest rentals for collection of minor forest produce now paid by the Corporation amounting to Rs. 3.5 lakhs may be waived in order to enable the Corporation to pay better purchase prices for the forest produce collected and sold by the tribals to the Corporation.

(4) The other proposals made for improving the working of the Corporation are :

(i) for agreementing the working capital on outright grant of Rs. 10 lakhs may be made by the Government.

(ii) Government should provide additional guarantee for Rs. Ten lakhs to the Co-operative Central Bank and State Co-operative Bank.

(iii) Government should grant 12½% subsidy on the turn over for establishment charges and

(iv) Government should also give a grant ot Rs. 10 lakhs for the construction of godowns in marketing centres to ensure proper storage and better facilities to the tribals. After gen ral discussion about the working of the Corporation it was felt that the Corporation should build up its markets and that the pricing needs consistency and there should be compiate re-thinking in giving assistance to the Corporation. It was also fact that an expert Committee should be appointed to evaluate critically the working of the Corporation and suggest remedial measures.

18. Social Services :

Medical Facilities :—The medical and health services are provided through dispensaries. hospitals mobile medical unit, maternity and child welfare ce tres, primary health centres and through the national health programmes. It was resolved that before extending the existing facilities, the present services deserve to be consildated.

12 posts of Medical Officers in the 18 Mobile Medical Units are vacant, and ten posts of Medical Officers in 22 primary health centres in the Tribal arears are also vacant, the reason being that the persons posted are not willing to join, it was considered that the following incentives should be provided to attract people to work in these areas :

(i) Special allowance or one or two increments should be given to these persons working in the Tribal area ;

(2) One Year's service in agency area should be made compulsory and that this one year's service should be considered as equivalent to two years service at a primary health centre. Service in agency area may be laid down as a pre-requisite for future promotions in the general cadre. There is a habit of people going on leave on being posted to agency areas. Such people should be reposted to the same place on the expiry of leave. Evasion to serve in the agency areas may invariably be recorded. in the P. Fs.

(3) Want of residental accomodation is a serious handicap for the staff to work in the agency area. It was resolved that good accomodation should be provided for medical personnel. In this connection, the scheme of Sri G. D. Naidu, Industrialist, Coimbatore for putting up cheap living houses should be considered.

With regard to supply of medicines, the new procedure for supply of medicines to the primary health centres may be extended to the dispensaries and to the medical units in those areas. The District Medical Health Officers should be made responsible for the proper supply of mediciens depending upon the needs of the local area. The District Medical and Health Officer should send the indent to D. M. S. within a fortnight for this year. The medical stores should be addressed to supply them by way of a package scheme as done in the case of Primary health centres. The main principle in this scheme was that at no time should there be shortage of medicines or equipment in the agencies. In future also the District Medical and Health Officer should place indent for medicines for the Tribal areas in good time and not latsr than let January every year.

The Vehicles of the mobile medical units which are not working should be made roadworthy without delay. The bullock carts should be replaced by jeeps and trailers. The vehicle may be obtained from International Philan thropic Agencies. In certain areas, where communication by road is impossible, during the rainy season, launches should be provided for the mobile medical units. In Khamam district. the Revenue Divisional Officer Bhadrachalam is authorised to requisition four launches at the beginning of the rainy season for flood duty for four months. When there are no floods one of these launches can be utilised for this purpose. For other areas, the Collector or any other officer should be authorised to requisition launches.

Mobile medical units should be reinforced with preventive staff consisting of one Health visitor, on Ayah. and one Health Inspector. Mass health survey should be taken up in these areas and completed in one year. The services of the mobile medical units with the proposed extra staff should be utilised for these surveys. Survey, education treatment and follow up operations should go on simultaneously.

The proposal of Director of Medical and Health Services to appoint only local Tribals to posts in the Tribal areas should be implemented. Similarly, his proposal to relax minimum qualifications for admissions of Tribal candidates for various training courses of the para-medical personnel should be accepted to take effect from the next course.

A programme should be drawn up by the District Employment Officers in coordination with the Panchayat Samith's and the departments concerned to Identify promising tribals who should be sent up for training. Stipends and living facilities should be provided to all categories of tribal trainess. It should be made obligatory to the District Employment Officer to tour the agency areas for a certain minimum number of days every quarter for this purpose.

19. II Drinking Water Supply :— The Chief Engineer Public Health and Panchayat Raj should prepare immediately a scheme to provide at least one well for every tribal village or hamlet. For schemes which have already been prepared and proposals submitted, funds should be provided. Preparation of the schemes may as far as possible, be completed within three months and its execution completed not later than a year or two.

A substantial part of the agency is covered by metamorphic reck formation requiring underground survey to locate undergound water resources. A public works department scheme for underground water exploration for irrigational water is in progress in some districts. The work of exploring underground water for the purpose of drinking water in Tribal area should also be entrusted to this agency, and this should also be comleted very early. Full assistance of international agencies like UNICEF and CARE should be obtained in this regard.

20. Housing :— The suggestions regarding housing mentioned in connection with Medical Officers and medical staff apply to officers and staff of other departments also, but it was recognised that special urgency should be attached to the needs of medical personnel both gazetted and non-gazetted.

21. Labour and Employment :— For all posts in the agency, as far as possible, tribals should be recruited. All Departments should indicate the maximum possible relaxation of qualifications etc., and they should be requested to indicate the man power requirements to the Employment Exchange and to the District Officers concerned. Multipurpose Co-op. Societies under the centrel of A.S T C.F.D. Corp. which will interalia include the labour cantract and forest coupeaspects also should be formed.

Every possible encouragement should be given to these Societies in the allocation of Labour inter twin including forest coupes in the agencies.

22. Education :—

1. Every block headquarters should be provided with a High School, relaxing the minimum conditions prescribed for the opening of new High Schools. This will not only help the tribals, but also remove a serious handicap which is keeping away officers and staff of various departments from duty in the agency areas.

2. More upper primary schools should be opened. There should be one upper primary school for every 20 primary schools.

3. Ashram schools would be best suited to the prevailing conditions in the agency areas and would minimise wastage, stagnation and abscenteeism. It was suggested that atleast two Ashram schools should be opened in every block, to start with.

4. It was felt that the starting of Balvadis would help in the proper education of the tribals from childhood, and hence at least one Balvadi should be set up at each block headquarters.

5. The number of hostels also should be increased in a phased manner.

6. The Director of Public Instruction has already planned to cover every school in the agency with the Mid-day meal scheme from this year. These may be started and continued without interruption. The scheme of providing books, slates and clothing free of cost may be extended to cover all school going tribal children and continued without interruption.

7. Since the teachers have to work in remote areas amongst the tribals, accommodation should invariably be provided to them. The problem of accommodation as discussed in the case of medical personnel applies with equal force to the teachers also and an identical solution may be found to provide reasonable accommodation in the villages through the good offices of the Block Development Officer and the Tahsildar. The assistance of Government in a substantial way was considered essential.

8. Vocational guidence should be provided for students from the secondary stage onwards. The District Employment Officer should be requested to organize this through the Headmasters of High Schools.

9. A programme for building pucca school buildings should be taken up at the cheapest possible cost using local material and labour so that the total financial commitment on buildings may not hamper substantial improvement in the field of education.

10. The services of voluntary organisations like the Christian Mission and the Ramakrishna Mission or any other body may, when possible be secured for the implementation of educational programmes in the agency with the understanding that this will not be used as a forum for activities purely of a religious nature.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇంప్లిమెంటేషను పాలసీ కోసము సెంట్రలు గవర్నమెంటుకు పంపించాము అన్నారు. ఎప్పుడు పోయింది. అందు లోనే ఒక పేరాగ్రాఫ్‌లో యీలా అన్నారు. "This has now beed settled by the law Secretary who has clarified that the said Act can be deemed to have come into force in the entire area of the State including the sceheduled areas". ముఠాదారీ సిస్టం రద్దు చేయడానికి సెంటరుకు పంపించాము అన్నారు, సెంటరును అడిగితే మీకే అధికారము ఉందన్నారు. ఎందువల్ల ఆ విధముగా అడిగారు. అసలు జరపడానికి యిష్టము లేక డైలేటరీ టాక్టిక్స్ కోసము పంపించారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ముఠాదారీ విషయములో కాదు. సర్వే సెటల్మెంటు విషయములో అనుకుంటా. సర్వే సెటల్మెంటు విషయములో సెంట్రలు గవర్నమెంటు కన్‌సెంటు విషయములో డిఫరెన్స్ ఆఫ్ ఒపినియను ఉంది.

తరువాత లా డిపార్టుమెంటువారు మొట్టమొదట కన్సెంటు తీసుకోవాలని అనుకున్నా తరువాత అక్కరలేకుండానే అమలు చేయవచ్చునని అభిప్రాయము యిచ్చారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అక్కడ ఉన్నటువంటి గిరిజనుల విషయములో బయటకు యివ్వకూడదు వారికి యివ్వాలనే పద్ధతి ఉంది అని ముఖ్యమంత్రిగారు క్రిందటిసారి చెప్పారు. ఆ విధముగా ఎంతమంది ఏజెన్సీ పీపులుకు యిచ్చారు. తక్కినవారిని వెళ్ళగొట్టడానికి ప్రయత్నము చేసి ఉన్న వారికి యిచ్చారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానము చెబుతాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఇతర ముఖ్యమైన రికమెండేషన్స్ ఏమిటి? ఇంత వరకు ఏవి అమలు జరిపారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— అవన్నీ table మీద పెట్టాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ట్రైబల్స్‌కు సంబంధించినంతవరకు పట్టా భూములు ఇవ్వాలని వుంది. అది ఎంతవరకు అమలుజరిగింది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే తెప్పిస్తాను. ఎన్ని వేల మందికి. ఎన్ని వేల ఎకరాలు ఇచ్చారో తెప్పిస్తాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అసలు పాలసీగా ఎవరికైనా పట్టాలు ఇచ్చారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— నాకు తెలిసినంతవరకు ఇచ్చారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— సాలూరు, టెక్కలి, మందసాపురం మొదలైన ఏజన్సీ ప్రాంతాలు షెడ్యూల్డు ఏరియాలో లేవని వాటిని include చేయాలని పూర్వపు ఆంధ్రగవర్నమెంటు కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్ పంపటం జరిగింది దానిగురించి మన ప్రభుత్వము pursue చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— నా వద్ద ఆ information లేదు. కనుక్కొంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశామని చెప్పారు. వారు ఏమన్నారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—వారు మనలను కామెంట్స్ అడిగారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఎంత కాలం నుండి కరెస్పాన్డెన్స్ జరుగుతున్నది? ఏ stage లో వుంది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:—ఇప్పుడు పంపుతున్నాను.

ASSIGNMENT OF PATTAS TO GIRIJANS

76—

* 966-A (5351-H) Q.—Sri Mudili Babu Paramkusam:—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) the year in which 2) families of the Girijans of Kumbidi-Ichapuram Village, Palakonda Taluk, Srikakulam District applied requesting for assignment on patta 339 acres of land in Block No. 1 of the Reserve Forest in the said village which is remaining waste;

(b) whether the Assistant Collector, Parvathipuram and District Collector, Srikakulam have recommended in favour of the said assignment:

(c) if so, when; and

(d) whether the Government will assign the said land on pattas to the said Girijans and implement the colonisation scheme for the benefit of the said poor people?

Sri Sidda Reddy: (a) During 1958 the Girijans of Kumbidi-Ichapuram Village has represented to Government through Sri B. Satyanarayana, M. P. requesting for assignment of land in the Reserve Forest areas of the village. The land measuring 339 acres referred to in the question in Block No. 1 is situated in Mokhasa Rajapuram village adjoining the Reserve Forest of Ichapuram, for which they did not apply.

(b) Yes, Sir.

(c) In the year 1966.

(d) In view of the policy not to assign lands in Reserve Forest due to the less percentage of forest area in the State and as the area of 100 acres of shrab jungle in the Reserve Forest of Kumbidi-Ichapuram recommended by the Sub-Collector, Parvathipuram and the Collector, Srikauulam in 1966 for assignment to 100 Girijan families was inspected jointly by the Sub Collector, Parvathipuram and the District Forese Officer, Srikakulam and found to be ares earmarked for raising Teak Plantation as prescribed in the Working Plan of the Forest Department, the request of the Girijans for assignment of land in the forest area was negatived. There are no proposals to assign the land for the said ressons.

No applications have been received from the Girijans of Kumbidi-Ichapuram for the assignment of 339 acres of waste land in Block No 1 of Mokhasa Rajapuram Village adjoining the Reserve Forest of Kumbidi-Ichapuram. The question of assignment of this land does not, therefore, arise,

(A) 1958వ సంవత్సరములో శ్రీ బి. సత్యనారాయణ R. M P. ద్వారా కుంబిడి; ఇచ్ఛాపురం గ్రామాలలో వుండే గిరిజనులు ఆ గ్రామాల్లో వున్న రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ నుండి కొంత భూమి ఇవ్వవలసిందని దరఖాస్తు పెట్టారు. ఇప్పుడు ఈ ప్రశ్నలో వేసిన బ్లాకు నెం. 1 భూమి కుంబిడి ఇచ్ఛాపురం గ్రామంలో లేదు. అది ముఖాసా రాజపురం గ్రామంలో వుంది.

(B) అవును.

(C) 1966 వ సంవత్సరములో

(D) రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ నుండి పార్వతీపురం సబ్ కలెక్టరు గారు, శ్రీకాకుళం కలెక్టరుగారు 1966వ సంవత్సరములో 100 గిరిజన కుటుంబాలకు కొంత

భూమి ఇవ్వాలని సిఫార్సు చేశారు కాని తరువాత ఫారెస్టు ఆఫీసరు, సబ్ కలెక్టరు ఆ ప్రాంతాన్ని స్వయంగా చూసిన తర్వాత దానిని వ్యతిరేకించటం జరిగింది. బ్లాకు నెం 1 లో వున్న 832 ఎకరాల గురించి ఆ గిరిజనులు దరఖాస్తులు పెట్టుకోలేదు. వారు పెట్టుకొన్న భూమి రిజర్వ్ ఫారెస్టులో వుంది. కాని రిజర్వ్ ఫారెస్టు తక్కువగా వుంది కనుక దానిని ఇవ్వటానికి వీలులేదని మానేయటం జరిగింది.

శ్రీ ముదలిబాబు పరాంకుశం:—58 లో దరఖాస్తులు పెట్టుకొంటే సబ్ కలెక్టరు, జిల్లా కలెక్టరు సిఫార్సు చేసినా 68 నాటికి కూడా పట్టాలు ఇవ్వటం జరగలేదు. ఇది రిజర్వ్ ఫారెస్టు పరిహద్దులలో వున్నప్పటికీ చెట్లు చేమలు లేక వ్యవసాయ యోగ్యంగా వున్నప్పుడు పట్టాలకు ఇవ్వటానికి ఎందుకు జాప్యం చేశారు? Special staff ను వేసి అయినా త్వరగా పట్టాలు ఇవ్వటానికి పూనుకొంటారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—వారు దరఖాస్తులు కుంటిడి-ఇచ్చాపురం గ్రామాల్లో వున్న రిజర్వ్ ఫారెస్టు కోసం పెట్టారు ఆ భూమిని ఇవ్వటానికి వీలులేదని సబ్ కలెక్టర్, ఫారెస్టు ఆఫీసర్ వెళ్ళిన పిదప తీర్మానించటం జరిగింది. బ్లాకు నెం. 1 లోని 832 ఎకరాలు గౌరవ సభ్యులు అడిగిన భూమి available గా వుంది కాని దానికి వారు దరఖాస్తు పెట్టలేదు. దానికి వారు దరఖాస్తు పెడితే విచారించి ఇవ్వటానికి అభ్యంతరం లేదు దానికి తగినంత staff వుంది

శ్రీ ముదలిబాబు పరాంకుశం:—53 లో ఇచ్చిన దరఖాస్తులు 63 వరకు తాలూకా ఆఫీసులో పెండింగులో వున్నాయి........

(No Answer)

RESERVOIR AT MUTHUKUR, KURNOOL DISTRICT

77—

* 1027 (6534-V) Q.—Sri K. Eswara Reddy (Pattikonda) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether the construction of a reservoir at Muthukur and Handri in Kurnool district will be taken up immediately; and

(b) whether the work of the following tanks for which the survey has been completed will be taken up immediately:

(1) Vengalaya Doddi tank; and

(2) Tank at Nallagunta, H/o Yendimadugula?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) and (b) No, Sir.

శ్రీ కె. ఈశ్వరరెడ్డి:— ఈ ప్రాజెక్టు తీసికోతగిందని ప్రభుత్వం కూడా చెప్పింది. జిల్లా డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు వారు సిఫార్సు చేశారు. 600 ఎకరాలకు నీరు పారుదల అయే ప్రాజెక్టు. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము క్రింద త్వరగా తీసికొంటారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—ఎస్టిమేషన్స్ రెడీ అవుతున్నవి. త్వరలోనే తీసికొంటాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—జిల్లా డెవలప్‌మెంట్ బోర్డు సిఫార్సు చేసింది కనుక funds లేవని చెప్పకుండా తొందరగా తీసికొంటారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—తీసికొంటామని చెప్పారు.

Mica Deposits At Ogodu

78—

* 346 (6 72) Q.—Sri N. Raghava Reddy:—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state:

(a) whether it has been brought to the notice of the Government that when a ryot, in Ogodu village, Nalgonda Taluk was sinking a well mica was found in the said well;

(b) whether the Government will take steps to investigate to find out the mica deposit in the said district; and

(c) whether there is any proposal to establish any industry in this district for the production of articles out of mica ?

Sri K. V. Narayana Reddy:—(a) Yes, Sir. But the mineral found was "Biotite" which is not exactly Mica.

(b) No Sir, The material found is "Biotite" a variety of mica which has no commercial value and does not warrant investigation.

(c) Does not arise.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అది ఏమిటని తేలింది ?

శ్రీ కె. వి నారాయణరెడ్డి :—Mica కాదు, Biotite అంటారు.

Export of Beedi Leaves

79—

* 368 (6418) Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaver):—Will the hon. Minister for Labour be Pleased to state:

(a) what are the countries that are importing beedi leaves from our State;

(b) what is the foreign exchange we are getting through this; and

(c) what is the assistance given by the Government to these business people financial and otherwise ?

Sri K. V. Narayana Reddy:—(a) Ceylon, Nepal, Afghanisthan, Pakistan Malaysia etc., get their requirements of beedi leaves almost entirely from India.

(b) During 1966-67 India exported 7,000 tonnes of Beedi leaves amounting to Rs. 86,40,000.

(c) As no specific requests were made to Governmet no assistance has so far been given to the traders dealing in Beedi leaves.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—ఈ ఆకులకు సంబంధించి marketing facilities ఎక్కువ చేస్తే యింకా ఎక్కువ ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజ్ వస్తుంది. దీనిలో ఎక్కువ భాగం పాకిస్థానుకు ఎగుమతి అవుతున్నదన్న విషయం నిజమా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఎవరూ అసిస్టెన్స్ కోరలేదు. కోరితే తప్పకుండా చూస్తాము.

Sri G. Sivayya :—The cost of beedi leaves has gone up beyond the scope of the industrialists in Andhra Pradesh. Keeping that in view, will the Government take steps to help the contractors to get the leaves at cheaper prices. This needs special skill of removing the leaves from the trees. Other steps should also be taken to help the cottage industry by reising excise duties on tobacco, as the Government are doing in the case of other cottage industries.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—అది ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. 40 వేల టన్నుల బీడీ ఆకులు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రొడ్యూస్ అవుతున్నాయి. 8 వేల టన్నులు కన్స్యూమ్ అవుతుంటే మిగిలిందంతా ఎక్స్‌పోర్టు చేస్తున్నాము. Export price per ton 700 రూపాయలు వుంది. ఇక్కడ 500 రూపాయలు మాత్రమే వుంది. అందుకని ఎగుమతి ఎక్కువ చేశాము.

Sri G. Sivayya :—Does he recommend that the excise duties be reduced to help the cottage industry?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—Government of India కు వ్రాస్తాము.

Sri T. Nageswara Rao (Mangalagiri) :—Has anything been done to explore the possibilities of non-traditional markets.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ట్రెడిషనల్, నాన్‌ట్రెడిషనల్ అన్ని countries కు ఇస్తున్నాము.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—పాకిస్థాను పర్సెంట్స్ వుంది ఎక్కువ భాగం వారే పర్చేజ్ చేస్తున్నారనేది నిజమా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—పాకిస్థానేకాదు, సిలోన్, ఆఫ్గనిస్థాన్.

IMPLEMENTATION OF MINIMUM WAGES ACT IN KUPPAM

80—

* 15 (5199) Q.—Sri D. Venkatesam :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether the Minimum Wages Act is fully implemented in all the factores at Kuppam, Chittor District;

(b) whether Medical Cards have been issued to all the workers by the owners, to have medical treatment at the E.S.I. Hospital, Kuppam; and

(c) if so, what is the total number of cards issued to the labourers?

Sri K. V. Narayana Reddy :—(a) Yes Sir, in all the employments to which the Act applies.

(b) Yes, Sir,

(c) 378. as on 6-5-1968.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— అధ్యక్షా, దాదాపు రెండువేలమందికిపైగా వర్కర్స్ ఉంటారు. కాని ఆ ఓనర్సు ఏమి చేస్తారంటే కంట్రాక్టు లేబరర్స్ అని వాళ్లకు మాత్రం కార్డ్సు యిస్తారు. అలా కాకుండా ఫ్యాక్టరీస్‌లో వుండేటటువంటి వారికందరికీ పూరా కార్డ్సు యిచ్చే అవకాశం కల్పించేందుకు ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా? వారందరికీకూడా ఆ వైద్య సౌకర్యాలు కలుగచేసేదానికి ఏదైనా ప్రాతిపదికను ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి నారాయణరెడ్డి :— అధ్యక్షా, అసలు ప్రశ్న ఏమిటంటే, కుప్పంలో వున్నటువంటి ఫ్యాక్టరిలన్నిటిలో యీ మినిమమ్ వేజెస్‌యాక్టు ఎప్లై అయినదా లేదా అని అడగబడ్డది. ఈ ఫ్యాక్టరిలలో కొన్ని కేటగిరీస్ వున్నాయి రైస్ మిల్స్ అనీ, ఫ్లోర్ మిల్సుఅనీ, ఆయిల్ మిల్స్ అనీ తరువాత ఇతర స్టోన్ క్రషింగ్ అనీ ఉన్నాయి. వీటన్నిట్లోకూడా అప్లై అయినది. కాబట్టి దాని ప్రకారంగా చర్య తీసుకుంటానండి.

Sri D. Venkatesham :—I have put the question whether cards have been issued to all the workers. The answer is 378 cards were issued. Hence I would request the Minister to see that cards are issued to all the workers.

Sri K. V. Narayaya Reddy :—We shall try.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— ఈ ప్రశ్నలో 'whether Medical cards have been issued to all the workers by the owner' అని అంటే మంత్రిగారు yes అన్నారు. అంటే అందరికీ యివ్వబడ్డదని ధృవపరచారు. మూడవదానికి 376 అని సమాధానం చెప్పారు అంటే వున్న ఎంప్లాయీస్ 376కు ఎక్కువవుంటే రెండవ ప్రశ్నకు యిచ్చిన సమాధానం కొంచెం పొరపాటు.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— అదేమీ కాదండి. E.S.I. Act ను అచ్చటికికూడా extend చేసినారు. దాని ప్రకారం ఎంతోమంది వున్నారు. ఎంతమంది వున్నారు అనేది నా దగ్గర information లేదు. కాని నేను తప్పకుండా ఈ విషయమై చూస్తాను.

SHORT-NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

S. No. 80-A :

S. N. Q. No. 1523-M : Q :—Shri P. Pitchaiah (Palwancha) :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Government propose to factory to produce tractors and other agricultural machinery near Palvancha in view of the fact that the biggest Power House in Asia is situated here, and there is copious and perennial supply of Godavary and Kinnera ani Project water, coal and land are available and there are also traces of iron ore, copper, bronze and gold being made in this area in olden-days; and

(b) whether the Government propose to start the same in Private Sector in case the Government are not in a position to under take the same?

The Minister for Industries (Sri B. V. Gurumurthy) :—(a) No, Sir.

(b) Applications have so far been received from the following three :—

1. M/s. Indian Agro Machines, Patiala (Punjab)
2. M/s. Indian Detonators Ltd., Hyderabad.
3. Sr. R, Kemal, Hyderabad.

These firms have been informed to approach the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation for affording possible facilities and for details of assistance that they may require and the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation may extand.

(అ) లేదండి.

(ఆ) దరఖాస్తులు క్రింద వారి నుండి వచ్చినాయి :—

(1) ఇండియన్ ఎగ్రో మెషీన్స్, పాటియాలా.

(2) ఇండియన్ డిటోనేటర్స్ లిమిటెడ్, హైదరాబాద్.

(3) డాక్టర్ ఆర్. కెమాల్, హైదరాబాద్.

వీరందరినీ కూడా ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ వారి దగ్గరకు వెళ్ళి ఫీజిబిలిటీ ఉందా, లేదా అనేటటువంటి విషయంలో చర్చించి వారు వీలైనంతవరకు సహాయము పొందవచ్చునని, ఆ విధంగా tractor factories ను గురించి వారు ఆలోచించాలని చెప్పడం జరిగింది.

SCARCITY OF DENATURED SPIRIT IN VIJAYAWADA

S. No. 80-B :

S. N. Q. No. 1523-V : Q :—Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— Will the hon. Minister for Excise & Prohibition be pleased to state :

(a) whether the Government have received any communication Date 18-6-1968 from Sri T. V. S. Chalapathi Rao, M. L. A., regarding the scarcity of denatured spirit in the town of Vijayawada particularly shortage of supply to the Doctors, during the current year, 1968;

(b) what are the causes for the scarcity: and

(c) what are the steps taken by the Government to improve the supply position?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri V. Satyanaraya Rao) ;—(a) Yes Sir.

(b) The scarcity was due to the inadequate supply of molasses and consequent shortage in production of alcohol.

(c) There has been some improvement in the supply position of alcohol and additional quotas of denatured spirit have been released to various licensees.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, ఆ మధ్య, మద్రాస్‌లో spirit త్రాగి కొందరు చచ్చి పోయినారన్న తరువాత అందులో చాలా వరకు

1/3 rd తగ్గించేశారండి. ఇప్పుడిది తగ్గించినందువల్ల డాక్టర్లకు చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. ఇది డాక్టర్లకు నిత్యకృత్యాలలో కావాలి అధ్యక్షా ఈ denatured spirit అనేది చేతులు wash చేసుకోడానికి sterilisationకు కూడా చాలా అవసరం. 125 మంది సభ్యులు వున్నటువంటి Association కి కూడ 6 లిటర్లే యిచ్చారండి సమయానికి దానిని గురించి minister గారు చెప్తే దానిని improve చేశారు. దయతోవారు improve చేస్తేనే అది అయినదండి. నెలకు 10 ఔన్సులు వచ్చేదండి. ఆ 10 ఔన్సులు, ఒక్క రోజుకు కూడా leading Doctors కు చాలదండి. మరి K. C. P. వారేమో మా దగ్గర చాలా stocks వున్నాయి, release చేయాలని వారు అంటారు. అందుకని మంత్రిగారు దయతో పరిశీలించి అక్కడ వున్న Black Market ను తగ్గించడానికి చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. Cottage Industries అని, తరువాత ఏదో 'B' Mark అని ఒక్కటి పెట్టారు. నిన్న గాక మొన్న వచ్చినా వాళ్ళకేమో 2 వందల లీటర్లు యిచ్చారు. Doctors కు, Medical shops కు one లీటర్లు 5 లీటరు మాత్రం యిచ్చారు. కనుక ఇట్టి వ్యత్యాసాన్ని మంత్రిగారు దయతో పరిశీలించి అట్టి కొరతను వెంటనే తీర్చకపోయినట్లయితే అక్కడ Black Market చాలా రెచ్చిపోతున్నది, విమర్శలు కూడా ఎక్కువవుతున్నవి. Revenue Board వారి నడిగితేనేమో D. M. S. అంటారు. అసలు D. M. S. కి దీనికి సంబంధమే లేదు. అందువల్ల తప్పకుండా పరిశీలించి మామూలుగా యిచ్చే హామీ కాకుండా వెంటనే supply improve అయేటట్లుగా చూడమని తమ ద్వారా మంత్రిగార్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావు :—అధ్యక్షా, Medical Associations కు 6 litres నుంచి 439 litres దాకా పెంచామండి. మద్రాసు మొదలైన చోట్ల కొంతమంది దీనిని త్రాగి చచ్చిపోవడం, హడావుడి జరగడం అదంతా మీకు తెలుసు అధ్యక్షా. అందువలన ఈ polish మొదలైన వాటికి, tincture కు కాని, అన్నిటికీ తగ్గించినామండి మళ్ళీ 75 per cent నుంచి 90 per cent కు చేసినామండి. మళ్ళీ ఈ spirit ఎప్పుడైతే available గా వుంటే అప్పుడు తప్పకుండా పెంచుతామండి. ఈ Medical Associations కు సంబంధించినంత వరకు కూడా వీలైనంతవరకు తప్పకుండా పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తామండి.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—Medical stores కి కూడా ఒక litre యిచ్చారండి. చాలా కొద్దిగా యిచ్చారు. ఒక litre యిస్తే ఆ licence fees కట్టడానికి చాలదండి అధ్యక్షా

శ్రీ వి. సత్యనారాయణరావుగారు :—అధ్యక్షా, మేము పెంచిందల్లా ఒక్క డాక్టర్స్‌కే పెంచామండి. provided కోటానుంచి అంతకుముందు వున్నటువంటి licenceకు ఇట్టికూడా పెంచామండి.

POINT OF INFORMATION

re :— Price of sugarcane agreed to be paid by the Sugar Factory Challapalli.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :— అధ్యక్షా! చల్లపల్లి Sugars ఫ్యాక్టరీ తరఫున ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక సమాచారం వచ్చినట్లున్నా, వారు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన చెరకు రేటును, టన్నుకు 100 రూపాయల చొప్పున యిస్తామని వాగ్దానం చేసినట్లుసూ తెలుస్తున్నది. ఈ విషయం వాస్తవమేనా అని నేనడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Has the Chief Minister any thing to say ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The Managing Director has sent word to me this morning and said they are prepared to open the Factory and pay the cane-growers at Rs. 100-per ton Sir

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, చల్లపల్లి Sugarను గురించి ఒకవిషయం యిదివరలో చర్చకుకూడా వచ్చింది. ముఖ్యంగా credit cut pay చేయడం. ఎగకొట్టడం మామూలువుంది. ఇది Cash Cut లోనే pay చేస్తారా? అది కాస్త చెప్తారండి? ఎందుకంటే యిదివరకు 6 లక్షలో 8 లక్షల రూపాయలో యివ్వాలని, 1961 నుంచీ మన Assembly లోనే ఈ సమస్య వస్తున్నది. అది కూడా కాస్త ఆలోచించాలని, మరి ఈ విషయంలో దీనికి disposal మాత్రమే కాదు చేతికి డబ్బుకూడా జావాలి. ఈ విషయంలో Chief Minister గారేమి చెప్తారో.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇది ముఖ్యమంత్రిగారికి సక్సెసే! ఆయన threaitning attitude అవలంభిస్తూవుంటే sucess వస్తుందని దీనినుంచి నేర్చుకుంటారనుకుంటాను. నిన్న అవలంబించినటువంటి ఆ threateing attitude ఈ వేళ ఫలించింది.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re :–Installation of Telephone lines on Nagarjunasagar Canals-

Mr. Speaker ;—There is one call-attention notice in the name of Shri Vavilala Gopalakrishnayya, to draw the attention of the Minister for Co-operation regarding installation of Telephone lines on Nagarjunasagar Canals.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ Canals లో మొట్ట మొదట నీరుండదు. Water రానప్పుడు ఫరవాలేదు. Water ఎప్పుడైతే ప్రవహిస్తున్నప్పుడు ఏమైనా breaches కాని, యింకే యిబ్బందైనా వచ్చినా కాని telephone communications అక్కడ వారికి లేకపోతే ఎప్పటికప్పుడు, తెలవకపోవడం జరుగుతుంది. అచట Engineers కాని, లేకపోతే Executive Engineers కు కాని వాటి working కు కాని details తెల్సుకోడానికి చాలా

యిబ్బంది పడుతున్నారు. అందువల్ల ఈ విషయాన్ని గురించి 3 సంవత్సరాల క్రిందటే గవర్నమెంటు ఆలోచించింది. ఆ తరువాత అది ఎందువల్ల ఆగిపోయిందో మనకు తెలియదు. అది Telegraph Department వారి తప్పా లేకపోతే వీళ్లేమైనా అశ్రద్ధ కారణమా? ఎప్పుడైనా బ్రీచ్ వస్తే ఆ పైన ప్రవాహాన్ని ఆ పైన ఆపమని, చెప్పడానికి గాని క్రింద ఆపమని చెప్పడానికి కాని ఏమీ సంబంధం లేకుండా వుండడంవల్ల వీలుండదు, మనిషి వెళ్ళి చెప్పాలంటే చాలా time అయిపోతుంది. అందువల్ల క్రొత్తగా వచ్చినటువంటి కాలువలు ఇప్పుడిప్పుడే వచ్చినందువల్ల breaches పడే అవకాశం వుంది. ఇంకా అవి stabilise కాలేదు. ఈ పరిస్థితులలో చాలా ప్రమాదాలు వస్తాయి. కనుక వెంటనే telephone net work ఏర్పాటు చేయించాలి. Telephone arrangements next work అంతా యిదివరకే plan చేశారండి ఆ plan ను అమలు జరపాలని నా కోరిక. అమలు జరుపుతారా లేదా అనేది తెలియపరచాలని కోరుతున్నాను.

The Minister for Co operation (Sri K. Vijayabhaskar Reddy):- The Chief Engineer, Nagarjunasagar Canals has submitted proposals for providing internal grid of Canal telephones on branches and distributaries in Block I to II of Nagarjunasagar Right Canals. He has stated that the water has been let out into Nagarjunasagar Right Canals and the ayacut under Blocks I to II has been brought under command and that the necessity of internal grid of canal telephones on branches and distributaries is keenly felt for effective regulation of water. The total length of the telephone line required is about 440 K. M and in all about 63 magneto phones with effective ringing system are required. The expenditure involved is Rs. 2.9. lakhs recurring and Rs. 2,520/- non-recurring.

In respect of Nagarjunasagar Left Canals, the Chief Engineer has submitted a proposal for providing telephone lines along the distributaries in Blocks I to 6. The total length of the telephone lines is about 50 K. M. and he has proposed to install 9 magneto telephones with effective ringing system. The expenditure involved in this proposal is Rs. 13,20?/- recurring and Rs. 33?/- non-recurring.

The proposals of the Chief Engineer, Nagarjunasagar Canals are under examination and orders are expected to be issued shortly.

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENT NOTIFICATION ISSUED UNDER SEC. 3 OF THE ANDHRA PRADESH DISTRICT COLLECTORS (POWERS) & DELEGATION ACT, 1961.

The Minister for Revenue and Civil Supplies (Sri V. B.Raju :)— I beg to lay on the Table copies of the amendment notification issued under section 3 of the Andhra Pradesh District Collectors' (Powers) Delegation Act, 1961 in Government Memo No 2386 W2/68-3 Revenue dated 26-7-68 and published at page 1959 of the Andhra Pradesh Gazette dated 15th August, 1968 as required under section 5 of the said Act.

Rules made under sed. 69 (1) of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.

The Minister for Panchayati Raj (Sri Thota Ramaswamy) :— I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 69 of the

Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 copies of the following notifications with which certain rules made under sub-section (1) of section 69 of the Act have been published in the Gazette :—

Sl. No.	G. O. No. and date			Date of publication in the Gazette.
1.	G. O. Ms. No.	248,	dated 29-5-68	20-6-68
2.	,,	332,	,, 24-7-68	8-8-68
3.	,,	324,	,, 24-7-68	15-8-68
4.	,,	32 ,	,, 24-7-68	8-8-68
5.	,,	344,	,, 2-8-68	22-8-68
6.	,,	360.	,, 21-8-68	19 9-68
7.	,,	368,	,, 30-8-68	19-9-68

G. O. Ms. No. 367, DATED 30-8-68 ISSUED UNDER SEC. 217 (5) OF THE ANDHRA PRADESH GRAM PANCHAYAT ACT, 1964.

Sri T. Ramaswamy :—I beg to lay on the Table under sub-section (5) of section 217 of the Andra Pradesh Gram Panchayats Act 1964 a copy of G. O. Ms. No. 367, dated 30-8-68 and published in the Andhra Pradesh Gazette dated 19-8-68.

ADDITIONS TO FIRST SCHEDULE TO THE INDUSTRIAL DISPUTES ACT, 1947 (G. O. Ms. No. 1195 DATED 15-7-1968)

(Sri K. V. Naravana Reddy) :—I beg to lay on the Table a copy of G. O. Ms. No. 1195, dated 15-7-1968 published in the Andhra Pradesh Gazette dated 8-8-1968 containing additions to First Schedule to the Industrial Disputes Act, 1947 as required under sub-section (3) of section 40 of the said Act.

Mr. Speaker :—Papers laid.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE

re : THE ANDHRA PRADESH EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REQUISITIONING AND ACQUISITION) AMENDMENT BILL, 1967.

Sri J. Chokka Rao"I beg to present under Rule 164-K. of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee on the Andhra Pradesh Educational Institutions (Requisitioning and Acquisition) Amendment Bill 19..7.

Mr. Speaker :—Report Presented.

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH PUBLIC LIBRARIES (AMENDMENT) BILL, 1968.

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimhn Rao) :—I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendmeat) Bill, 1968."

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1968."

The motion was adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—అధ్యక్షా, last session లో నేను ఒక privilege motion ఇచ్చినాను—about an advocate who has threaatened to sue me against a speech I have made in the Assembly. దానిని తమరు కమిటీకి refer చేశారు. అది ఏమైందని ? ఆ committee ఏమైనా రిపోర్టు ఇచ్చిందా, ఏమైందో నాకు తెలియదు. An Advocate has threatened to sue me about a speech which I have made in the Assembly.

Mr. Speaker :—Please wait for the report of the Privileges Committee.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Has the committee completed its proceedings ?

Mr. Speaker :—The whole Committee sits from time to time and finalises its report. After the Committee submits the report the Chairman of the Comittee will present the Report and the House will then take it into consideration.

Sri B. Ratnasabhapathi :—This is a matter which concerns not me alone but all the members of the Assembly. So we have to take serious notice of it.

Mr. Speaker :—It will certainly come before the House.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—Directions ఇవ్వమని నేను కోరడంలేదు. అదేమి అయిందో—I am anxious to know.

Mr. Speaker :—I do not know at what stage it is.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గవర్నరుగారి speech విషయములో, కొన్ని policy programmes వస్తాయి. అవి ఈ House ముందు ప్రవేశపెడతారు. ఈ House చర్చిస్తుంది. కాని అంతకుముందే ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఒక రోజుముందుగా ఆ అంశాలనే, ఆభాషలోనే బహిరంగం చేశారు.

Mr. Speaker :—Please give notice.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—తమకు ఇచ్చాను. ఆ పత్రికలు కూడా నేను mention చేశాను. అన్ని పత్రికలలో కూడా అదే రీతిగా ఉన్నది.

Mr. Speaker :—Please send me a copy of the press extract.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇప్పుడే ఇచ్చేయమంటారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇవ్వండి.

(Sri C. V. K. Rao handed over the newspaper to the hon. Speaker)

Mr. Speaker :—"C.M. hints at new taxes". Evidently the Press is referring to the statement made by The Chief Minister. Is there any reference to it in the Governor's Address ?

Sri C. V. K. Rao :—"We must also mobilise resources......"

Mr. Speaker :—The Governor's Address was to be delivered on 23rd Nov. at 4 p.m. If portions of the Governor's Address have appeared in the Press earlier it may amount to a breach of privilege. Is there anything to show that the Chief Minister was referring to the portions of the Governor's Address ?

Sri C. V. K. Rao :—Yes, Sir. Page 5 లోని last para లో "........we must also be prepared to mobile resources whi h a Plan of this size calls for." అని ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది చదువుతున్నారా, మీరు ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నేను గవర్నరు ఉపన్యాసము చదువుతున్నాను. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో the same practically reiterated by the Cihef Minister. I have got other papers, the "Hindu" etc. In the "Indian Express" more portions have appeared. Propriety should have been exercised. Governor's Address deals with policy ; therefore it should not be divulged.

Mr. Speaker :—First, you raised a motion for breach of privilege. Now you say "propriety".

Sri C. V. K. Rao :—When propriety is affected, privilege is affected. It is a question of language only.

Mr. Speaker :—I shall consider it.

(Pause)

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—26 అక్టోబరు జరిగిన ఒక హత్య గురించి మేము call attention ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు adjournment motion ఇచ్చారు. మీరే కాదు, ఇంకా చాలామంది ఇచ్చారు. అది ఏ stage లో ఉన్నదో తెలుసుకొని చెప్పమని. I have asked the office to find out in what stage the matter stands now. అది judicial case, విచారణలో ఉన్నదా, కోర్టులో ఉన్నదా అడిగి తెలుసుకొమ్మన్నాను. If it is pending in the Court, I am not going to allow it as an adjournment motion ; I may admit it in a different manner.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో clarification అవసరం. ఏదైనా ఒక ఘట్టన జరిగితే తెల్లవారితే అది కోర్టులో ఉన్నట్లు లెక్క. ఆ లెక్కకు వస్తే కాని, కనీసం కనీసం court లో trial జరుగుతున్నప్పుడు ఆ సమస్య తీసుకొన్నట్లయితే అది న్యాయము గాని, లేకపోతే

ఇక్కడ Law and order problems గాని, లేకపోతే ఇలాంటి హత్యలు జరిగితే, లూటీలు జరిగితే, చెప్పుకోడానికి వీలు లేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అన్యాయంగా హత్యలు ఎవరుచేస్తున్నారో అది నాకు సంబంధం లేదు. నేను ఎంతసేపటికి Rules ప్రకారం నడుచుకొంటాను. ఏదో ఒక నేరము జరిగింది ఆ జరిగినటువంటి నేరము ఏ stage లో ఉన్నది అని తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదా లేదా ? మీరు ఏదో ఒక notice ఇచ్చారు. దాన్ని గురించి ఆలోచించేటప్పుడు, అది ఏ stage లో ఉన్నదని తెలుసుకొన్న తరువాత కదా decide చేయవలసింది.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— మేము తెలిపాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఇచ్చిన notice లో అది ఏ stage లో ఉన్నదో మీరు తెలుపలేదు

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— సరే, మళ్ళీ ఒకసారి మనవి చేస్తాను. అది ఇప్పుడు investigation stage లో ఉన్నది. అది trial stage లో లేదు కోర్టులో. అందువల్ల దానికి అవకాశం ఇవ్వవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కానివ్వండి, నాకు information వస్తుతూనే తెలుసుకొంటాను. Now you have furnished the information. I will consider about it with regard to the stage at which the matter stands,

శ్రీ ఎస్. రాములు :— అధ్యక్షా, Rule 74 క్రింద శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉగ్రవాదులు దాడిగురించి notice ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నాకు ఇంకా రాలేదు. వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, నిన్న నేను sugarcane సమస్య మీద మాట్లాడినప్పుడు, controls ఎత్తివేయమని నేను చెప్పినట్లుగా ఈ వేళ Indian Express లో వ్రాశారు. నేను చెప్పినదానికి quite opposite గా వ్రాశారు. ఎందుకంటె నేను controls ఉండవలెనని, గవర్నమెంటు controlled economy నడపాలని కోరేవాడిని. కాని వారు "Mr. Vavilala Gopala krishnayya felt that there should be complete decontrol of sugar' అని వ్రాశారు. అది వారు correct చేసుకొన్నట్లయితే, దానిని privilege క్రింద తీసుకోవలసిన పనిలేదు. అది మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, నేను పూర్తిగా కంట్రోలు ఉండాలని చెబితే, దానికి తలక్రిందులుగా వ్రాశారు. కనీసం మీరు వారికి డైరక్టుచేసి కరెక్టు చేయించండి.

Mr. Speaker:—Now that he has pointed out the error, I expect the management to correct it and furnish the correction. If they do not do it, we shall consider it.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్యశెట్టి (సింగనమాల) :— అధ్యక్షా, ఈ ప్రొక్యూర్ మెంట్ విషయం—పంటలు లేని ప్రాంతాలలో చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది.

ప్రభుత్వం సంవత్సరీగా వసూలు చేయాలని ఉత్తరువులిచ్చారు. దానిమీద నేను కాల్ ఎటెన్షన్ మోషన్ ఇచ్చాను. దానిని మీరు డిస్ఎలౌ చేశారు పంటలు పండని ప్రాంతాలలో ప్రొక్యూర్ మెంట్ వసూలు చేయుటానికి కట్టు చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం ఉత్తరువులిచ్చింది. పంటలు లేని పరిస్థితిలో రైతులు ప్రొక్యూర్ మెంట్ ఏ విధంగా ఇవ్వగలుగుతారు? దీనివిషయంలో రెవిన్యూ మంత్రిగారు దయచేసి ఒక ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్:—రూలు 74 క్రింద మీరు ఇచ్చిన కాల్ ఎటెన్షన్ మోషన్ నేను డిస్ఎలౌ చేసినపుడు—మీరు ఇపుడు యీ విధంగా చెబుతూ, మంత్రిగారిని జవాబు చెప్పమంటే, ఇక నేను ఇక్కడ ఉండటం ఎందుకు ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, గవర్నర్ ప్రసంగంపై డిబేట్ లో చాలామంది గౌరవసభ్యులకు అవకాశం దొరకలేదని తెలుస్తున్నది. కాబట్టి రెండవపూట సమావేశము పెడితే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—సాయంత్రం సమావేశం ఏర్పాటుచేసుకొంటే కోరం ఉండదు. సభ్యులను మీరేపిలుచుకొని రావలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. సమావేశం పెడితే సభ్యులందరూ వచ్చేటట్లుగా ఉంటే బాగుంటుంది. లేక, మీ తృప్తికోసం, నా తృప్తికోసం పెడితే ఏమి లాభం ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—గౌ. సభ్యులు మాట్లాడటానికి మాకు ఆక్షేపణ లేదుగాని—గౌరవసభ్యులు సైక్లోన్ పై చర్చకు రెండు గంటలు తీసుకొన్నారు. గవర్నర్ ప్రసంగంలో పేర్కొనబడిన ప్లానింగ్-కార్యక్రమాలను చర్చించటానికి మీరు దయచేసి రెండు రోజులు కేటాయించారు. డ్రౌట్ కండిషన్స్ చర్చించటానికి కూడ రెండు గంటలు ఇచ్చారు. కాబట్టి గౌరవసభ్యులను సాయంత్రం కూడ బాధపెట్టటం మంచిది కాదు.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—మా గ్రూపువారికి ఒక్కరికి కూడ మాట్లాడటానికి అవకాశం రాలేదు.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారు తమ ప్రసంగంలో శాశ్వత కరువు నివారణ విషయంలో ఏమీ కమిట్ కాకుండా తెలపటం అయినది. అందుకుగాను మేము విచారిస్తున్నాము. The Government are alive to the need for a long term solution of the problem regarding drought. Secondly Government are giving serious consideration to formulating suitable programme to implement all these measures in the 4th Plan. అని ఒకవైపున సీరియస్ కన్సిడరేషన్ అని అంటూ ఇంకోవైపున లాంగ్ టరమ్ సల్యూషన్ అని ఉన్నది. ఎన్ని సంవత్సరాలలో యీ శాశ్వత కరువు నివారణ జరుగుతుంది అన్నది మాకు తెలియకున్నది. ముఖ్యంగా-అనంతపురం తదితర జిల్లాలలో శాశ్వత కరువు నివారణకు కృషిజరగాలని కోరుతుండగా, దీని విషయం ఇండిఫినిట్ గా చెప్పటం చాలా విచారంగా ఉన్నది. వ్యవసాయం తర్వాత చేనేత పరిశ్రమ మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమైనది; అది మనం గుర్తెరుగవలసి ఉన్నది. ఈ దినము మన రాష్ట్రములో చేనేత సొసైటీలు

డబ్బు లేనిపరిస్థితిలో ఉండి-అవి పనిలేక నిలబడిఉన్నవి. సెంట్రల్ బ్యాంక్ వారిని అప్పు అడిగితే నాన్ అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు డబ్బు ఇవ్వటానికి తమదగ్గర డబ్బు లేదని వారు చెబుతున్నారు. రిజర్వుబ్యాంకు వారిని అడిగితే యీ సొసైటీలు మేము పెట్టిన నిబంధనలప్రకారం నడచుకోనలేదుగనుక వారికి డబ్బు ఇచ్చేదానికి వీలులేదని వారు చెబుతున్నారు. వారు అమ్మకం చేసిన డబ్బు ప్రతి వారం లోపల ప్రతి 15 రోజుల లోపల సెంట్రల్ బ్యాంక్‌కు కట్టిన ఎడల-తర్వాత డబ్బు అప్పుగా తీసుకొనటానికి అర్హత ఉన్నదని నిబంధన పెట్టినారు. మారుమూల పల్లెలలో ఉండే యీ సొసైటీలు వారం 15 రోజులలో యీ సెంట్రల్ బ్యాంక్‌కు డబ్బు కట్టటానికి ఎట్లా వీలవుతుందన్నది ఆలోచించవలెను. ఇదే నిబంధనవల్ల ధర్మవరం సిల్కు సొసైటీలకు డబ్బు రాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మన రాష్ట్రంలోని పట్టుపరిశ్రమ విషయం నేను చెప్పవలసి ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో పదివేల మగ్గాలు పనిచేస్తున్నాయి. అందులో ధర్మవరం పరిసర గ్రామాలలో మూడువేల మగ్గాలు పనిచేస్తున్నాయి. వాటికి ఏమాత్రం ప్రభుత్వం సహాయపడటంలేదు; అన్నది నేను చింతతో తెలుపుచున్నాను. ఈ 10 వేల మగ్గములు 20 లక్షల చదరపు మీటర్స్ గుడ్డ తయారుచేస్తుంది. మన రాష్ట్రంనుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు పోయి వరాయి దేశాలకు కూడ ఎగుమతి అవుతున్నది. కాని మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎగుమతి చేయటానికి ఏమాత్రం ప్రయత్నం చేయటంలేదని తెలుపుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఆ గుడ్డ 40 పర్సెంట్ మన రాష్ట్రంలో, 60 పర్సెంట్ ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉత్పత్తి అవుతున్నది గాని ఇతర దేశాలకు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం పంపించటానికి ఏమాత్రం ప్రయత్నం చేయటం లేదని తెలుపుతున్నాను. ఇటీవల యీ గుడ్డ ట్రెడిషనల్ మార్కెట్‌నుండి నాన్ ట్రెడిషనల్ మార్కెట్‌కు పోతున్నదని వింటున్నాము. అయితే ఇతర రాష్ట్రాల నుండి నాన్ ట్రెడిషనల్ మార్కెట్‌కు పోతున్నంత మన రాష్ట్రంనుండి పోలేదని తమకు నివేదిస్తున్నాను. ఇటీవల సెంట్రల్ కమీషన్‌వచ్చి యీ పట్టు పరిశ్రమ విషయం సర్వే చేసింది. ఈ మగ్గాలు తమ ఫుల్ కెపాసిటీ పనిచేయలేదని వారికి ఆర్థిక దుస్థితివల్ల రా మెటీరియల్ దొరకని కారణంవల్ల అవి ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేయటానికి వీలులేకున్నదని వారు సర్వేచేసి తమ రిపోర్టులో తెలిపినారు. కనుక ప్రభుత్వంవారు వారికి బ్యాంకులద్వారా కొంత డబ్బు ఇప్పించటానికి సహాయపడవలెనని కోరుచున్నాను. ఒక టెక్నికల్ పర్సనల్‌ను ఏర్పాటుచేయించి, ఎగుమతికి కావలసిన గుడ్డ విషయంలో ఇతర దేశాలకు మిషన్‌ను పంపించి, అక్కడ నుండి వారికి కావలసిన గుడ్డ శాంపుల్ తెప్పించి, మనం తయారుచేసిన గుడ్డ శాంపుల్ తీసుకువెళ్లి ఇతర దేశాలకు మన మార్కెట్‌కు సంబంధము కలుగజేయటానికి మన రాష్ట్రప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవలసినదని నేను కోరుతున్నాను.

గవర్నర్ గారు తమ ప్రసంగంలో రాబోవు సంవత్సరం జూనియర్ కాలేజీలు ఏర్పాటు చేయబోతున్నట్లు తెలిపినారు. ఇటీవల వార్తాపత్రికలలో ఒక స్టేటుమెంట్ ఇస్తూ వామనరావుగారు 90 జూనియర్ కాలేజీలు ఏర్పాటుచేయబడునని తెలిపిరి. మన రాష్ట్రములో 138 హాయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్సు ఉన్నవి. వాటిలో 90 మాత్రమే జూనియర్ కాలేజీలుగా ఏర్పాటు చేస్తారని చెప్పబడింది. మిగతా హాయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్సు విషయం ఏమిటి? అవి పదవ క్లాస్ వరకే

ఉండవలెనని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లు ఉన్నది. ఒక పక్క అభివృద్ధి కావాలి గాని—ఎక్కువగా క్లాసెస్ ఉన్నవి తగ్గించటము చాలా చింతాకరమైన, విచారకరమైన విషయమని తెలుపుచున్నాను. ఇదివరకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి క్లాస్ కొన్ని స్కూల్సులో పెట్టి హయ్యర్ సెకండరీ క్లాసెస్ మరికొన్ని స్కూల్సులో పెట్టటం జరిగింది. అదేమాదిరిగా రెండు పథకాలు ఏర్పాటుచేసి జూనియర్ కాలేజెస్‌గా కన్‌వర్ట్ చేసిన స్కూల్సును కొద్దిగా ఉంచుతూ, హయ్యర్ సెకడండరీ ఎడ్యుకేషన్‌నుకూడ సైడ్ బై సైడ్ ఎందుకుగాను ఐదు సంవత్సరాలపాటునడపకూడదని అడుగుతున్నాను. కనుక Higher Secondary Schools continue అవుతూ, junior colleges కూడకొన్ని schools లో పెట్టడం సముచితంగాఉంటుందని తెలుపుకొనుచున్నాను. ఇటీవల కొత్తగా మునిసిపాలిటీలు అయిన తరువాత సమితులనుంచి elementary schools hand over చేయబడినవి. ఆ మునిసిపాలిటీలు grants అడగగా ఆ మునిసిపాలిటీలో ఉన్న elementary schools కు grants యివ్వబడవు అని ప్రభుత్వం చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. సమితులలో ఉన్నంత మాత్రాన free grants యివ్వబడుతున్నవి. అయితే మునిసిపాలిటీకి వచ్చిన తరువాత grants యివ్వడం లేదని తెలపడంతో మునిసిపాలిటీవారు ఒక లక్ష రూపాయలు ఈ schools పై తమ general funds లో ఖర్చు పెట్టాలంటే ఎంత కష్టంగా ఉంటున్నదో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి ఉంటుంది, పంచాయితీ పరిపాలన విషయం గవర్నరుగారు ఏ మాత్రం తమ ప్రసంగంలో తెలపలేదు. సమితుల దుస్థితి మనకందరకు తెలిసే ఉన్నది. పంచాయితీ పరిపాలనలో యిదివరకు మన రెవెన్యూ మంత్రిగారు తాలూకాకు ఒక బ్లాకు చేయడం ఆలోచింపబడుతుందని తెలిపారు. కాని ఆ విషయం గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పబడలేదు. పంచాయితీలో అనవసర ఖర్చులు ఎక్కువగా ఉన్నవి. Staff ఎక్కువగా ఉన్నది. డబ్బు వృధా ఖర్చు అవుతున్నది. ప్రభుత్వం యిలా వృధాగా డబ్బును ఖర్చు పెట్టుట తగ్గించటం సముచితంగా ఉంటుందని తెలుపుచున్నాను. క్రొత్త జిల్లా ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వం తలపెట్టినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వం విషయంగాని ప్రజల సౌకర్యానికి అడుగగా డబ్బులేని పరిస్థితి అని తెలుపుతున్న ఈ సందర్భంలో అనవసరంగా క్రొత్త మండలం ఏర్పాటుచేయుట ఏమంత ముఖ్య అవసరమో తెలియకున్నది. ప్రభుత్వం ఈ ప్రయత్నం కొన్ని సంవత్సరాలు నిలుపుదల చేయుట సముచితంగా ఉంటుందని తెలుపుచున్నాను. ఈ విషయాలు ప్రభుత్వమువారు గమనించి ప్రజోపయోగకరంగా తమ కర్తవ్యం నెరవేర్చవలెనని నేను విన్నవించుకుంటున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నర్శీపట్నం) :— అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసమును అభినందిస్తూ వచ్చిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ నాకు యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియ చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో విశాఖపట్టణానికి మంచినీటి supp y విషయంలో మహేంద్రగడ్డ స్కీము తీసుకోకుండా గోదావరినది నుంచి investigation అని వ్రాశారు. అయితే యిదివరకే investigation complete అయిపోయి ఒక స్కీము ఉన్నది. తొర్రిగడ్డ పంపింగ్ స్కీము చేస్తూ అక్కడనుంచి agency తాలూకా, రాజమండ్రి

పెద్దాపురం, పిఠాపురం, తుని, ఎలమంచిలి, అనకాపల్లి విశాఖపట్టణంవరకు ఆ channel ద్వారా నీరు supply చేయడం కోసం ఒక pumping scheme 11 కోట్ల 67 లక్షల రూపాయలకు యిదివరకు investigation చేసి ఉంచారు. ఆ కాపికూడ తమకు నేను దాఖలు చేస్తున్నాను కె.ఎల్. రావుగారు వచ్చినప్పుడు pipe line investigate చేస్తామని వారు statement యిచ్చారు. ఇప్పుడు ఆదే investigate చేస్తున్నారు అనే ఉద్దేశ్యంతో మా ప్రజలంతా చాల ఆందోళన చెందుతున్నారు.

(Sri V. Palavelli in the Chair)

మొన్న 21వ తారీఖున విశాఖపట్టణంజిల్లా ఎలమంచిలిలో గోదావరి మహాసభ జరిపారు. అందులోకూడ resolution pass చేసి పంపించారని తమద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను. 11,67,00,000 రూపాయలతో channel ద్వారాsupply చేయడానికి పంపింగ్ స్కీములో అయినప్పుడు pipe line వేసినట్లయితే యింకా ఎక్కువ డబ్బు అవుతుంది. Pipe line వేసిన తరువాత step by step' stage by stage చాల వెడల్పు చేసిగాని, బరాజ్ కట్టి గాని గోదావరినీరు భూములకు supply చేస్తూ విశాఖపట్టణానికి తీసుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం ఉండదనే భయంకొద్దీ రైతులందరు తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేయమనితీర్మానాలు చేసియిచ్చారు. విశాఖపట్టణ industrilies కు చాల అవసరం. ఈ సంవత్సరం తమకందరకు తెలుసు. ఈ drought వచ్చిన తరువాత తాడిపూడి రిజర్వాయరుకు 4 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఆ నీరు భూములకు యిస్తూ, విశాఖ పట్టణానికి పూర్తిగా supply అవుతుందా? అటువంటి పరిస్థితిలో భూములకు నీరు యివ్వ పోవడమే కాకుండ ప్రజలకుకూడ water supply తక్కువ వచ్చింది. అందుచేత భయపడవలసివచ్చింది. తాండవాగాని, శారదాగాని గోస్తనీగాని అన్నినదుల నీరు తీసుకువచ్చినా విశాఖపట్టణానికి మంచినీటికరువుతప్పదని మనవిచేస్తున్నాను. జీవనది అయిన గోదావరినది నీటివల్లనే విశాఖపట్టణానికి మంచినీటికొరత తీరుతుంది. గోదావరిజిల్లాకు, విశాఖపట్టణం జిల్లాకు మధ్యనఉన్న తాలూకాలన్నిటిలో ఉన్న భూములకుకూడ supply చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పుడో కొంటిరామమూర్తిగారు కొన్నికోట్ల రూపాయలతో, నాకుసరిగా జ్ఞాపకంలేదు, రామపాదసాగర reservoir investigation చేసి ఉంచారు. ఆ investigation ఎన్నోవందలకోట్లు అయిపోతుందని మమ్ములనందరిని భయపెడుతున్నారు. మొన్న వరంగల్ meeting లో వి.బి.రాజుగారు రు. 500 కోట్లు అవుతుంది అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు రు. 300 కోట్లు అవుతుంది అన్నారు. యింకొకరు ఎవరో రు. 30 కోట్లు అవుతుంది, కొందరు రు. 50 కోట్లు అవుతుంది అంటున్నారు అనేకమంది అనేక విధాల statements యివ్వడంవలన యిది ఎప్పటికీ అవదేమోనన్నభయం మాకు అందరికి కలుగుతున్నది. మా ప్రజలందరు చాల నిరుత్సాహ పడిపోతున్నారు. ఒక్కసారే చేయాలని మనవి చేయడంలేదు. అవతల ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టుఉన్నది. అది తయారైన తరువాత అప్పుడైనా బరాజ్ కట్టి, ఆ channel ద్వారా water supply చేసినట్లయితే barrage అవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు అవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రెండు జిల్లాలే కాకుండా పశ్చిమ

గోదావరి, కృష్ణాజిల్లలో మెరక ప్రదేశాలకు కూడ నాగార్జునసాగర్ కాలువలు కలపడానికి, ఇదివరకు ఉన్న స్కీము ప్రకారము తప్పకుండా అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను Water supply Channel from Godavary to steel plant near Visakapatnam యిదివరకే స్కీము సిద్ధమై అయిఉన్నది. కనుక దాని ద్వారా ముందు విశాఖపట్టణానికి, industries కు నీరు supply చేయండి. అది ఈ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అవనీయండి. మరో పంచవర్ష ప్రణాళికలో అవనీయండి, తప్పకుండా అవుతుందని మేము అందరము సంతృప్తిని, ఆనందాన్ని పొందుతామని మనవిచేస్తున్నాను. కె.ఎల్.రావు గారితో మాట్లాడాము. అయ్యా, మీరు pipe line యిస్తున్నామని statement యిచ్చారు. అదేమిక్కడ investigation చేయమన్నట్లు యింకొకరు statement యిచ్చారు. చేసినట్లుకూడా statement యిచ్చారు. మంచినీటికి 36 అంగుళాలు, 45 అంగుళాలు డయామీటరు గల pipe line వేసినట్లయితే, కొన్నాళ్ళవాటికి అదైనా చాలకుగదా అంటే రెండో pipe line వేస్తాము అన్నారు. డబ్బు దానికి అవుతుంది. Pipe line వేస్తే యింకెవరికీ ఆధారంలేదు. ఇందులో ఈ channel కు సిమెంటు కాలవ చేస్తామని proposal ఉన్నది. తాండవ reservoir వస్తేటట్లయితే second pumping scheme కూడ వున్నది. ఇవన్నీ కలిపితే సిమెంటు కాలవకు కూడ కొంత తగ్గవచ్చుగదా! ఇప్పుడు డబ్బు తక్కువ అవడంచేత industries సరిపడా నీరుపస్తుంది. తరువాత ఎప్పుడైనా ఈ కాలవను వెడల్పుచేసి, barrage కట్టి అవతల యిచ్చంపల్లి వగైరా ప్రాజెక్టులు కడితే మాకు నీరు తప్పకుండా వస్తుందని సంతృప్తి పడతాము. గోదావరి జిల్లా వారికి సగం ప్రదేశం గోదావరి నీరు ప్రవహిస్తున్నది. ఉన్న మూడు నాలుగు మెట్ట తాలుకాల వారు ఏమి బాధ లేదు అని నిర్భయంగా, నిర్లక్ష్యంగా వున్నారు. ఏలేరు వున్నది మాకు బాధలేదని కొంతమంది అనుకుంటున్నారు. ఏలేరు కూడ ఈ సంవత్సరం fail అయింది, అది తమందరికి తెలుసు. అందుచేత ఎప్పుడైనా ఈ రెండు జిల్లలకే కాకుండా, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో మెరక ప్రాంతాలకు పనికివచ్చే స్కీము యిది. తమరు పైపులైన్ investigation చేస్తాము అనే భావం మార్చి, యిది వరకు investigation చేసిన, తొర్రిగడ్డ pumping scheme ద్వారా విశాఖ పట్టణానికి water supply చేసినట్లయితే మేమంతా చాల ధైర్యంగా, ఉత్సాహంగా, భయాందోళనలు లేకుండా వుంటాము. ప్రజలు కూడా మొన్న మహా సభలో మేము తప్పకుండా మీరు విధించే అడ్వాన్సు బెటర్ మెంట్ టాక్సు కడతాము అని వారంతా అంగీకరించారు. కాబట్టి, దయచేసి తమరు దీనిని యీవిధంగా ఏర్పాటు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

గ్రాంట్ వచ్చినప్పుడు ఫండ్సు చాలా సప్లై చేశారు, మా జిల్లాలో పనులు చాలా బాగా జరిగినవి. చాలా సంతోషం. హరిజనులకు, నా నియోజకవర్గంలో టుథర్డ్సుకు పైగా అందరికీ లోన్సు యిచ్చారు. మా తాలూకాలో చాలా అద్భుతంగా యీ లోన్సు పంపకం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా హరిజనులు, పేదవారు అనే హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా, యీ స్కీము మా నియోజకవర్గంలో, మా తాలూకాలో చాలా చక్కగా అమలుజరిగినందుకు ప్రభుత్వాన్ని నేను తమ

ద్వారా అభినందిస్తున్నాను. యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ యింతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—గవర్నర్ గారి అడ్రెస్‌లో ఆఖరి పేరాగ్రాఫ్‌లో వున్న సెంటెన్స్‌తో నా ఉపన్యాసం ప్రారంభిస్తాను. "We are meeting in a year of historic significance to our Nation when we are celebrating the Gandhi Centenary" అన్నారు. చాలా సంతోషం. ఆ మధ్య ఒక న్యూస్ పేపర్లో చమత్కరించారు—'అమ్మ బతికున్నప్పుడు గుక్కెడు నీళ్లు పొయ్యకపోయినా, కాటికాడ కొర్రి ఆవును దానం చేశారు' అని. ఇరవై సంవత్సరాల పరిపాలన తరువాత, యీ సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ సందర్భంగా అయినప్పటికి, గాంధీవాదులమని చెప్పుకునేవారు. గాంధీ గారిని స్మరిస్తూ ప్రాపగాండా చేస్తూవుండడం చాలా సంతోషం. అయితే, యీ ఇరవై సంవత్సరాల పరిపాలనలో గాంధీ చెప్పిన విషయాలను ఎన్నింటిని అమల్లో పెట్టారు? ఎన్నింటికి తిలోదకాలిచ్చారు? అనేది చూస్తే ఒక్క విషయంకూడా వారు అమల్లో పెట్టిన పరిస్థితి మాత్రం కనబడడం లేదు. అమల్లో పెట్టలేదు సరిగదా, పైగా దానికి ఏదోవిధంగా తప్పించుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తూ, తీర్మానాలు పాస్ చేయడం కూడా ఒక అలవాటుగా చేసుకున్నారు. అమల్లో పెటారు చాలా వరకు—కాగితాలపైన. కాని, యాక్చువల్‌గా ఇంప్లిమెంటేషన్స్‌లో మాత్రం ఏమీ జరగలేదు. గుండు సున్నా. ఈ మధ్యనే ఎ. ఐ సి. సి. సెషన్ జరిగింది—ప్రొహిబిషన్ గురించి. కొన్ని లక్షల రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టి గోహాటిలో ఏర్పాటు చేశారు యీ సభను. ఆ సభ వల్ల వచ్చిన ఫలితం ఏమిటి? 'ఏడు సంవత్సరాల తరువాత ప్రొహిబిషన్ అమల్లో పెట్టవచ్చు' అని ఒక తీర్మానం పాస్ చేశారు. ఏడు సంవత్సరాలన్నా అదే అర్థం; డెబ్బయి సంవత్సరాలన్నా అదే అర్థం. ఎందుకంటే—ఏడు సంవత్సరాల తరువాత, మనం ప్రభుత్వంలో వుంటామో, వుండామో అనే అనుమానం వారికే వుండి వుండవచ్చు అందుచేత. ఆ విధంగా ఏడు సంవత్సరాల తరువాత అమలు పెడతామని ఒక తీర్మానం పాస్ చేసి, ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. అయితే ఒక విషయం నేను మనవి జేయదలచుకున్నాను. గాంధీజీ అన్నింటికంటె సత్యం చాలా ముఖ్యం అని చెప్పారు. కరేజ్ అండ్ కన్విక్షన్ గనుక వుంటే ప్రొహిబిషన్‌ను మేము గట్టిగా అమలు జరుపుతాం అని చెప్పాలి లేదూ, ఇది థరో ఫెయిల్యూర్, యింత వరకు అమల్లో పెట్టలేకపోయినాం; అందువల్ల, మేము దీనిని వదిలేస్తున్నాం: అని గనుక అంటె, గాంధీగారి ఆత్మ యింతకంటే ఎక్కువ సంతోషించి వుండేదని నేను అనుకుంటున్నాను. అటూ యిటూగాకుండా, ఒక హిపోక్రటికల్ యాటిట్యూడ్ తీసుకుని, అమలు పెట్టలేదని తెలిసివుండి కూడా ఏడు సంవత్సరాల తరువాత అమలు పెడతామని తీర్మానం పాస్‌చేయడం, నిష్ఫలితమైన తీర్మానాన్ని పాస్ చేయడం గాంధీగారికి అపచారం చేసినట్టే అవుతుందని నేను మనవి జేస్తున్నందుకు క్షమించ వలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇదేవిధంగా అనేక ప్రామిసెస్ కాగితాలపై చేస్తున్నారు. ఫలానాది చేస్తాం, ఫలానాది చేస్తాం అని చెప్పడమేగాని, చేసి చూపించిన విషయం తక్కువ. సోషలిజం అమలు

జరుపుతాం అన్నారు. కాగితంపై తప్ప సోషలిజం యింతవరకు అమల్లోకి రాలేదు. ఇదీ వాస్తవం. భూస్వామ్యతత్వం అంటే ఏమిటి ? అని బసవరాజుగారు అడిగారు. నాకెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఎందుకంటే—భూస్వామ్యతత్వం గురించి మాకందరికీ ఉపన్యాసాలిచ్చి, మా అందరిలో ఉద్రేకం కలిగించిన బసవరాజుగారు సోషలిజం భూస్వామ్యతత్వం అంటే ఏమిటి ? అని యివాళ ప్రశ్న వేశారు అంటే—గాంధీజీ సిద్ధాంతాలలో వారికివున్న నమ్మకం ఎంతవరకువున్నదో ఆ ప్రశ్నతోనే తేలి పోయింది. వీరు గాంధీజీ సిద్ధాంతాలను అమలుజరపడానికి యీ గవర్నమెంటును ఏరచారు అంటే యిది వట్టి బూటకమని మాత్రం చెప్పకతప్పదు. చెప్పేదానికి చేసేదానికి మధ్య బ్రహ్మాండమైన వ్యత్యాసంవుంది. గాంధీజీ సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేయడానికి నాలుగు కమిటీలు వేసినంతమాత్రంచేత ఫలితమేమివుంటుంది? పెద్దవారు పెట్టిన ఒరవడిలోనే చిన్నవారు కూడా వస్తారు

" యశ్యాత్........ ....జనవర్తతే ప్రమాణ. "

గాంధీజీ నమ్మిన భగవద్గీతనుంచే నేను యీ శ్లోకం భాగం చెబుతున్నాను. పెద్ద వారు పెట్టే ఒరవడిలో చిన్నవారు కూడావస్తారు అందువలన నేను మనవిచేసే దేమిటంటే—చెప్పేదానికి, చేసేదానికి మధ్య ఎప్పుడైతే వ్యత్యాసంవస్తుందో అప్పుడు ఎన్ని సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ జరిపినా, ఎన్ని మహాసభలు జరిపినా వాటి వలన ప్రయోజనం లేదని. శుష్కదండగ అనీ మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత, గాంధీ సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ సమయంలో గాంధీగారి ప్రధానమైన డిసైపుల్స్ యీ రాష్ట్రంలో వున్న సందర్భంగా, యీ సెంటినరీ సెలబ్రేషన్స్ సమయంలో నైనా వారి సిద్ధాంతాలను అమల్లో పెట్టడానికి ప్రయత్నించవలసినదిగా నేను కోరు తున్నాను. చెప్పేదానికీ చేసేదానికీ మధ్య వున్న తేడా గురించి యిప్పుడే మిత్రులు ఒక కథ చెప్పారు. అదొక చైనీస్ ప్రావెర్బ్—" These who talk by the yard and do by the inch should b· treated by the fo·t " కొంచెం కఠినంగా వుండవచ్చు. కాని, చెప్పేవి మాత్రం బ్రహ్మాండమైన సూక్తులు, చెయ్యడం వచ్చేటప్పటికి, వెనక్కితగ్గిపోతూ, దానికి ఏవో ఎక్స్‌ప్లనేషన్స్, థియరీస్ కనిపెట్టి అవి చెయ్యలేకపోవడానికి, అమలులో పెట్టలేకపోవడానికి ఫలానా కారణాలున్నాయని సాకులు చెప్పి తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నించడం అది గాంధీగారికి అపచారం చేయడం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత, గాంధీగారి పేరు చెప్పకుండా మేము యీ విధంగా చేస్తాం, అనడంలో ఎక్కువ ధైర్యం వున్నదని, వారి పేరు చెప్పిమాత్రం యీ మహా పాపాలకు ఒడిగట్టవద్దని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఇవాళ ప్రపంచమంతా దౌర్జన్యంవైపు నడు స్తున్నది. రెండవ ప్రపంచమహాయుద్ధం తరువాత, గాంధీ గారి ప్రిన్సిపుల్స్‌ను ప్రపంచమంతటాకూడా అమలుజరపవలసిన అవసరం యీనాడు ఎక్కువగా వున్న దని మనవిచేస్తున్నాను.

లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్ గూర్చి చాలా చెప్పారు. మనదేశంలోనేకాదు ప్రతి దేశంలోనూ కూడా యీ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అయితే దౌర్జన్యాన్ని ప్రతి దౌర్జన్యంతోనే ఎదుర్కోవడమే మార్గమనుకోవడం చాలా పొరబాటు. ఇప్పుడు లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్ చాలా వరస్టుగా వున్నది. ప్రతిచోటా

ఖూనీలు జరుగుతున్నాయి. ఒకరిని ఒకరు లెక్కచేయకుండా జరుపుతున్న చర్యల గురించి ప్రతిరోజూ మనం వింటున్నాం, నిజమే. పల్లెటూళ్ళలో దౌర్జన్యాలు జరుగుతున్నాయి. అక్కడి పరిస్థితులు చూస్తూ వుంటే అసలు పోలీసువారు వున్నారా? అనిపిస్తుంది ఇన్ని దౌర్జన్యాలు జరుగుతూవుంటే యీ డిపార్టుమెంటు ఏమిచేస్తూ వుంది? అనే ప్రశ్న వస్తుంది. అక్కడ పోలీసు ఒక అంగంగా నిలబడి, యీ లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితిని చక్కగా నిర్వహించడానికి ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నది? నేను యీ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవి జేయదలచుకున్నాను. వారు చాలా దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారు ఎక్కడ నుండో ఫియరేస్ తీసుకువచ్చి యిక్కడ వాటిని దౌర్జన్యపూరితంగా అమలుజరపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు అనే విషయం చాలామంది చెప్పారు. నిజమే. అది ఎవరూ సంతోషించే విషయం కాదు ఆ విధంగా దౌర్జన్యవాదం, మన దేశాన్ని మార్పు చేయదలచుకుంటే యీ ప్రజాస్వామ్యానికి అది గొడ్డలిపెట్టు అవుతుంది. అందులో సందేహమేమీలేదు. దానిని అణచవలసిందే కాని దానిని అణచే మిషమీద, కొంతమంది పెద్దలు, పెత్తందార్లు— భూస్వాములు అంటే వారికి కోపం వస్తుంది— పల్లెటూళ్ళలోని కొంతమంది పెద్దలు, పెత్తందార్లు దానినొక అవకాశంగా తీసుకుని చేస్తున్న దౌర్జన్యాలు దీనికి డబుల్ వున్నవని మనవిజేస్తున్నాను. వెనక యిటువంటిదే జరిగితే— అమెరికాలో మెకార్థే గారు— మొన్న ప్రెసిడెన్షియల్ ఎలక్షన్సులో నుంచున్న మెకార్థేగారు కాదు— ఆయన ఎవరు వ్యతిరేకిస్తే వారిని 'కమ్యూనిస్టు' అని తీసుకెళ్ళి జైల్లో పడెయ్యమనేవాడు అదే విధంగా సౌతాఫ్రికాలో వారికి అపోజిట్‌గా వుండేవారిని 'కమ్యూనిస్టులు' అని బ్రాండ్ చేసి జైల్లో పెట్టడం జరుగుతున్నది. ఇటువంటి ప్రమాదం చాలా వున్నది. పెత్తందార్లు వారి అధికారాన్ని నిలబెట్టుకోవడం కోసం వారి అన్యాయాన్ని ఎదిరించిన ప్రతివారిని 'కమ్యూనిస్టు' అని, 'మార్క్సిస్టు' అని, 'ఉగ్రవాది' అని టైటిల్ యిచ్చి ఆ విధంగా వారిని అణచి వేయడానికి ప్రయత్నించే ప్రమాదం యిందులో చాలా వున్నది. ఇది సీరియస్‌గా పరిశీలించవలసిన విషయం. పల్లెటూళ్ళలో యీనాడు జరుగుతున్నదదే. చిన్న చిన్న సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్లు గనుక పెత్తందార్లు చెప్పిన మాట గనుక వినకపోతే వారు వెంటనే ట్రాన్స్‌ఫర్ అయిపోతారు. అది నాకు తెలుసు. ఈమధ్యనే వరంగల్లు పరిసర పల్లెటూళ్ళలో కొంతమంది పెత్తందార్లు జరిపిన దౌర్జన్యాలను తెలుసుకుని, గట్టిగా నిలబడినందుకు ఒక సబ్-ఇన్‌స్పెక్టరును అక్కడ నుండి పంపించడమేగాక, సస్పెన్షన్‌లో పెట్టిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ విధంగా గట్టిగా యాక్షన్ తీసుకునేవారిని డిమొరలైజ్ చేస్తున్నారు వారు చేసే దౌర్జన్యాలను ఎవరు ఎదిరించినప్పటికీ, వారు ఎంత అన్యాయం వారికి చేసినప్పటికి, వారు ఎదిరిస్తే వారిని కమ్యూనిస్టులని జైల్లో పెట్టే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇంక ఎక్కడ ప్రజాస్వామ్యం? ఇంక వారిమొర ఎవరు వినాలి? నాకి అన్యాయం జరిగిందని అనుకుంటే కమ్యూనిస్టా? ఇంక అంతేనా? అతనికి న్యాయం జరగవలసిన అవసరంలేదా? ఈ భూస్వాములు, పెత్తందార్లు దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారా, కొంపలు తగలబెడుతున్నారా, అవి నిజమేనా? అని విచారించవలసిన అవసరమే లేదా? నాకు తెలిసిన డాక్టరుగారొకరు మహబూబాబాదులో 30 ఎ—రా

భూమి కొనుక్కున్నారు కష్టపడి. 30 ఏళ్లు సేద్యం చేసి. ఈ రోజున ఆ భూమిని దున్నుకుని దానినుండి ఆయన ఏమీ ఫలితం పొందే స్థితిలో లేదు. ఎప్పటికప్పుడు ఆయన పిటీషన్లు వేసి, కొంచెం మొక్క రాగానే సర్వనాశనం చేస్తున్నారు అక్కడి కొందరు వారొక్కరు. వారు ఆ భూమిని ఎప్పుడో చౌక ధరముల్లో ఆయనదగ్గరే కొనుక్కున్నారు. ఇప్పుడు ధర పెరిగింది. తిరిగి ఆ భూమిని అన్యాక్రాంతం చేసుకుందామనే ప్రయత్నంతో ఎప్పటికప్పుడే ఆయన యిట్లా పంపిస్తున్నాడు. గట్టిగా మొర పెట్టుకుంటే వినే పోలీసువారు లేరు. పలుకుబడి ఎవరిది? అక్కడ గాంధిగారి పేరుతో ఒక ఖద్దరు లాల్చీ వేసుకొని, ఖద్దరు పంచె కట్టుకొని బుర్ఖా వేసుకొని తిరిగితే కాంగ్రెసువాది అవుతాడా? ఆ అన్యాయాన్ని ఎదిరొక్కనే పెద్ద మనిషి వెంటనే కమ్యూనిస్టో, ఉగ్రవాదో అయిపోతాడా? న్యాయా న్యాయాలను విచారించేగతి, మోక్షము మన ప్రభుత్వంలో లేవా? ఈ ప్రభుత్వంలో ఎంత వరకు న్యాయా న్యాయాలు విచారించే పరిస్థితి రాదో అంతవరకూ కూడా లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి పెద్ద ఉపన్యాసాలు చేసినంతమాత్రాన జరగదు. అసలు మేము గాంధీవాదుల మని చెప్పుకునేవారు దౌర్జన్యాలకు దిగడమే తప్పు. ప్రాపగండా చేయాలి మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర వెళ్లారు. మూడు రోజులు తిరిగివచ్చారు. 6 మైళ్ళు పాదయాత్ర చేసినంతమాత్రం పరిస్థితి అంతా మారుతుందనికాదు. అయితే వారు ఒక ఎగ్జాంపుల్‌గా చూపించారని అనుకుందాము. దానిని ఎగ్జాంపుల్‌గా తీసుకొని, మిగిలిన కాంగ్రెసువాదులంతా పల్లెటూళ్ళకు వెళ్ళి జరుగుతున్న విషయాలను చెప్పి వారి మనసులను మార్చడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. ఉగ్రవాదులు అనేదానిని ఎవరైనా ఒప్పుకుంటారనికాదు నేను చెప్పేది. ప్రజలకు కావలసినది శాంతి, భార్యాపిల్లలతో చల్లగా బ్రతకడం వారికి కావలసింది. నూటికి 99 మందికి రాజకీయాలతో ప్రసక్తి లేదు. ఎవరువచ్చినప్పటికీ వారికి సంబంధంలేదు. గివ్ ఎ డాగ్ బాడ్ నేమ్ అండ్ హాంగ్ ఇట్ అనేవిధంగా అణచివేసినంతమాత్రాన — పీస్ ఆఫ్ ది గ్రేవ్ ఏర్పాటుచేసి — పీస్ పీస్ పీస్ అంటే లాభంలేదు. లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో పెత్తందారులు చేస్తున్న దౌర్జన్యాలను కూడ మనసులో పెట్టుకోవలసిందని, ఒక వైపునే దృష్టి పెట్టుకొని ఆలోచించకూడదని మనవిచేస్తూన్నాను. డిస్ట్రిక్ట్ రీ ఆర్గనైజేషను పెట్టారు. ఇప్పుడు ఇది ఎందుకోసం చేస్తున్నారో అర్థం కావడంలేదు నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు డబ్బులేదు అంటూవుంటారు. ఎప్పుడు కట్ వచ్చినా ఎడ్యుకేషనుకు, మెడికల్‌కు కట్ వస్తుంది. సోషల్ సర్వీసుల మీద కట్ వస్తుంది. ఇప్పుడు డిస్ట్రిక్ట్ రీ ఆర్గనైజేషను అంటే ఒకటి రెండు కోట్ల రూపాయలైనా ఖర్చు అవుతుందికదా. ఎవరికి తృప్తి పరచడంకోసం ఇది ఇప్పుడు చేయాలి? ఇప్పుడు నడవడం లేదా, ఇట్లాగే ఇకముందు కొద్దిరోజులు నడవదా? అవసరమైతే 5-6 సం॥లు అయిన తరువాత పరిస్థితులు బాగు పడిన తరువాత చేసుకోకూడదా? రాజకీయంగా ఎవరినో తృప్తి పరచడం కోసం కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తూ అవసరమైనవారికి డబ్బు అడిగినప్పుడల్లా లేదు, లేదని శూన్యహస్తం చూపిస్తుంటే నవ్వువస్తుంది. విచారంకూడ కలుగుతోంది. తరువాత డాక్టరుల ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు గురించి ఎక్కువమంది చెప్పలేదు. నేను డాక్టరును కాబట్టి ప్రత్యేకించి నాకు యీ విషయం విపులంగా తెలిసివుండడంవల్ల

మనవి చేస్తున్నాను. ధైర్యం చేపట్టి ప్రయివేట్ ప్రాక్టీసు బాన్ చేసినందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ప్రయివేటు ప్రాక్టీసువల్ల ఆస్పత్రులలో అనేకమైన యీవిల్స్, దురదృష్టకరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. అసలు హాస్పిటల్సులో కొన్ని లోపాలున్నాయి. అవుట్ పేషెంట్సువార్డు సరిగా వుండదు, అక్కడ క్రిక్కిరిసి వుంటారు. పడకలు సరిగా వుండవు, నిలబడడానికి కూడ స్థలం వుండదు. ఎక్స్-రే ఫెసిలిటీస్ సరిగా లేవు, ఇ. సి. జి. కి సరైన ఫెసిలిటీస్ లేవు లాబ్ ఫెసిలిటీస్ చాలా తక్కువగా వున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఏమాత్రం కరప్టిమైండ్ వున్న డాక్టరైనా సరే యీ పరిస్థితులను తన సొంతానికి ఉపయోగించుకొనే పరిస్థితి వుంది, అవుట్ పేషెంట్స్‌లో జనం క్రిక్కిరిసివుంటే ఇంటికి రమ్మనడం, బెడ్స్ ఎక్కువగా లేకపోతే డబ్బు యిచ్చిన పేషెంట్స్‌ను అందులో చేర్పడం ఇటువంటివి జరుగుతున్నాయి. హాస్పిటల్సులో చేరిన తరువాత ఆపరేషను చేయాలంటె రెండు నెలలు పడుకోబెట్టి వుంచడం—తనకు డబ్బు వచ్చేవరకూ. ఎంత దౌర్భాగ్యమైన, నీచమైన పరిస్థితికి దిగజారిందంటే హాస్పిటల్ టేబిల్ మీద పేషెంటును పడుకోబెట్టి ఇప్పుడు 500 రూపాయలు యిస్తేగాని ఆపరేషను చేయనని ఎనెస్థీషియా యిచ్చి వదిలేసిన ఇన్సిడెంటు ఉస్మానియా హాస్పిటలులో నాకు తెలుసు. కేవలం డబ్బు, డబ్బు, డబ్బు, ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీకి వున్న పేరు వుంచక ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సు అని గ్రాండ్ నేమ్ ఒకటి యిచ్చారు. ఏమి ఇన్‌స్టిట్యూట్? ఏమి పెద్ద రిసెర్చి పేపర్సు పబ్లిష్ చేశారు? అక్కడ ఏమి చెబుతున్నారు? ఒక మేగజీను చదవడానికి వారికి టైము వుందా? సాయంత్రం నాలుగు గంటలనుంచి రాత్రి 11 గంటలవరకు కూర్చుని డబ్బు, డబ్బు అనేవిధంగా చేస్తుంటే ఎన్నాళ్లు వుంటుంది యిది? ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రయివేటు ప్రాక్టీస్ బాన్ చేయడం చాలా అవసరం చేశారు, సంతోషం. దానికి బదులు పే క్లినిక్స్ పెట్టారు. డాక్టరులు ఏవో ఫండమెంటల్ రైట్స్ అంటున్నారు. గవర్నమెంటు దగ్గర నౌకరీకి కుదిరిన వ్యక్తి నాకు ట్రీట్‌మెంటు చేసుకునే అధికారం వుంది అంటే ఇదేమి ఫండమెంటల్ రైటో నాకు తెలియదు. పే క్లినిక్స్‌వల్ల కొన్ని కష్టాలు వున్నాయి ప్రతి రోజు స్పెషలిస్టులను అక్కడకు రమ్మంటున్నారు. టీచింగ్ హాస్పిటల్స్‌లో స్టూడెంట్సుకు టీచ్ చేయడానికి ఎక్కువ టైము కావాలని ముఖ్యంగా ప్రైవేట్ ప్రాక్టీసు బాన్ చేయడం జరిగింది. కేసువున్నా లేకపోయినా ప్రతి సాయంత్రం స్పెషలిస్టులను వచ్చి కూర్చోమంటే వారు ఎప్పుడు చదవుకుంటారు, ఎప్పుడు స్టూడెంట్సుకు టీచ్ చేస్తారు? వారు ప్రతిరోజు రానక్కరలేకుండా కొన్ని రోజులు నిర్దేశించి ఆ రోజులలో మాత్రమే స్పెషాలిటీస్‌కు కన్సల్టేషను జరుగుతుంది అని చెబితే బాగుంటుంది. 15 రూ.ల ఫీజులో డాక్టరుకు 5 రు.లు ఇస్తామంటున్నారు, అట్లాగాక. సగం డబ్బు యిచ్చి వారిని అట్రాక్ట్ చేయాలని చెబుతున్నాను. వారిప్పుడే డిజ్‌గ్రంటిల్డ్ అయిపోయి, ఫ్రస్ట్రేట్ అయిపోయి కూర్చుంటే లాభం లేదు. అందువల్ల కలెక్టు చేసినదాంట్లో సగం డాక్టరులకు యివ్వాలని నిర్ణయించి, ఆ డబ్బు కూడా నెలఅయ్యేటప్పటికి అక్కడికక్కడే వారికి వచ్చేటట్లు చేయాలి. అట్లాగాక, అక్కౌంటెంట్ జనరల్ ఆఫీసుకు, ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటుకూ వెళ్లాలి అంటే ఆ డబ్బు వారికి ముట్టేటప్పటికి

ఒకటిన్నర సంవత్సరం పట్టుతుంది. డబ్బు ప్రతినెలా వారి చేతికి వస్తే సంతోషపడతారు. స్పెషాలిటీస్ కోసం—పరీక్షలకు చాలా రేటు పెట్టారు. ఎక్స్–రే తీసినా, బ్లడ్ ఎగ్జామినేషను చేసినా, యూరిన్ ఎగ్జామినేషను చేసినా—అన్నీ కలిపి మొత్తం 15 రు.ల కంటె ఖర్చు కాకుండా పెట్టితే బాగుంటుంది; ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు సక్సెస్‌ఫుల్ అవుతాయి. అంతేగాని, డాక్టరుకు 15 రు.లు స్పెషాలిటీస్‌కు 50 రు.లు మొత్తం 65 రు.లు పట్టుకుని రమ్మంటే ఏ పేమెంటు కూడా రాదు. ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు ఫెయిల్యూర్ అయిపోతాయి. ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచించాలని మనవిచేస్తూ, అధ్యక్షులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగిరికటకం) :— అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగంపైన అభినందన తీర్మానాన్ని పూర్తిగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు గత మూడు సంవత్సరాలనుంచీ వరుసగా పంటలు పాడవ్వడమే కాకుండా యీ సంవత్సరం కూడా నైరుతి వర్షాలు ఫెయిల్ అయి మెట్ట, మాగాణి పంటలన్నీ కూడ పాడైపోయాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అనుకోకుండా బ్రహ్మరాక్షసివలె బ్రహ్మాండమైన గాలివాన వచ్చి, మూలిగే నక్కపై తాటికాయ పడినట్లు, మరికొంత చితికిపోవడం జరిగింది. ఇచ్ఛాపురం, సోంపేట, టెక్కలి—యీ మూడు తాలూకాలు కూడ సమూలంగా నాశనమైపోయాయి. అక్కడ ముఖ్యమైన పంట—కొబ్బరి, పనస, జీడి వగైరాలు నాశనం అయిపోయాయి. ఉదాహరణకు 900 చెట్లు వుండే ఒక తోటలో ఒకే ఒక చెట్టు మిగిలి అన్ని చెట్లూ కూడ నాశనమైపోయాయి. ఆ తోట ఓనరు ఇది చూచిన తర్వాత బ్రెయిన్ ఫెయిల్ అయిపోయి మతిలేని స్థితిలో వున్నాడని మనవి చేస్తున్నాను. 27, 28, 29 తేదీలలో సైక్లోన్ వచ్చి 30 వ తేదీన జిల్లా పరిషత్తులో ఒక తీర్మానం పెట్టాము. శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు శ్రీ బి. ఆర్. కె. శాస్త్రి గారు ప్రభుత్వానికి కూడ ఒక మెసేజి పంపించడం జరిగింది. దానిపై ఇమ్మీడియేట్‌గా ప్రభుత్వం నుంచి వారు ఆర్డరుపొంది వెంటనే సమర్థతతో పరిస్థితిని చక్కబెట్టి, అందరికీ రైస్ అందుబాటులో వుండేటట్లుగా సప్లయి చేసి ఆదుకున్నారు. ధైర్యసాహసాలతో పూనుకొని యీ విధంగా సహాయం చేసినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం మా జిల్లాలో డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాకు కోటి రూపాయలవరకు యివ్వడం జరిగింది. ఇదివరకు యిచ్చిన ఫండ్సు సద్వినియోగం జరగలేదని అప్పుడు నేను ఒక స్టేటుమెంటు కూడ యివ్వడం జరిగింది. రెండు మూడు సార్లు చెక్కులు డ్రా చేసినవి కూడా జరిగాయి. వాటిపైన వెంటనే తగు చర్య తీసుకోవడం కూడా జరిగింది. ఇటువంటి హృదయవిదారకమైన కెలామిటీ జరిగినప్పుడు ఇచ్ఛాపురం, సోంపేట, టెక్కలి తాలూకాలకు ప్రభుత్వం 50 లక్షలు ఇచ్చింది. ప్రతి ఇంటికి ప్రస్తుతానికి రు. 200 ఇవ్వడం జరిగింది. జాలర్లకు బియ్యం సప్లయ్‌చేసి నైలాన్ వలలకు ప్రపోజల్స్ పెట్టడం జరిగింది. ఐనప్పటికి ఇచ్చిన సహాయం ఆపదలో ఉన్న పేద ప్రజానీకానికి ముట్టకుండా మధ్య దళారీలు సగమే ముట్టేట్లు చేయడం విచారకరమైన విషయం. ప్రభుత్వం చేసే సహాయం సరిగా ముట్టేట్లు

చేయవలసిన బాధ్యతకూడా ప్రభుత్వానికి ఉంది. ప్రజలకు కూడా బాధ్యత ఉందని ఒప్పుకుంటాను. మనం ఇచ్చే ప్రతి రూపాయిలోను అర్ధ రూపాయి మాత్రమే అక్కడకు చేరుతోంది. మిగతాది డిపార్టుమెంటులో పంచుకుంటున్నారంటే సిగ్గుపడవలసిన విషయం. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో కరువుకాటకాలు వచ్చిన జిల్లాలలో అభివృద్ధికార్యక్రమాలు చేస్తున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఏటా కరువు వస్తూనే ఉంది దీనిని శాశ్వతంగా ఎట్లా నివారణ చేయడం అనేది విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకుకూడా రాయలసీమతోపాటు క్రమపద్ధతిలో ఒక పథకం తెస్తారని ఆశిస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార ప్రాజెక్టు విషయమై వంద సంవత్సరాలుగా అక్కడ ప్రజలు యాజిటేషన్ చేస్తున్నప్పటికి అరణ్య రోదనం అవుతున్నదే తప్ప కొంచెమైనా ప్రభుత్వానికి చీమకుట్టినట్లైనా లేదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలోకూడా వంశధారగురించి లేకపోవడం విచారించవలసిన విషయం. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు వంశధారవస్తే కరువువచ్చే పరిస్థితి ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. గత మూడు సంవత్సరాలుగా కరువు కాటకాలతో క్రుంగి కృశించిన ప్రజలు వంశధార వస్తుందని ఆశాజ్యోతికి ఎదురు చూస్తున్నవారు ఈ సంవత్సరం గవర్నరు ప్రసంగంలోకూడా అది లేనందుకు చాలా నిరాశ నిస్పృహలకు లోను అవుతారని మనవిచేస్తున్నాను. చెప్పుకోడానికి దిక్కు దివాణం లేని స్థితిగా ఆ జిల్లాల పరిస్థితులున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ జిల్లాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనివి ఔనా, కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన లగాయతు ఇంతవరకు ప్రభుత్వంలో చెప్పుకోడానికకూడా తగిన రిప్రజెంటేషన్ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలు చాలా అసంతృప్తితో ఉన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రక్క ఉన్న ఒరిస్సాలో కలిసిపోయినా మేలుగా ఉంటుందని అనుకుంటున్నారని చెప్పడానికి విచారపడుతున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో విశాఖపట్నంలో ఎరువుల ఫాక్టరీ స్థాపన జరుగుతుంటని చెప్పినందుకు చాలా సంతోషం. ఇందుకు ప్రభుత్వం కృషిచేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఇదివరలో ఉక్కుఫాక్టరీ విషయంలోను జింక్ ఫాక్టరీ విషయంలోను జరిగినట్లుగా ఇది వెనుకబడకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రాంతాలలో ఋతుపవనాలపై ఎక్కువ ఆధారపడకుండా కరువునివారణ చేయడానికి భూగర్భజలం పైకి తీయడానికి అక్కడ రిగ్గులను సప్లయ్‌చేసి ఆ జలాన్ని పైకి తీస్తే రైతులకు ఉపయోగంగా వుంటుంది. ఆ విధంగా తోడ్పడాలని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయాభివృద్ధికై క్రొత్త విత్తనాలను అభివృద్ధిచేసి డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులు గ్రామాలలో అందించి సలహాలు ఇవ్వడం తక్కువగా వుంటున్నది. అందుకుకూడా ప్రభుత్వం పటిష్టమైన ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ కొంతమందికి ట్రాక్టర్లు సప్లయ్ చేసారుకాని వాటికి టైర్లు లేవు. ఈ మధ్య వ్యవసాయమంత్రిగారు కూడా చెప్పే వున్నారు. వారు రైతులలో రైతుగా ఉండి రైతు ఆవేదనను తెలుసుకున్న వారు. వారు చెప్పినది వాస్తవమైన పరిస్థితి. దానిని నివారణ చేయడానికి ట్రాక్టర్ల ఫ్యాక్టరీని మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా అందుబాటులో వుండేట్లు ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. పాఠశాలలు, విద్యా విధానం గురించి ఏమీ చెప్పడానికి అవకాశం లేకుండా వుంది. సంవత్సరానికి ఒక ఫాలసీ

రెండు సంవత్సరాలకు ఒక పాలసీ తప్ప ఒక స్థిరమైన పాలసీ లేదు. నిర్ణయం లేదు. ఈ మార్పులవల్ల రాష్ట్రంలో అసంతృప్తి పెరుగుతోంది. ప్రభుత్వ స్థిరమైన విధానం లేకుండా వుంటే స్థిరమైన ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. వైద్యం విషయంలో శ్రీకాకుళం జిల్లా చాలా వెనుకబడివుంది. 17 సంవత్సరాలై జిల్లా ఏర్పడి ప్పటికి ఈ నాటివరకు జిల్లాకు ఒక హాస్పిటల్ లేదు. ఈ మధ్య కొన్ని కట్టడాలు కట్టారు. పరిపూర్ణమైన రూపంలేదు. హాస్పిటల్‌లో తగిన ఔషధాలు, ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్ లేవు. జిల్లా హాస్పిటల్‌ను అన్ని హంగుల తోను ఏర్పాటుచేసి ఔషధాలను సప్లయి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రయివేట్ ప్రాక్టీసును రద్దుచేస్తూ ప్రభుత్వంచేసిన ఉత్తరువును అభినందిస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బి. అప్పారావు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం ప్రజలు ఆశించినట్లు ఊహించినట్లు లేదు. అందుచేత దీనిని సమర్థించడానికి కాని ప్రశంసించడానికి కాని అవకాశం లేకపోయినందుకు చాలా విచారపడుతున్నాను. దేశంలో తమిళ సరిహద్దులలో ఆంధ్రి కన్నె తిరస్కరించబడింది. కన్నడ ప్రాంతంలో కన్నీరు కారుస్తోంది. అక్కడ ఒరిస్సా ప్రాంతంలో రచ్చకు తీసుకురాబడింది ఇటువంటి పరిస్థితులలో మన ప్రభుత్వం మిన్నకుండ. ఆంధ్ర ప్రదేశంలో ప్రజల తాలూకు పరిస్థితి గురించి కొంచెం మాట్లాడుకుంటాముంటే ఒక చోట ఆకలి మంటలతో ఆర్త నాదాలు, మరొకచోట గృహ దహనాలు, మరొకచోట దొంగతనాలు, దోపిడీలు, ఇంకొకచోట హత్యలు, సజీవ దహనాలు ఈ రకంగా చాలా ఉధృతంగా దేశవ్యాపితంగా వున్నాయి. విలాసాలు, వినోదాలు లేకపోలేదు. అటు ఆర్త నాదాలు జరుగుతూంటే ఇటు వేణు గానాలుకూడా జరుగుతున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో దీనిని మందలిస్తూ గవర్నరుగారు ప్రసంగించడం చాలా బాగుండేది. ప్రస్తుతం దేశంలో ఒకరకమైన ఆచారం అమలులోకి వచ్చింది. మంత్రులు ఆయా ప్రాంతాలకుపోయి అక్కడ ఉద్యోగులు చేస్తున్నటువంటి చేష్టలకు ఆమోద ముద్ర వేసి వస్తున్నారు. పదోఒక జిల్లాలో ప్రవేశించడం మీ కలెక్టరు యింద్రుడు, చంద్రుడు అని ముద్ర వేసి చెబుతున్నారు. అట్లాగే గవర్నరు తాలూకు ముద్రకూడా ప్రభుత్వానికి లభ్యం అయిపోయింది. యిది సాంప్రదాయసిద్ధముగా వస్తున్న వ్యవహారం: ఇంక కొద్దిగా దేశంలో జరుగుతున్నటువంటి విషయం, ప్రభుత్వ పరిపాలనలో జరుగు తున్నటువంటి విషయం కొంచెం మనం చర్చించి చూసుకుంటే ఈ ప్రణాళికాకాంతానికి దేశం ఏమవుతుందోనని భయంకూడా వుంది. ఎందుకోసం అంటే ఒక ప్రక్కన పుట్టుకలు పట్టకుండా లూపులు పెట్టారు. పుట్టినవారిని చావమని కంట్రోల్సు పెట్టారు ఇంకా మిగిలినవారిని ఖాళీ చేయమని రైల్వే యాక్సిడెంటు పెట్టారు. ఇంకా మిగిలితే పూర్తిగా సర్వనాశనం కావడానికి వంట సారా పెట్టారు. ఈ విధముగా చేస్తూవుంటే రోజుకు మూడు రైల్వే యాక్సిడెంట్సు జరగుతూవుంటే యీ దేశంలో యీ ప్రణాళికాకాంతానికి ఎంత మంది బ్రతుకుతారని సందేహంగా వుంది ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి ప్రజలకు సౌకర్యాలు కలుగుతాయా అంటే తినడానికి తిండి కరువు అయినప్పటికీ విష ఆహారానికి, కల్తీ ఆహారానికి, ఎంత మాత్రం దేశంలో లోటులేదు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఈ రకంగా కొంత మంది యీ ప్రాంతాన్ని ఖాళీచేసే అవకాశం వుంది. త్రాగడానికి నీరు లేకపోయినాసరే త్రాగి చావడానికి ఎండ్రిన్ మాత్రం కావలసినంత సప్లయి జరుగుతోంది. ఈ విధముగా ఆహారం కల్తీ వ్యవహారం కల్తీ, బంగారం కల్తీ, ఈ రకంగా దేశంలో జరిగిపోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితులలో దేశం ఏమవుతుందో ఎక్కడికి పోతుందో అనేటటువంటి భీతాహంకూడా ప్రజలలో కలుగుతోంది. సామాన్య పౌరుడికి త్రాగడానికి నీరు లేకపోయినా చావడానికి ఎండ్రిన్. తినడానికి తిండిలేకపోయినా చావడానికి కల్తీ ఆహారానికి కరువులేదు. పాడి పంటలు తక్కువయినాసరే సారాలు, నీరాలు సమృద్ధిగా యీ దేశంలో దొరుకుతుంది. ఈ ప్రభుత్వం ప్రకృతితో యుద్ధము చేయడం మొదలు పెట్టింది. మన ప్రభుత్వంలో సుఖసంతోషాలకు యిద్దరు ముగ్గురు పిల్లలు చాలు అని వీపు వెనక బోర్డు కట్టుకుని తిరుగుతూవుంటే ప్రకృతి నలుగురైదుగురు పిల్లల్ని ఒకేకాన్పులో ప్రసాదిస్తున్నది ఈ రకంగా ప్రకృతితో యుద్ధానికి తలపడుతోంది కుటుంబ నియంత్రణతో సరిపెట్టలేదు. నియంత్రణలు చాలా చాలా పెట్టారు. కుటుంబనియంత్రణ, మూషిక నియంత్రణ, స్వర్ణ నియంత్రణ యీ రకంగా అనేక నియంత్రణలను ప్రభుత్వం సుదీర్ఘంగా ఆలోచించి పెట్టింది. మంత్రివర్గ నియంత్రణగురించి ఎక్కడా తలపెట్టలేదు. ఎప్పటికప్పుడు మంత్రివర్గం పెరుగుతుందా తరుగుతుందా అనేటటువంటి సంకోచంకూడా ప్రజలలో కలుగుతోంది. ఇంక ప్రభుత్వ కార్య కలాపాలు ఎలా ఉన్నాయని చెప్పాలంటే యిందాక మూర్తిగారు చెప్పారు. "మొదట చూచిన కడు మెండు, పిదప కలుచ" అన్నట్లు మొట్టమొదట చాలా హడావిడి చేస్తారు. 100 కోట్లు ఖర్చు పెడదామంటారు, డంప్ చేయాలంటారు. సెంట్రలు ప్రభుత్వంనుంచి డబ్బును తీసుకురావాలంటారు, చివరకు శూన్యం అవుతుంది, ఫలితం ఏమీ కనిపించదు. ఉదాహరణకు ఈ మధ్య శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో వచ్చిన కరువుకు ప్రజలు దద్దరిల్లినారు ఆశ్చర్యచకితులైనారు. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో నీటిచుక్క లేదు. అయితే దీనిగురించి ప్రభుత్వం తాలూకు అశ్రద్ధ, నిర్లక్ష్యం, పొరపాటువల్ల కూడా కరువు ఏర్పడిందని చెప్పక తప్పదు. నిజానికి విశాఖపట్నం జిల్లాలో సకాలానికి నీరు సర్దుబాటు చేస్తే పాగుబడి సుభిక్షంగాను సస్యశ్యామలంగాను ఉండవలసినది. తాడిపూడి రిజర్వాయరులో నీరు ఉన్నప్పటికి ప్రభుత్వం యివ్వలేకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయం. అనేకమైన రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చినప్పటికి అనేక సార్లు ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి కలెక్టరు దగ్గరకు పోయినప్పటికి, సకాలంలో నీరు వదిలి పెట్టలేదు. ఇటువంటి విషయాలు క్షమింపరానివి. అందుచేత ప్రభుత్వం తాలూకు నిర్లక్ష్యంవల్ల కరువు కాటకాలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను ఈ ప్రభుత్వం మొట్టమొదట హడావిడిగా కబుర్లు చెప్పి చివరకు ఫలితం వచ్చేసరికి చాలావరకు సన్నగిల్లుతుందని చెప్పడానికి సిగ్గుపడుతున్నాను. ప్రభుత్వం జిల్లాల విభజన అనే కార్యక్రమం యీ మధ్య తలపెట్టారు. జిల్లాల విభజన ఎక్కడ జిల్లా అవసరమో అక్కడమాత్రం చేయరు. ఎక్కడ అవసరం లేదో అక్కడమాత్రం చేస్తారు. అవసరం అంత బహుశా ప్రజలకు అవసరం

లేకపోయినా జిల్లాపరిషత్తు చైర్మనుగిరీ తమకు కావలసినవారికి యివ్వడానికి, పరిపాలన పెట్టడానికి అవసరాలుంటాయి. విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలను మూడు జిల్లాలుగా ఏర్పాటు చేయాలని ఉమ్మడి మదరాసునుంచి ఆందోళన ఉంది. ఈనాటివరకు తలపెట్టలేదు. ఈ మధ్య విజయనగరం జిల్లా చేస్తామన్నారు. ఎందుకో మళ్ళీ వదిలిపెట్టారు. తరువాత మూడు జిల్లాలలో కొంత భాగాన్ని ఒంగోలు జిల్లాగా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ప్రజలకు ఇష్టం ఉందో లేదో బ్రహ్మదేవునికి తెలియాలి. ఎందుకోసం చేస్తున్నారో దురూహ్యం. విశాఖపట్నంజిల్లా విభజనకు డబ్బులేదని అంటారు. దీనికిమాత్రం డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుందో దురూహ్యం. ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వ తప్పనిసరిగా అవసరమైనటువంటి కార్యక్రమం గురించి ఎంతమాత్రం బాధ్యత వహించకపోవడం దురదృష్టం. ఎప్పటినుంచో ఉంది ప్రపోజలు, గోదావరినీరు విశాఖపట్నానికి తీసుకువెళ్ళాలని కీర్తిశేషులు ప్రకాశంగారి హయాంలో కొంత రామమూర్తిగారి హయాం దగ్గరనుంచి 25 సంవత్సరాల నుంచి యీ ప్రపోజలు ఉంది. ఇంతవరకు దానికి దాత, దైవం కనిపించలేదు. ఈ రోజు విశాఖపట్నం జిల్లాకు గోదావరినీరు తీసుకువస్తే విశాఖపట్నం జిల్లాలో శాశ్వతంగా కరువు లేకుండా పోవడానికి అవకాశం కలుగచేసినవారవుతారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు అక్కడ తాటిపూడి రిజర్వాయరు ఉంది. దానిని కేవలం త్రిశంకు స్వర్గలోకి తీసుకువచ్చి పెట్టారు. వ్యవసాయానికి నిరర్థకమైపోయింది. అందుచేత గోదావరి జలాలను తక్షణమే విశాఖపట్నానికి తీసుకుని వచ్చి తాడిపూడి రిజర్వాయరును పూర్తిగా అగ్రికల్చరల్ పర్పస్ కోసం మాత్రమే వినియోగ పరచాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక ముఖ్యమైన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకరావాలనుకుంటున్నాను పరిశ్రమలగురించి గవర్నరు ప్రసంగంలో చాలా పరిశ్రమలనుగురించి చెప్పారు. ఏది ఉత్తమమైన పరిశ్రమ ఏది ఉన్నతమైన పరిశ్రమ, ఏది భారీపరిశ్రమ అనే విషయాన్ని మాత్రం యింత వరకు తేల్చుకోకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయం. వ్యవసాయం భారత దేశంలోనే ఉన్నతము, ఉత్తమమైన పరిశ్రమ అని చెప్పడానికి ఎంతమాత్రం అధైర్యపడవలసిన అవసరంలేదు. ఇవ్వాళ దేశంలో ఏ పరిశ్రమ అయినప్పటికీ కాల్టెక్స్ ఉందనుకోండి, దానికి హద్దులున్నాయి. కాల్టెక్స్ కంపెనీ ఆంధ్రదేశంలో విశాఖపట్నంజిల్లాలో విశాఖపట్నంలో ఉందని చెప్పగలుగుతాము. వ్యవసాయపరిశ్రమకు హద్దులు చెప్పాలంటే హిమాలయం మొదలు కన్యా కుమారివరకు అని చెప్పడానికి అవకాశం ఉంది. ఇంత పెద్ద పరిశ్రమకు ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యత యివ్వకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. భారతదేశంలోనేకాదు, యావత్ప్రపంచంలో ఉన్న పరిశ్రమ లన్నిటిని ఒక ఎత్తుగాను పెడితే వ్యవసాయంతో తూగవని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాంటి పరిశ్రమ వ్యవసాయ శాఖకు మంత్రిగా ఉన్నటువంటి తిమ్మారెడ్డిగారు నిన్న మొన్న చేసినటువంటి ప్రకటన చూస్తే దుఃఖపడాలో సుఖపడాలో తెలియకుండా పోతోంది. దానిని దిక్కుమాలినశాఖ అని అభివర్ణించడం పొరపాటు మాత్రమే కాకుండా అంతకంటె తెలివితక్కువ మరొకటిలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భములో వారు చెబుతూ కౌరవసభలో పాండవపెద్దగా నేను ఇక్కడ కూర్చోవలసిన దుర్గతి పట్టిందని చెప్పారు. కౌరవ పక్షాన్ని వదలి వారు పాండవ పక్షానికి వస్తే మాకు అభ్యంతరంలేదు, వారిని తప్పనిసరిగా గౌరవంతో మన్నిస్తాం, లాలిస్తాం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ రకమైన దిగులు ఆయన పడవలసిన అవసరంలేదు. వ్యవసాయ శాఖ ఉత్తమము, ఉన్నతము అయినది. వారు ఆశాఖను నిర్వహిస్తూ కౌరవ పక్షంలో వుంటారో, పాండవ పక్షానికి వస్తారో తెల్చుకోవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి బి. సరోజని (మలక పేట) :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని బలపరుస్తూ ప్రభుత దృష్టికికొన్ని విషయాలు తీసుకురాదలచుకొన్నాను. ఈ సంవత్సరంలో రాష్ట్రం అంతా ఏర్పడిన అనావృష్టి పరిస్థితులను ప్రజలు ధైర్యంతో స్థయిర్యంతో ఎదుర్కొన్నందుకు వారిని అభినందించ వలసియున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా సకాలంలో చర్యతీసుకొని కోట్లరూపాయలు ఖర్చు పెట్టినందుకు వాటిని కూడా అభినందిస్తున్నాను.

పరిశ్రమల సంగతి చూస్తే ప్రభుత్వం ఇన్సెంటివ్ స్కీములను ప్రోత్సహిస్తున్నది. దానిని అవకాశంగా తీసుకొని డబ్బుగల రైతులు చిన్న తరగతి ఇండస్ట్రీస్‌ను, మధ్యతరగతి ఇండస్ట్రీస్‌ను నెలకొల్పవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. కేవలం అదివారికే లాభం గాక మరోప్రక్క ప్రజలకు ఉద్యోగాలు కల్పించినవారు కూడా అవుతారు. ప్రభుత్వం అన్ని ఏరియాస్‌ను సర్వేచేయించి ఎక్కడ ఏ ముడిపదార్థం దొరుకుతుందో అక్కడ ఆ పరిశ్రమ అభివృద్ధిఅయ్యేట్లు ప్రోత్సహించాలని మనవిచేస్తున్నాను. తిరుపతిలో విగ్రహాలు చేయడానికి కావలసిన ముడిపదార్థాలు దొరుకుతున్నప్పుడు ఏ మదరాసు వారికో ఇచ్చేబదులు తిరుపతిలోనే విగ్రహాల ఫ్యాక్టరీ పెడితే బాగుంటుంది. ఇది చూస్తుంటే తిరుపతిలో విగ్రహాల ఫ్యాక్టరీ లేదు. తిరుమలేశుని దేశంలో కావలసిన విగ్రహాలు లేవుఅన్న సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది.

ఇక జంటనగరాలలో చదువుకొనే విద్యార్థులసంఖ్య పెరుగుతున్నట్లుగా కళాశాలలు పెరగడంలేదు. స్త్రీలకోసం ప్రత్యేక పాఠశాలలు, కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను జంటనగరాలలో 50 మల్టిపర్పస్ హైస్కూల్స్‌లో 38 ప్రైవేటు స్కూల్స్ వున్నాయి. వాటిలో 12 ప్రైవేటు మల్టిపర్పస్ హైస్కూల్స్‌ను మాత్రమే జూనియర్ కాలేజస్‌గా చేస్తున్నారు. బ్రెయిన్-డ్రెయిన్ అవుతుంటే ఇక ఇక్కడ మిగిలేది ఏమిటని అడుగుతున్నాను. నోబుల్ ప్రైజ విన్నర్ డాక్టర్ ఖొరానాగారి గురించి పి.వి.జి. రాజుగారు చాలా చక్కగా చెప్పారు. ఇంత గొప్ప సైంటిస్ట్స్‌కు, టెక్నిషియన్స్‌కు మనదేశంలో ఉద్యోగాలు దొరకకపోతే వేరే దేశాలకు వెడుతున్నారు. Prophet is not respected in his own country. అనివారు చెప్పారు. మన విద్యావిధానం చూస్తుంటే కేవలం గుమాస్తాలుగా తయారుచేసే విధానంగా వుంది. Are we going to trade apples for orchards or are we going to trade mangoes for tamar nd ? 12 సంవత్సరాలు జనరల్ ఎడ్యుకేషన్ వుండటంవల్ల పిల్లలకు నష్టం కలుగుతున్నది ముఖ్యంగా మాతృభాషలో ఎడ్యుకేషన్ ఇవ్వదలచుకున్నప్పుడు 12 సంవత్సరాలు

అనవసరం అని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. ఇప్పుడు కేవలం [illegible] సంవత్సరాలు జనరల్ ఎడ్యుకేషన్‌కు కేటాయించి మిగిలిన అయిదు సంవత్సరాలు [illegible] కోర్సెస్‌కో, ప్రొఫెషనల్ కోర్సెస్‌కో పంపుతారు. మన [illegible] కేషన్స్ [illegible] విషయం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. 2 సంవత్సరాల ఇంటర్మీడియట్ కోర్స్ గురించి ఒకటి రెండు విషయాలు [illegible] The number of Multi-purpose Schools in the City can be converted into Junior Colleges keeping in view the existing accommodation and laboratory facilities. Is mere inclusion of private teaching grant to Junior Colleges an inducement? Will they be able to raise enough resources to meet the demand for increased accommodation and laboratory facilities? ఒక్కొక్క క్లాసులో 45,50 మంది పిల్లలు వుంటారు. మైక్రోస్కోప్స్ కాస్ట్ ఎక్కువగావుంది. నేడు ఇంతమందికి సప్లయి చేసి లేబొరేటరి ఫెసిలిటీస్ కలుగచేయగలుతారా అనే విషయం ఆలోచించాలి. The Multi-purpose Schools where enough accommodation is available such ones may not be upgraded to Junior Colleges. What will happen to qualified staff handling 11th and 12th Classes హైలీ క్వాలిఫైడ్ స్టాఫ్ 11, 12 క్లాసులకు నేర్పేవారు 7, 8 క్లాసులకు నేర్పుటకు సిద్ధపడరు వారి గ్రేడ్ తగ్గిపోతుంది. ఆ విషయంకూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి For the existing Colleges, in the City, with the introduction of two year intermediate course, class room accommodation and laboratory facilities will have to be raised to double the strength. 45, 50 మంది వుండే క్లాసును 90 మందిని చేస్తారా, లేక షిఫ్ట్ సిస్టమ్ పెడతారా? షిఫ్ట్ సిస్టమ్ ఇప్పటికే అన్ని కాలేజెస్‌లోవుంది. ఒక్క సైఫాబాద్ కాలేజీలో మాత్రంలేదు. ఇప్పుడు థర్డ్ షిఫ్ట్ సిస్టమ్ కూడా పెడతారా? ఇవన్నీ ఆలోచించవలసివుంది. Before they consider all these things, let them understand all these difficulties At present students are paying a very maegre fees in Multi-purpose Schools. ఒక్కసారి జూనియర్ కాలేజెస్‌గా మార్చుకుంటే నా అంచనా ప్రకారం ఫీజ్ 45 రూపాయలవరకూ కావచ్చు. Has the Government considered this point also? What will be the public reaction in this regard, Sir. ఇక తెలంగాణా విషయం వస్తే తెలంగాణా, ఆంధ్ర సమైక్యత కావాలంటే నాకు ఒకటే మార్గం కన్పిస్తున్నది. తెలంగాణా, ఆంధ్ర ఆర్థికంగా ఒక స్థాయికి వచ్చినప్పుడు అది సాధ్యమవుతుంది.

ఇక శాంతి భద్రతలగురించి చెప్పాలంటే దేశంలో కరువును ఆసరాగా తీసుకొని కొన్ని అరాచక శక్తులు బయలుదేరుతున్నాయి దీనిని పరిష్కరించటానికి ఒకటి రెండు సూచనలు చేయదలచుకున్నాను బంజరు భూముల పంపిణీ తొందరగా పూర్తి చెయ్యాలి, గ్రామాలలో ఒకటి రెండు ఎకరాలు వున్న బీద రైతులే తమ భూములను సాగుచేసుకొనేట్లుగా చూడాలి. వారి భూములు డబ్బుగలవారు కొనుక్కొంటున్నారు. కేవలం ప్రభుత్వ లెక్కల్లో వారికి భూమి ఇచ్చినట్లు వున్నా వాస్తవంగా అవి వారి చేతుల్లో వుండటంలేదు కనుక వారిభూములు వారే సాగు చేసుకొనేటట్లు మనం చూడాలి. అలాగే హౌస్ సైట్స్ విషయం కూడా. పేదవాడికి కాస్త భూమి, ఒక ఇల్లు వుంటే ఇది నా ఇల్లు, ఇది నా భూమి, ఇది నా దేశం అనే ఫీలింగ్స్‌తో పని చేస్తాడు.

ఇక జంట నగరాలలో శాంతి భద్రతలకు సంబంధించి యాంటీగుండా స్క్వాడ్స్‌ను ఏర్పాటుచేసినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. Sir, it is a feather in his cap. దేశంలో భయపీడితులైన ప్రజలవద్దకు ముఖ్యమంత్రి గారు పాదయాత్ర చేసి వారి మంచి చెడ్డలు విచారించినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ప్రజలలో కూడా కొత్త విశ్వాసం కల్గటానికి వారి పాదయాత్ర కారణం అయినది. అట్లాంటప్పుడు కొందరు స్నేహితులు దానిని విచిత్రంగా చర్చించడం కొంత బాధకల్గుతూంది. అట్లాంటప్పుడు నాకు షేక్సుపియర్ వ్రాసిన Hamlet ఘట్టం జ్ఞాపకం వస్తావుంది. హేమ్‌లేట్ అంటాడు అధ్యక్షా! "Mother look at this picture and this—the counterfeit presentment of two brothers'' అని అధ్యక్షా మీకు దయతో, అభిమానంతో ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ఒక శేమాట చెప్పి ముగిస్తున్నాను. గాంధీ సెంటెనరీ సెలబ్రేషన్స్ కేవలం ఒక్క భారతదేశంలోనే కాకుండా యావత్ప్రపంచంలోనూ కూడా జరుపుకోవడం భారతప్రజలకు చాలా గర్వ కారణం. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒక శేమాట తమరికి మనవి చేస్తున్నాను— By resorting to violence or violent methods and by preaching communal hatred or castesm, let us not say good-bye to the era of heroes, sir.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం):—అధ్యక్షా! ఈ ఉపన్యాసం గురించి nutshell లో చెప్పాలనేట్లయితే యిది anti-national, anti-social ఉపన్యాసం అని దీనిని పిలువవలసి వస్తుంది. నేను వీటిని గురించి details లోకి పోను కాని ఇందులో యిచ్చిన వాటిలోని ఒకటిరెండు examples ను తీసి, ఎందుకు నేను దీనిని anti-national ఉపన్యాసం అని అంటున్నానో, దేశభక్తి పేరుతో ఎటువంటి దురదృష్టకరమైనటువంటి కార్యక్రమాన్ని అమలు జరువడానికి పూనుకున్నటువంటి ప్రభుత్వం ఈనాడు దానిని ఏ రూపంలో అమలు జరుపదలచుకున్నదో అది మీకు దృష్టాంతం ద్వారా తెలియచెప్పదలచుకున్నాను. ఇక్కడ ఏ పరిశ్రమ వచ్చినా ఆ పరిశ్రమ మనకు మనలో నేడు ఒక వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి ఈ ప్రభుత్వం పూనుకుంది. ఆపరిశ్రమ ఎవరిది. ఆపరిశ్రమలు మనం వినియోగించబోతున్నటువంటి ముడిసరుకులు ఎక్కడినుంచి వస్తాయి? ఆ పరిశ్రమలో మనం పెట్టబోతున్న పెట్టుబడి ఎవరిది? ఆ పరిశ్రమ management ఎవరిది. ఆ పరిశ్రమలో ఉత్పత్తయ్యే సరకుకు నిర్ణయించబడే ధర ఎవరిచేత నిర్ణయింపబడుతుంది? ఆపరిశ్రమలో వచ్చే లాభం ఎవరికి? ఇది లాభదాయకమా? కాదా అనేటటువంటి ఏ విషయాన్ని ప్రజలచేత ఆలోచింపచేయనివ్వకుండా, ఏ పరిశ్రమ వచ్చినా ఆ పరిశ్రమ వచ్చినా ఆ పరిశ్రమ దేశానికి మంచిది అన్నట్లుగా దేశ ప్రజలను మోసముచేసి తాము మోసంపోయి దేశానికి దేశద్రోహకరమైనటువంటి ఒక నూతన సమాజాన్ని నిర్మించేటటువంటి కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం ఈనాడు మారుస్తూ, ఆ ఒరవడిన పరుగెత్తుతున్నది. దానికి ఒక్కటే ఒక సిద్ధాంతం ఉంది. దానిని బట్టే ఆంధ్రదేశంలో వెనుకబడిపోయినటువంటి కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ, ముందుకు వస్తున్నటువంటి విశాఖపట్నం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ; కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీకి 1956 లో కేంద్రప్రభుత్వం చేత నియమించబడిన All India Fertilizer Committee చేత నిర్ణయింప

జడింది. ఆ స్థానంలో నేటి వరకూ కూడా ... fertiliser factory రాలేదు. దేనికి? ఈ నాడు యిప్పుడిప్పుడే రెండవ fertiliser factory విశాఖపట్నంలో నిర్మించవలెచుకున్నటువంటి విషయాన్ని ఆంధ్రప్రదేశం ప్రజలు ఆలోచించే ట్లయితే దీనికి వెనుక నున్నటువంటి అంతర్జాతీయ శక్తుల విధానం, దీనికి వెనుక నున్నటువంటి దేశద్రోహకరమైనటువంటి పరిపాలనా విధానం మనముందుకు వచ్చి నిలబడుతున్నాయి. కొత్తగూడెంలో ఒక fertiliser factory నిర్మిస్తే ఆ factory లో use చేయబోయేటటువంటి raw material బొగ్గు. అది మన దేశంలో ఉత్పత్తి అవుతుంది. మన దేశంలో పెట్టేటువంటి పెట్టుబడి ద్వారా అది అభివృద్ధి అవుతుంది. మనదేశంలో వున్నటువంటి మన technical officers, technical "know how" దానికి ఉపయోగపడుతుంది. మన దేశం లోనే ఉత్పత్తి చేయగలిగినటువంటి ఒక పరిశ్రమను మనం అక్కడ నిర్మించుకో గలుగుతాము. అది మనదవుతుంది. అది విదేశీయులది కాదు. కానీ విశాఖ పట్టణంలో నిర్మింపబడబోయేటటువంటి ఈ ఎరువుల factory విదేశాల యొక్క raw material మీద ఆధారపడేటటువంటి sea-based factory. ఇది మన దేశంలో వున్నటువంటి, రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి raw material మీద ఆధార పడేది కాదు. నాఫ్తా అప్పుడే తక్కువై పోతున్నదని తెలపెడుతూ యింకో వైపున నాఫ్తా based factory ఒకటి విశాఖపట్టణంలో మనం నిర్మాణం చేయ బోతున్నాము. అంటే రేపు ప్రొద్దున అమెరికానుంచి వచ్చే ammonia based factory గా దానిని తయారు చేయడానికే తప్ప మరి ఎందుకూ అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ factory లో పెట్టబోయేటటువంటి పెట్టుబడి ఎవరిది? అది మనది. ఆ factory management ఎవరిది, అది మనది కాదు. ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి fertiliser ఎవరిది? అది మనది కాదు. కాబట్టి మనది కానిది మనదేశంలో నిర్మించి అది మనది అనిపించుకోడానికిగాను అన్నివిధాలా తాపత్రయపడుతున్నటువంటి యీ ప్రభుత్వం యొక్క పారిశ్రామిక విధానమే దేశద్రోహకరమైనటువంటి విధానం. కాబట్టే ఈనాడు కొత్తగూడెం ఫ్యాక్టరీ వెనుకడుగు వేసింది, విశాఖపట్టణం ఫ్యాక్టరీ ఈ చరిత్రలో ముందడుగు వేసింది. అందుకనే, అధ్యక్షా, నేను యీ గవర్నరు ఉపన్యాసాన్ని నేను యాంటీ నేషనల్‌గా ఉంటున్నాను. యాంటీ నేషనల్ పాలసీస్‌ను ఒరవడిగా పెట్టి ముందుకు కొనసాగించడానికిగాను, భారత ప్రభుత్వం, దానికి వంతపాడేదారుగా వున్నటువంటి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యీనాడు దేవోపువాపోడుగా పని చేస్తున్నాయి. ఇది యీ దేశానికి చాలా ప్రమాదకరమైనటువంటి విషయం సుమా. భారతదేశం యిప్పటికి 1956 వ సంవత్సరంనుంచి వరసపెట్టి ఇటువంటి పరుగులో సెమీ-కలోనియల్ కంట్రీగా తయారవుతున్నది. కనుక మనం దీనిని మరింత త్వరితంగా ఒక సెమీ-కలోనియల్ కంట్రీగానే మనదేశాన్ని రూపొందించ డానికి తీసుకుండేటటువంటి చర్యలన్నిటిలోను ఇది ఒక ప్రధానమైనటువంటిదె అని చెప్పదలచుకున్నాను. ఇంకా మిగతా ఎగ్జాంపుల్స్‌లోకి పోవడానికి నాకు టైమ్ లేదు కాబట్టి కొన్ని విషయాలను గురించి మాత్రమే చెప్పదలచుకున్నాను. ఎగ్రికల్చర్‌కు సంబంధించి యీనాడు మనదేశంలో వున్నటువంటి ఈనాడున్నటు వంటి ఉత్పత్తి, వరసపెట్టి అక్కడక్కడ సీడ్ ప్రొడక్షన్ కానివ్వండి, మరొక

దానికి అనండి ఏ విధంగా అవి విదేశీయుల చేతులలో యున్నామో చూస్తే అది ఆశ్చర్యంగా వుంది. నేను నా జిల్లాలో కొన్ని కొన్ని చూచాను. వారికేమీ వచ్చునో రాదో నాకు తెలియు కాని వారు బ్రహ్మాండంగా విదేశీనిపుణులే మన వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాను తిరుగుతూంటే ఇటువంటిదానిని చూస్తే భారతదేశం ఎటువైపు పురోగమిస్తున్నదీ అని నేను చాలాఆశ్చర్యపడుతున్నాను. ఎగ్రికల్చర్ కాని, మరోటి మరోటికాని ఈనాడు భారతదేశంలో భారతీయుల చేతులలోకాక దురదృష్టవశాత్తూ విదేశీయులచేతులలోకి మనం దానిని అన్ని రంగాలలోనూ రకరకాలుగా వదలిపెడుతున్నాము అనేటటువంటి విషయాన్ని జాగ్రత్తగా దృష్టిలో వుంచుకొని నేను శాసనసభ్యులకు, ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను. ఇ: పోతే ఈ ఉపన్యాసాన్ని యాంటీ సోషల్ ఉపన్యాసమని నేనఅన్నాను అధ్యక్షా. సరిగా మన ఎసెంబ్లీ సమావేశానికి కొంతకాలం ముఖ్యమంత్రిగారు ఆంధ్రదేశచరిత్రలోనే ప్రముఖమైనటువంటి పెండ్ల పాదయాత్రనుచేశారు. మొదటిపాదయాత్ర వినోభా భావేగారు చేశారు; ఒకానొక కాలంలో, ఆనాడు వినోభాభావేగారు చేసినటువంటి పాదయాత్రద్వారా తెలంగాణాలో భూస్వామ్యవర్గం ఏవిధమైనటువంటి బ్రహ్మాండమైన దోపిడీ ప్రజలమీద కొనసాగిస్తూవున్నదో దానిని తగ్గించడానికి, దానిని తొలగించడానికి ఆయనకు ఆనాడు వచ్చినటువంటి ఒక అభిప్రాయాన్ని ప్రపంచానికి తెలియపరచడానికిగాను ఆ పాదయాత్రను అప్పట్లో వినియోగించారు, అధ్యక్షా. అది ఏ కారణములచేతనైతేనేమి, తాత్కాలికంగా భూస్వామ్య వర్గ వ్యతిరేక పాదయాత్రగా నడచింది. భారతదేశంలో, ముఖ్యంగా తెలంగాణాలో రైతాంగాన్ని శాంతియుతమైనటువంటి పద్ధతులలో నిలబెట్టడానికి భూమి పంపకం అనేటటువంటిది జరిగితేతప్ప ఈ శాంతి వుండదు; అశాంతి వెంటనే ప్రబలుతుంది, అనేటటువంటి విషయాన్ని ఆయన తన పాద యాత్ర ద్వారా ఋజువుచేశాడు. అది అమలుజరగలేదు. ఈ ప్రభుత్వంలో అది అమలుజరగదు అందరికీ తెలుసు. అది అసలు జరగదు అని నేను ఆనాటికీ ఈనాటికీ విశ్వసిస్తున్నటువంటి వాళ్ళలో నేనొకణ్ణి. కాని వీరు చేసినటువంటి పాదయాత్రలో వున్నటువంటి అంతరార్థం ఏమిటి, ? సంవత్సరాలకాలంగా ఈ శాసనసభలోని కార్యక్రమాన్ని, రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నటువంటి దౌర్జన్యాల గురించి మేము ఏదో వాటిగురించి చెప్పినప్పుడల్లా, కనీసం, విచారణ చేయమని కోరినప్పుడల్లా అందుకు తిరస్కరించినటువంటి అదే ప్రభుత్వం యిప్పుడు వున్నట్లుండి తెలంగాణాలో పాదయాత్ర అనే పేరుపెట్టి ఏ ఏ ప్రాంతాలలో అయితే భూస్వామ్యవర్గం, కమ్యూనిస్టుపార్టీ శాసనసభ్యుల చేత కాని, బలవంతాన రాజీనామా లిప్పించినటువంటి దృష్టాంతాలను పెట్టుకొని ఆ ప్రాంతాలలో పాద యాత్రను జరిపి అక్కడ ఒక శంఖారావం పూరించినంతమాత్రాన శాంతి ఏర్పడుతుంది అని ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తే అది ప్రమాదం అని చెప్పదలంచుకొన్నాను. ఒకానొకప్పుడు లెనిన్ ఒకమాటన్నాడు అహో బూర్జువా, ఒకోసారి నీకు తెలివి తేటలు తప్పిపోతాయి. ఆనాడు నీవు అప్పుడు పిచ్చివానివలె ప్రవర్తిస్తావు, నీయిష్టంవచ్చినన్నిసార్లు తుపాకులు పేలుస్తావు, నీవు న్యాయసమ్మతమైన చట్టాల ద్వారా కాక నీవు నీ యిష్టంవచ్చినవాళ్ళను అరెస్టుచేస్తావు నీ యిష్టంవచ్చినవాడిని చితకకొడతావు, నీ యిష్టంవచ్చినన్ని మానభంగాలు చేస్తావు. నీవు చేయదలచు

"కొన్నిప త్వరితంగా చేయి" అని ఆయన విజ్ఞప్తి చేశారు. నేను ఈనాడు గత 4 సంవత్సరముల నుండి ప్రతి సెషన్స్‌లో, ఈ శాసనసభలోనే, జరిగినటువంటి దుర్మార్గాలను దృష్టాంతంగా మీ ముందుకు పెట్టి విచారణ జరిపించమని విజ్ఞప్తి చేశాను. నా విజ్ఞప్తులన్నీ విఫలం అయిపోగా ఈనాడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర చేసిన తరువాత నాకు ఒక్కొక్కసారి హృదయం మండిపోతూ వున్నది. ఆనాడు ఆ పాదయాత్ర జరిపివుంటే ఎంత బాగుండేది. 1967 లో ఎన్నికలు జరుగుతూవుండగా, నల్గొండ జిల్లాలోనే పట్టపగలు హత్య జరిగితే ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర ఎందుకు చెయ్యలేదు అని అడుగుతున్నాను. తొండ గ్రామంలో తుపాకులు చేపట్టి ఇంటిమీద దాడిచేసి ఖూనీ జరిగితే ఆనాడు ఆ హృదయావేదన ఎందుకు కలుగలేదని అడుగుతున్నాను. ఖమ్మం జిల్లాలో ఒక తొండమీద దాడి జరిగితే దానిమీద ప్రపంచమంతా, ప్రజలందరూ హోరుమని ఒక్కసారి విలపిస్తే, దాని విషయమై ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తే ఆనాడైనా పాదయాత్ర జరుపుతానని కనీసం ఎందుకు చెప్పలేదు అని అడుగుతున్నాను. కాని ఈనాడు ఇన్ని ఘోరాలు జరిగిన తరువాత ఇక్కడెక్కడో ఒక చోట బహుశా కోపోద్దీపితులైనటువంటి ప్రజలో లేక ఏ కారణం చేతనో ఒక హత్యకు కారణం అయితే, బ్రహ్మాండమైన పాదయాత్ర జరిపి, ఆ పాదయాత్రలో ఆ ప్రజలందరిని ఉద్దేశించి ఖబడ్దారుసుమా అని హెచ్చరించి anti-social elements ను అదుపులో పెట్టదలచుకొన్నాము ఖబడ్దార్ సుమా అని హెచ్చరించినంతమాత్రాన ఆ పాదయాత్ర అది రాజకీయపు ఎత్తుగడగా ప్రజలముందు నిలబడుతుంది తప్ప, అది శాంతిని కోరేటటువంటి పాదయాత్రగా ప్రజానీకం గుర్తించబోరు అనికూడా నేను విజ్ఞప్తి చేయదలచుకొన్నాను. అలాంటి పద్ధతులద్వారా దేశంలో ఆర్థిక పురోభివృద్ధిగాని, శాంతియుతమైన వాతావరణాన్నిగాని కలిగించడం అసాధ్యము, అసంభవము అని నేను గత కొన్ని సంవత్సరములుగా విజ్ఞప్తి చేస్తూనే వున్నాను. నా విజ్ఞప్తులు పెడచెవిని పెట్టబడినాయి, నా విజ్ఞప్తులు చెవిటివాని ముందు శంఖారావముగా నిలిచిపోయినాయి తప్ప నేను చేసినటువంటి ఈ సామాన్యమైనటువంటి సలహాలు ఏ ఒక్కటీ పాటి పడినటువంటి కారణముగా రానున్నటువంటి పరిణామాలు ఏ రూపములో వుంటాయో, మీరు, నేను ఊహించగలిగినటువంటి పరిస్థితులలో లేము. దేశాన్ని అనవసరంగా అశాంతిపాలు చేయకండి. దేశాన్ని అనవసరంగా జాతీయ వ్యతిరేక పంథాలతో జాతీయ వ్యతిరేక పరిణామాలు కల్పించవద్దు. ఈ దేశంలో ఇప్పటికిప్పుడే ఎక్కడ చూచినాసరే, Agriculture లో గాని, Education లో గాని, Industries లో గాని, Trade లో గాని, కడకు Banking లో గాని, మొత్తానికి మొత్తం Banking Sector నే ఈనాడు Collaborating Sector గా చేసి మనము విదేశీయుల చేతులలో అప్పజెప్పడానికి చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నానికి ఇప్పటికైనా మీరు దానిని ఎక్కడికక్కడికి అదుపులో పెట్టి ఆపుచేయక పోయినట్లయితే ఈ దేశంలో ఒక జాతీయ విధానాన్ని రూపొందించడానికి అవసరమైనటువంటి విప్లవం బయలుదేరితీరాలి, బయలుదేరి తీరుతుంది అనేటటువంటి విశ్వాసంతో నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరసింగరావు (హుజూరాబాద్) :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో గడచిన కొన్ని మాసాలనుంచి మన రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన కొన్ని

పద్ధతులను చాలా చక్కగా వివరించారు. అంతే కాకుండా, వచ్చే కొలది మాసాలలో ప్రభుత్వము ఏమేమి కార్యక్రమాలు చేపట్టబోతున్నారో వాటి విషయాలు కూడా చెప్పారు. అతివృష్టివలన, అనావృష్టివలన ఈ సంవత్సరం చాలా క్లిష్టమైన పరిస్థితులు మన రాష్ట్రానికి ఏర్పడినాయి. వర్షాలు లేక గత సంవత్సరంనుంచి మనకు కరువు ఏర్పడిందని అనుకొన్నాము. గత సంవత్సరం వర్షాలు వుండి, పంటలు పండి మనకు ఈ సంవత్సరం వర్షాలులేక కరువు ఏర్పడింది. కాని, వచ్చే సంవత్సరం, రానున్న రోజులలో పంట లేకుండా మనకు నిజమైన కరువు ఏర్పడుతుంది. ఇప్పుడు గవర్నరుగారి ప్రసంగంప్రకారమే, ప్రభుత్వపు అంచనాల ప్రకారమే 50 per cent వరిపంట తక్కువ పండింది, 60 per cent ఇతర పంటలు తక్కువ పండినాయని తెలుస్తున్నది. మరి ఇంత తక్కువ పంట పండినప్పటికి, మరి రానున్న రోజులలో ఏ విధంగా మనం ఈ కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొనగలుగుతామా అని భయంగా వున్నది. ఏదో అక్టోబరునుంచి వచ్చే ఫిబ్రవరి వరకు 18 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాలని కొన్ని ప్రణాళికలు వేసుకొన్నాము. కొన్ని కోట్లు, 11 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు కాని నిజంగా ఈ సందర్భంలో విశాఖపట్టణంలో Private Sector లో ఈ Fertilizer Factory గురించి మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రంతో పోరాడి సాధించినందుకు నేను వారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. అదే సందర్భంలో నిన్నగాక మొన్న నే రఘురామయ్యగారు పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ Public Sector లో రామగుండంలో Coal-based Fertilizers Factory ఒకటి వస్తుందని, అది ఆలోచనలో వున్నదని చెప్పారు. కాని వెంటనే ఏమన్నారంటే ఆర్థిక యిబ్బందులుకూడా వున్నాయి అని. దానివల్ల ఏమి అర్థం అవుతుందంటే, మనకు వున్న ఈ Foreign aid పరిస్థితి, internal resources పరిస్థితి చూస్తే, Public Sector లో రామగుండంలో Factory వస్తుందనేటటువంటి నమ్మకం నాకు మాత్రం లేదు. అందుగురించి, ఈ సందర్భంలో నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, ఏలాగు మనము ఈ accidental petroleum company వారిని ఒప్పుకొని మనకు చాలా major industries వాళ్లతో ఒప్పుకొని వాళ్లను Fertilizers యిక్కడ స్థాపించమని కోరినాము కాబట్టి విశాఖపట్నంలో గాక రామగుండంలో coal based Fertilizers Factory ని వారినే పెట్టమని కోరినట్లు అయివుంటె బాగుంటుంది. దానివల్ల మనకు యితరత్రా ఎన్నో సౌకర్యాలు లభిస్తాయి. ఒకటి, మనకు యిప్పటికే, coal over production అయింది, coal సరిగా sale కావడంలేదు. అక్కడ coal facility వున్నది, electricity facility వున్నది, రామగుండంలో మరి నీళ్లు facility కూడా వున్నది. ఇదివరకే ఒక Coramandal Fertilizers Factory విశాఖపట్నంలో వున్నది. అక్కడనే రెండవ factory కూడా స్థాపించినందువలన, అక్కడ ఒకటే concentration of hevy industries అవుతుంది. దానివలన మనకు యింకొక ప్రమాదం కూడా రావచ్చు. మనము Steel Factory విశాఖపట్నంలో కావాలని ఆందోళన చేస్తున్నాము. అటువంటప్పుడు అక్కడ ఈపాటికే Heavy industries చాలా ఎక్కువ అయిపోయినాయి. అక్కడ Steel Plant తెస్తే స్థలము సరిపోదు, labour సరిపోదు, Communications difficulties వున్నాయి, ఇంకా ఎన్నెన్నో Technical difficulties కు గురి కావచ్చు. అందుకొరకు మనకు Steel Plant

తెచ్చుకోవాలన్నాగాని, లేకపోతే security point of view లోకూడా యిక్కడ మన ఇండియాలో వున్న ఎరువుల factories అన్నీ port based factories కావు. సూర్కెలాగాని, దుర్గాపూర్ గాని, సింద్రీగాని ఎక్కడనో వుండి వున్నాయి. అదే విధంగా security point of view తో, మనకు అక్కడ already ఒక Fertilizers Factory వున్నది. రామగుండంలో తీసుకువస్తే అక్కడ communications విషయంలోగాని లేకపోతే securities విషయంలోగాని, మనయొక్క public sector లో వున్న coal fields వాటికి ఉపయోగించటంలోగాని, యింకా తెలంగాణాకు, వెనుకబడిన ప్రాంతానికి priority యిచ్చి, ఎక్కువ ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించే అవకాశం వస్తుంది. అంతేకాదు. కొద్దిరోజులలోనే నాల్గవ ప్రణాళికలోనే పోచంపాడు ప్రాజెక్టును కూడా పూర్తి చేస్తామని మన ప్రభుత్వము గవర్నరుగారి ప్రసంగములో కూడా దాని విషయము వచ్చింది. అది పూర్తి అయితే దాదాపు 5 లక్షలు ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి. రామగుండంలో యీ ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ పూర్తిచేసినట్లయితే వాళ్ళకు ఎక్కువ ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. సాంకేతికంగా, ఆర్థికంగా బాగా ఆలోచించి అమెరికన్ కొలాబరేషన్ తో వచ్చే ఆ ఫ్యాక్టరీని రామగుండానికి మార్చితే బాగుంటుంది. మార్చే అవకాశం ఇప్పటికీ ఉంది. మొన్న నవంబరు 14 నాడు లెటర్ ఆఫ్ ఇంటెంట్ ఏదో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇవ్వాలనుకుంటున్నారు. మనం వారికి ఒక మేజర్ పాయింటు పెట్టును అంగీకరించినపుడు కోల్ బెల్టు యిక్కడ యీ యీ అక్కడ ప్రాడక్ట్స్(?) వచ్చే అవకాశం ఎక్కువగా ఉన్నదికాబట్టి పబ్లిక్ సెక్టార్ లో ఫర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ వచ్చే అవకాశం లేదుకాబట్టి దీనినిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు తమయొక్క ఇన్ఫ్లుయన్స్ ఉపయోగించి దానిని రామగుండానికి మార్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

గవర్నర్ గారు తమ ప్రసంగంలో తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతంకాబట్టి నాలుగవ ప్రణాళికలో 30 కోట్ల రూపాయలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రత్యేకంగా ఖర్చుపెడతామని చెప్పారు. ఈ తెలంగాణా ఆంధ్ర-సమస్య వచ్చినపుడు ఇది ఏదో ఎమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్‌కు విరుద్ధమని, ఎవరో ఏదో రెచ్చగొడుతున్నారని అనటం సరైనదికాదు. ప్రజాస్వామ్యంలో పాలిటికల్ లాబీయింగ్ ఎవరైతే ఎక్కువ చేయగలుగుతారో వారికి లాభం ఉంటుంది. ఇది అందరికీ తెలిసినదే. ఏదో మాకు ఇక్కడ అన్యాయం జరుగుతున్నది; ఒక ఎగ్రిమెంట్ ఉంది; ఒక అండర్‌స్టాండింగ్ ఉంది; కాని యీ ప్రకారం మాకు అన్యాయం జరుగుతున్నది—అని చెప్పుకోవటం—ఇది ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్‌కు విరుద్ధమని చిత్రించటంగాని, అనటంగాని సరైన విషయంకాదు. తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగిందని అంటున్నాము. 1-11-56 నుండి నేటివరకు నిజంగా ఎంతమేరకు అన్యాయం జరిగిందని చూసుకొంటే—కొన్ని అంకెలు చెబుతాను. తెలంగాణా డెవలప్‌మెంట్ సబ్‌కమిటీవారు ప్రభుత్వ ఆఫీసర్లతో కూర్చుని ఆలోచించినపుడు, ప్రభుత్వంయొక్క పుస్తకాలలోని అంకెలనుబట్టియే చూసినపుడు ఒక విషయం తెలుస్తున్నది. 1-11-56 నుండి యీనాటివరకు దాదాపు 72 కోట్ల రూపాయలు తెలంగాణా సర్‌ప్లస్ ఏర్పడ్డాయి. అందులో మూడవ ప్రణాళికలో 22 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టారు. రెండవ ప్లాన్

సైములో మేము తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరుగుతున్నదని ఆందోళన చేసినపుడు 12 కోట్ల రూపాయల సెక్యూరిటీస్, 10 కోట్ల రూపాయలు సర్ప్లెసెస్ ఉన్నవి అని, యీ 22 కోట్ల రూపాయలు మూడవ ప్లానులో ఖర్చుపెడతామని హామీ ఇవ్వటము ; కొన్ని వరుసగా ప్రతి సంవత్సరము మూడవ ప్లానులో ప్రొవిజన్ ఇచ్చారు అందుకు సంతోషమే కాని రెండవ వైపున ఏమి జరిగింది ? ప్లాన్ ప్రొవిజన్ రివిన్యూ ప్రొవిజన్ ఏదైతే ఉన్నదో, అందులోనుండి మళ్ళీ 31 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం అంగీకరించిన అంకెల ప్రకారమే-మళ్ళీ ఎక్యుములేట్ అయినది. ఈ చేతితో 22 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చి, ఇంకో చేతితో 30 కోట్ల రూపాయలు తక్కువ ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. దీనివల్ల ఏవిధంగా తెలంగాణాకు న్యాయం చేశారో నాకు బోధపడటంలేదు. గడచిన పది, పన్నెండు సంవత్సరాలనుండి ఎక్యూములేట్ అయిన సమస్యలు చాలా ఉన్నవి అట్లాగే సర్వీసెస్ గురించి రెండు ప్రధానమైన సమస్యలు ఉన్నవి. ఒకటి—ఇంటిగ్రేషన్ ఆఫ్ సర్వీసెస్. రెండు—తెలంగాణాకు రిజర్వుచేసిన తెలంగాణా పోస్టులలో తెలంగాణా వారిని నియమించటం అన్నది యీ రెండింటిలో కూడ యీనాటివరకు ఇంటిగ్రేషన్ సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. దానినిగురించి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఒక శాసనం చేశారు. దానిక్రింద కొన్ని రూల్సు చేశారు. ఆ శాసనం రూల్సు ప్రకారం లిబరల్‌గా వాటిని ఇంప్లిమెంట్ చేసుకుండా. ఎక్కడ ఏది బెనిఫిషియల్ అయితే, ఎక్కడ ఏది ఉపయోగపడితే అక్కడ అవి ఆంధ్ర వారికి బెనిఫిట్ అయ్యేటట్లు ఇంటర్‌ప్రిట్ చేయటం, దానివల్ల యీ సమస్యలు పెరగటం, మన రాష్ట్రంలో ఒక విధమైన అసంతృప్తి ఎక్కువగా వ్యాపించటంజరుగుతున్నది. యీ సర్వీసెస్ ఇంటిగ్రేషన్ గురించిగాని, ఈ సర్ప్లసెస్ గురించి గాని గడచిన కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఉన్నవాటినన్నింటిని ఒకేసారి తేల్చేసుకోవాలి. అట్లా తేల్చకుండా పీస్‌మీల్‌గా ఇవాళ సర్వీసెస గురించి మాట్లాడదాము; ఇంకోసారి సర్ప్లసెస్ గురించి మాట్లాడదాము; ఇంకోసారి ఇంటిగ్రేషన్ గురించి మాట్లాడదాము అంటే యీ ఆందోళన ఇంకా ఎక్కువ అవుతుంది. ఆవిధంగా కాకుండా, కాంప్రహెన్సివ్‌గా సర్వీసెస్ గురించి, ఇంటిగ్రేషన్ గురించి సర్ప్లసెస్ గురించి గడచిన కొన్ని సంవత్సరాలనుండి ఎక్యూములేట్ అయి వచ్చిన యీ సమస్యలన్నీ ఒకేసారి పరిష్కారం చేయదలచుకొంటే అది చీఫ్ మినిస్టర్‌గారు పరిష్కారం చేయగలుగుతారు. ఆ శక్తి వారికి ఉంది అని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఏవో ప్రెషర్స్‌కు, లాబీయింగ్‌కు, వత్తిడులకు లోనుకాకుండా స్టేట్స్‌మెన్‌షిప్, బోల్డ్‌నెస్, ధైర్యం చూపించి యీ సమస్యలను పరిష్కారం చేసిన కీర్తి మన ముఖ్యమంత్రిగారు దక్కించుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను. నాలుగవ ప్రణాళిక తయారుచేస్తున్నారు. 650 కోట్ల రు లతో ప్రణాళిక తయారుచేస్తామంటున్నారు. అది 650 కోట్లకే వస్తుందో, 450 కోట్లకే వస్తుందో, 250 కోట్లకే వస్తుందో ఇపుడు ఎవరూ చెప్పలేరు. అందులో తెలంగాణాకు ప్రత్యేకంగా గడచిన యీ సర్ప్లెసెస్‌డబ్బు ఖర్చుపెడతాము అంటున్నారు. రెవిన్యూ ఎక్స్‌పెండీచర్ ఆంధ్ర తెలంగాణాకు పోల్చిచూసుకొంటే—1966-67 లో 109 కోట్ల రు.లు ఆంధ్రలో ఖర్చు అయింది. అదే 68—69 కి వచ్చేటప్పటికి 138 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. అక్కడ

రెవిన్యూలోకన్నా మైనస్ 9 కోట్లు అ... ఎక్కువ ఖర్చు ... ది. తెలంగాణాలో 66–67 లో 74 కోట్ల రు లు రెవిన్యూ ఎక్స్పెండిచర్ అయితే యీ సంవత్సరం 68–69 లో 71.50 కోట్లకు దిగజారింది. అక్కడ ... 3 ... కోట్లు సర్ ప్లస్ వచ్చింది. యీ విధంగా నాలుగవ ప్రణాళికకు దాదాపు 66 కోట్ల రు లు రెవెన్యూ సర్ ప్లస్ చూపించారు. ... కోట్ల రు లలో—1:3 రేషో, 2:3 రేషో చూసుకొన్నా—22 కోట్ల రు లు తెలంగాణా సర్ప్లస్ కావలసి ఉంటుంది. 44 కోట్ల రు. ఆంధ్ర నుండి సర్ప్లస్గా ఉంటుంది. కాని మైనస్ 9 కోట్లు ఎక్స్పెండిచర్ జరుగుతున్నప్పుడు సర్ప్లసెస్ ఎక్కడ నుండి వస్తాయి. ఏ విధంగా నాలుగవ ప్రణాళికను మీట్ చేయబోతున్నారు ? ఈవిధంగా ఎప్పటికీ మైనస్ ఎక్స్పెండిచర్ చేసుకొంటే యిం ఎక్యూములేషన్ జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇదివరకు జరిగిన అన్యాయాన్ని వెంటనే అరికట్టి రెక్టిఫై చేయాలి. తప్పులు చేయటం, నెత్తి కొట్టటం—ఇపుడు సమస్య వచ్చినప్పుడు హ్యూమన్ ఎప్రోచ్ అని చెప్పటంలో అర్థం లేదు. ప్రభుత్వం రీఆర్గనైజేషన్ పేరుమీద, ఎకానమీ పేరు మీద వేలకువేలు ఉద్యోగులను రిట్రెంచ్ చేసిన సంగతి మీకు తెలిసినదేగదా. ఈ మధ్య తెలంగాణా పోస్టులలో ఆంధ్రవారిని కొందరిని టెంపరరీగా ఎపాయింట్ చేశారు. ఇపుడు వారిని తీసివేయటం విషయం వచ్చినపుడు—అది హ్యూమన్ ఎప్రోచ్ కాదు; వారికి హార్డ్ షిప్స్ వస్తాయి—అంటున్నారు. అది ప్రభుత్వబాధ్యత. హార్డ్షిప్స్ రాకుండా వారికి ఆల్టర్నేటివ్ జాబ్స్ ప్రొవైడ్ చేయవలసిఉంటుంది కాని. ఒక శాసనబద్ధమైన సెక్యూరిటీస్, గ్యారంటీస్, ప్రొవిషన్స్ ఉన్నప్పుడు వాటికి విరుద్ధంగా ఒక పదిమంది పెద్దమనుష్యులు కూర్చుని ఒక అండర్ స్టాండింగ్కు ఎట్లా రాగలుగుతామో నాకు అర్థం కావటంలేదు. దీనివల్ల యీ ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ బదులుగా డిసింటిగ్రేషన్ ఫోర్సెస్ కొంతమంది పెద్దలు ఎంకరేజ్ చేసేవారంతా బాగా పైన నుండి ఎంకరేజ్ చేస్తున్నారు యీ సమస్యలను పురస్కరించుకొని. కనుక మనం అటువంటివారికి అవకాశం ఇవ్వకుండా న్యాయంగాచేయాలి, మేము ఏదో వేయిలేజు ఇమ్మనటములేదు. అక్కడనుండి డబ్బుతీసుకువచ్చి ఇక్కడ ఖర్చుపెట్టమనటంలేదు. కాని. ఇక్కడిఎగ్రిమెంటు ప్రకారంగా. అండర్ స్టాండింగు ప్రకారంగా ఇక్కడి ఆదాయాన్ని ఇక్కడే ఖర్చు పెట్టేట్లు చూడాలని. సర్వీసెసు విషయములో, ఇతరత్రాకూడ వెంటనే తగిన చర్యలుతీసుకోవాలని-అదియీ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక్క రేషనస్టేట్సుమేనుషిప్తో, ధైర్యముతో యీసమస్యలను పరిష్కారము చేయగలుగుతారని, ఇంక ఎవరూ చేస్తారనే విశ్వాసం నాకుమాత్రంలేదని మనవిచేస్తూ, ఆవిధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేయాలని తమద్వారా వారిని నేను కోరుతున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय कल मेरे भाषण में एक गलती हो गई थी। अगर आप इजाजत दे तो मै एक मिनिट मे अर्ज कर देता हूं। कल मै ने एक नोटिफिकेशन का जिकर किया था। सही नोटिफिकेशन यह है :

The Andhra Pradesh Gazette, Thursday, May 30, 1968, Page 90 :—Home Department. (Labour I).

Constitution of a Court of Enquiry in respect of dispute between the workmen and the employers of M/s. Allwyn Metal works Limited, Hyderabad.

G. O. Ms. No. 720, Home (Labour-I) 14th May, 1968.

Whereas the Government of Andhra Pradesh are of opinion that an industrial dispute exists between the Management and employees of M/s. Allwyn Metal Works Limited, Hyderabad ;

Whereas the matters specified in the Annexure to this order appear to be connected with and relevant to the aforesaid industrial dispute·

And whereas it is expedient that the said matters should be referred to a Court of Inquiry constituted under section 6 of the Industrial Disputes Act, 1947.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by section 6 and clause (b) of sub-section (1) of section 10 of the Industrial Disputes Act, 1947, (Central Act 14 of 1947), the Governor of Andhra Pradesh hereby constitutes for enquiring into the said matter a Court of Inquiry and refers the said matters for Inquiry, to the said Court of Inquiry, consisting of Sri K. Umapathi Rao Retired District and Sessions Judge, an independent person. The said Court shall meet on such days as the Presiding Officer, may direct.

ANNEXURE

(G. O. Ms. No. 720, Home (Labour-I) dated 14th May, 1968)

1. What are the causes which contributed to the steep decline in the "allocable surplus" in the year 1966-67 and to the inability of the Management of Hyderabad Allwyn Metal Works, Limited to pay bonus at a rate higher than the statutory minimum of 4% and arrears of Dearness Allowance, while the company was able to pay bonus at the rate of 18% during 1965-66 :

2. Whether it is a fact that the Management is paying higher salaries to persons belonging to Haryana and Rajasthan as compared to others of the equal grade ?

3. What steps the Management and the workers should take for the maintenance of industrial peace ?

कल मैं ने जो कहा था वह गलत है ।

With due respect, I may be permitted to challenge his statement that the law and order continues to be well maintained. This far from the truth.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, రాష్ట్రాన్ని ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలగురించి గవర్నరు తమ ప్రసంగములో ప్రస్తావించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. వ్యవసాయోత్పత్తిని అధికంచేయడం ముఖ్యమని గుర్తించబడ్డది. అయితే మాజిల్లాలోని గుంటూరు channel scheme గురించి ఈ సందర్భములో ప్రస్తావించదలిచాను. ఈస్కీము వ్యవసాయనికి, త్రాగేనీటికి, ఇబ్బందిగల గ్రామాలకు మంచినీరు సరఫరా చేయడానికి ఉపయోగపడే scheme. త్వరకం 1966 లో ప్రారంభింపబడి

దాదాపు 58 లక్షలు యిప్పటికి ఖర్చుచేశారు. కాని ఆశించిన ప్రయోజనము ఆయకట్టుదారులకు ఎప్పుడు అందుతుందో చెప్పలేక పోతున్నాము. కారణం ఏమంటే — 5 వ మైలునుంచి 20 వ మైలువరకు అంటే కొంతవరకు త్రవ్వకము దాదాపు పూర్తి అయినది. కాని upper reaches లో అంటే first five miles లో పని 1961 నుంచి స్థంభించిపోయింది. దీనికి కారణం — చాలలోతు ఉన్నటువంటి ప్రదేశాలు. తరువాత water logged ఉన్నటువంటి area ఉన్నది. ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి rate గిట్టుబాటు కాకపోవడం. P. W. D. వారియొక్క సిబ్బందిపై anti-corruption శాఖవారి పర్యవేక్షణ. ఎన్నిసార్లు tenders పిలిచినా సరిగా contractors response లేకపోవడం. ఇలాంటివి ఎన్నో ఉన్నాయి. మొట్టమొదటి five miles unexcavable గానే ఉండి పోయింది. అప్పటికి ఖర్చు పెట్టిన దాదాపు 55 లక్షలు productive గా లేక పోయింది. The P. W. D. authorities may not be able to find a solution for this problem unless the Government intervenes and decides the issue. What is immediately required is that the Guntur Channel should be excavated in the upper reaches before May 1969 either by means of contractors or by departmental labour. Perhaps departmental labour has to be employed పని చేసినట్లయితే, చాల developed ayacut ఉన్నది, అదంతా ఉపయోగంలోకి వచ్చి మంచిఫలితాలను యివ్వగలదని ఆశిస్తున్నాము. తెలంగాణ రక్షణలను గురించి మన అసెంబ్లీలోగాని, బైటగాని చాలచర్చలు జరుగుతూ ఉన్నాయి. తెలంగాణప్రజలు వేరేవారు కారని అందరూ ఆంధ్రులే అనుభావం ఆనాటినుంచీ నాయకులు ప్రబోధిస్తూనే ఉన్నారు. వెనుకబడిన ప్రజలకు ప్రాంతాలకు సహాయంచేయడము ఎవరూ వ్యతిరేకించడానికి వీలులేనటువంటిది. అయితే గత 10 సంవత్సరాలుగా యిచ్చిన రక్షణ కాలంలో ఎంతశాతము అభివృద్ధి సాధించారు, లోపాలుఉంటే కారణాలు ఏమిటి ? దీనికి సరైన అన్వేషణ జరగాలి. ఈరక్షణ పేరుతో ద్వేషంమాత్రం ప్రబలించకూడదు. ఆంధ్రప్రాంతాన్ని ద్వేషిస్తే తెలంగాణాపై ప్రేమఉన్నట్లు కొందరు లాభార్జన దృష్ట్యా రాజకీయాలు ప్రయోగించడము బాగాలేదు. నేడు విస్తృతము చేయబోయేరక్షణ మరొక 5 సంవత్సరాలు పొడిగించేరక్షణ, అంతకుముందు ఉన్నవారిని హరించే మాదిరిగా ఉండకూడదు. భవిష్యత్తులో దొంగముల్కీలు రాకుండా రక్షణ హామి సక్రమంగా జరిగేటట్లు చూడవలసిఉంటుంది. అవసరం వచ్చినప్పుడు ఆంధ్ర ప్రాంతం వారిని తీసుకుంటూ హఠాత్తుగా తీసివేసే పద్ధతి మాత్రం అంత మంచిదికాదు. దీనివల్ల పరిపాలనలో అవినీతి పెరిగి ఉద్యోగస్థులలో భద్రత తగ్గిపోతుంది. చేసే పనిపై దృష్టి మందగిస్తుంది. రక్షణ యిచ్చేటటువంటి ఈ 5 సంవత్సరాలు చివర హామి అని స్పష్టం చేస్తేనే గాని నిద్రాణమైనటువంటివారు జాగరూకులై తగిన శ్రద్ధతో పోటిపడి చదివి, శ్రమించి ఉన్నతస్థితికి రారు. అదే సమైక్యతకు దారి తీస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో శాంతి భద్రతల గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. కొన్ని మత సంస్థలు Hyderabad వంటి ప్రదేశాలలో బాహాటంగా training యిచ్చే మత సంస్థలు, ultra communists ఉన్నారు, రహస్యంగా పొంచి గెరిల్లా

పోరాటానికి సంసిద్ధం అవుతున్నవారు. వీరందరు Law and order కు ప్రమాదకారకులే. అటు మత సంస్థ వారు యిటు ultra communists వీరందరు law and order కు ప్రమాదకారకులేనని మనవి చేస్తున్నాను. కమ్యూనిస్టులు బాహాటంగా తమ లక్ష్యాన్ని ప్రకటిస్తున్నా కూడ ప్రభుత్వం ఉదాసీనత వహించడం ఏమంతసబబుగా కనబడడంలేదు మన రాష్ట్రంలో మళ్ళీ శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్న agency ప్రాంతంలో జరిగిన సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు నల్లగొండ జిల్లాలో పాదయాత్ర చేసివచ్చినారు. ఇది కొంత ధైర్యానికి స్థయిర్యానికి రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలకు దారితీస్తుందని విశ్వసిస్తున్న వాళ్ళలో నేను ఒకడిని. గాంధి శత జయంతి ఉత్సవాలలో ఒక విషయం గవర్నరుగారు చెప్పినది గాంధీజీని వేధించిన సమస్యలు కొన్ని మత సామరస్యం హరిజన సంక్షేమం అనేది ఈనాడు కూడ మనలను ఎదుర్కొంటూనే ఉంటున్నాయి. ఈ మత సమస్య ఎప్పుడూ ఉంటుంది. మతాన్ని వీధిలోకి తీసుకువచ్చి ఒకరి అభిప్రాయాన్ని అందరు అంగీకరించాలనే ఈ పెత్తనదారి ధోరణి ఉన్నంతకాలం మతసామరస్యం అనేది దెబ్బతింటూనే ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో గాంధి గారు హరిజన్‌లో చెప్పిన వాక్యాలు సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించవచ్చు. Religion is a personal matter and if we succeed in confining it to the personal plane all would be well in our political field. ఇది గుర్తుంచుకోవలసిన సంగతి. జిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ గురించి నేను హర్షిస్తున్నాను. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవి చేయదలిచాను. తాలూకాలు reorganize చేసే సందర్భంలో యిప్పుడు ఉన్న మంగళగిరి సబు తాలూకాను తాలూకాగా upgrade చేయవలసిన ఆవశ్యకతను నేను ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను Judging from the vast area and good number of villages—about 59 villages or so—in Mangalagiri sub-taluq and heavy demand of land revenue—about Rs. 20 lakhs-and large population and several items of revenue works of complex nature, Mangalagiri richly deserves to be upgraded into a full-fledged taluq. This may kindly be borne in mind when the re-organisation of taluks comes up before the Government. ఇక సాంఘిక సంక్షేమం విషయంలో వెనుకబడ్డ కులాలు, వెనుకబడ్డ జాతుల అభివృద్ధికోసం జరుగుతున్నటువంటి ప్రయత్నాలు కొంత పొందుపరచబడి ఉన్నాయి. అయితే ఇంకా కొన్ని వర్గాలు ఉన్నాయి. బలహీన వర్గాలు విముక్త జాతులు, సంచార జాతులు మొదలైన వాటిని గురించి యింకా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోక పోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. ఈ బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ కమిషన్ విషయం కూడా ఒకటి చెబుతాను. వెనుకబడిన జాతుల బాగోగులను గురించి ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధవున్నదని నాకు తెలుసు. అందువల్లనే యీ కమిషన్‌ను నియమించారు. ఈ కమిషన్ జిల్లాలలో పర్యటిస్తున్నది. తగిన సాక్ష్యం, ఫోగట్టా సేకరిస్తున్నది. బహుశా వారి రిపోర్టు మూడు నాలుగు నెలలలో ప్రభుత్వానికి అందజేయ బడుతుంది. ఇక, రాబోయే ఎకడమిక్ యియర్ రాకముందే వారికి తగిన వసతులు సర్పరచడానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని, యీ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఎర్నెస్ట్‌గా వున్నారని భావిస్తూ, యీ విషయంలో తగు సంతృప్తిని వెల్లడిస్తున్నాను.

చివరిగా, ఎవరూ ప్రస్తావించని విషయం ఒకటి వున్నది. మన తెలుగు చిత్రాలలో అసభ్యకరమైన పోకడలు ఎక్కువగా, సర్వత్రా కనిపిస్తున్నవి. ఈ పోకడలను తొలగించాలని చాలా ఆందోళన వున్నది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యీ విషయంలో తగిన శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాద్ ప్రధాన స్థానంగా ఆంధ్రకు ప్రత్యేకమయిన ఫిలిం సెన్సార్ బోర్డును ఏర్పరచాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను నాకీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నారు

Smt. J. Eswari Bai (Yellareddi) :- Mr. Speaker, Sir, the Address of the Governor to this august House in the joint session on November 23 contains nothing that could enthuse anyone or the members of the Assembly, much less the people at large. It was as usual a drab and dull speach of a routine nature without any human touch except trying to exploit the name of the Father of the Nation. అధ్యక్షా, గాంధీగారిని ఎదుటపెట్టి,- యిప్పుడే నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా, దేశభక్తిని ఎదురుపెట్టి దేశద్రోహమంతా మాట్లాడినట్లుగా, ఆయనను ఎదురుగా పెట్టి వీళ్ళంతా — యీ ఖద్దరు కట్టుకునేవారంతా చాలా గొప్పగా మాట్లాడుతున్నారు. ఆయన సెంటినరీ సెలబ్రేషన్సు ప్రారంభము కాగానే, అక్టోబరు రెండవ తారీఖునే కృష్ణాజిల్లాలో ఒకరిని నరికిపారేశారు. ఇదే వారు ఆయన పేరిట చేసినపని. ఆయనసూత్రాలేమిటి? ఆయన సిద్ధాంతాలేమిటి? అందరికి అన్నం దొరికేవరకూ ఆయన తాను కందగడ్డలు తింటానన్నారు. అందరికీ బట్ట దొరకేంత వరకూ ఆయన ఒంటినిండా బట్ట కట్టనన్నారు. మేము వీరిని కందగడ్డలు తినమనడము లేదుగదా. ఒంటినిండా బట్ట కట్టవద్దనడం లేదు గదా, వీరిని ఉపవాసము చేయమనడములేదుగదా. మహాత్మాగాంధి హరిజనులగురించి చేసిన సేవలో గోరంతయినా వీరు హరిజనులకొరకు చేశారా? అని నేను అడుగుతున్నాను. హరిజనులను ఎక్కడబడితే అక్కడ నరికి పారేస్తున్నారు. ఆడవాళ్లను రేప్ చేస్తున్నారు. ఎన్నివిధాలుగా కష్టపెట్టాలో అన్నివిధాలుగా కష్టపెడుతున్నారు. బట్టలువిప్పేసి గాడిదలపై తిప్పుతున్నారు. భూస్వాముల దౌర్జన్యాలకు సంబంధించి, హరిజనులు పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళినప్పటికీకూడా, అర్జీలు పెట్టుకున్నప్పటికీ, దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నప్పటికీకూడా వారినిగూర్చి పట్టించుకునేవారెవరూ లేరు. భూస్వాములు ఎంతగా బ్లాక్‌మార్కెటు చేస్తున్నప్పటికి, ఎంతగా సంఘవిద్రోహాచర్యలు జరుపుతున్నప్పటికి వారివిషయములో అంతా మద్దతు యిస్తూవుంటారు. ఇదీ ప్రభుత్వముయొక్క పద్ధతి, నేను రిపబ్లికను పార్టి సభ్యురాలిని. మాపార్టి సిద్ధాంతాలు మూడువున్నవి; యీక్వాలిటీ, ఫ్రెటర్నిటీ, లిబర్టీ. ఈ మూడు సిద్ధాంతాలతో మేము ప్రజలను సేవచేస్తున్నాము. ఈ ఇరవై సంవత్సరాల పరిపాలనలో జరిగింది ఏమిటి? బీదవారు, బొత్తిగా హీనంగా సంఘంలో బ్రతుకుతున్నవారు మరింతగా అణగారిపోతున్నారుతప్ప, వారు తలెత్తుకుని తిరిగే పరిస్థితిమాత్రము ఏమీ కలగలేదు. వారి పరిస్థితిమాత్రం రోజురోజుకూ మరింతగా ఘోరంగా తయారవుతున్నదితప్ప. వారినిగురించి పట్టించుకునేవారు ఎవరులేరు. ఈ ఇరవై యేళ్ళ పరిపాలనలో వీరిపరిస్థితి ఏవిధంగావున్నదీ, ఏవిధంగా మరింత హీనంగా తయారైనదీ మనకుతెలుసు. గవర్నరుగారి

స్పీచ్‌లో కనీసం ఒక్కసానుభూతివాక్యం కూడాలేదు. హరిజనులను కిరసనాయిలుపోసి తగులబెట్టేస్తున్నారు. సానుభూతి చూపడము పోయి, ఈవిషయములో ఆయన ప్రభుత్వాన్ని మెచ్చుకున్నారు. సెల్ ఏర్పాటుచేశారట, ఈసెల్ ఎందుకు ? వారి కళ్ళనీళ్ళు తుడవడానికా ? లేక వారికి నిజంగా సేవచేయడానికా ? కాన్‌స్టిట్యూషనులో పొందుపరిచిన హక్కులప్రకారంగా పన్నెండున్నర పర్సెంటు ప్రకారం వారికి యిస్తేచాలు. ఈసెల్సు యివేమీ చేశామని ప్రత్యేకంగా ప్రాపగండా చేసుకోవలసిన అవసరములేదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. ఇవన్నీ మాకు అవసరములేదని చెబుతున్నాను. అంతేకాదు, ఈసెల్ ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నది ? డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరును పెద్దగా చేశారు, వారు చేస్తున్నపని ఏమిటి ? వీరు స్థానిక పాలిటిక్సులోచేరి హరిజనులకు ద్రోహము చేస్తున్నారని నేను మనవిజేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా యీ కలెక్టర్సు చేసేపని ఆర్. డి. ఓస్‌కు, తహసిల్దార్సుకు— ఎసైన్‌మెంట్ ఆఫ్ లాండ్స్— వదిలేస్తున్నారు ఈ ఎసైన్‌మెంట్ ఎంతవరకు జరిగింది డిస్ట్రిక్టు వైజ్‌గా, తాలూకా వైజ్‌గా వివరాలను యివ్వవలసినదిగా మేము అడుగుతున్నాము. ఎన్ని ఎకరాల భూమి వుంది? ఎన్ని ఎకరాల భూమి ప్రజలకు పంచారు? ప్రభుత్వమేమీ ఆ వివరాలను యివ్వడము లేదు. వారివద్ద రికార్డ్సు లేవు. ఊరికే పేపర్సులో మాత్రం హరిజనులకు మేము యిన్ని ఎకరాల భూమి పంచాము; అన్ని ఎకరాల భూమి పంచాము అని చెబుతున్నారు. ఎక్కడ వున్నాయి ప్రభుత్వం పంచిన యీ భూములు? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ భూముల విషయంలో నేను యింకా కొంచెం చెప్పదలచుకున్నాను. ఇవన్నీ పల్లెటూళ్లలో భూస్వాముల చేతుల్లో వున్నవి. అందువలన పేదవారి చేతిలోకి యివి రావడం ఎంత కష్టమైన విషయమో తమరే ఆలోచించండి. దీనికి సంబంధించి అనేకరకాలుగా అన్యాయాలూ, అమానుషాలూ జరుగుతున్నాయి. ఎవరికి చెప్పుకోవాలో తెలీని పరిస్థితిలో ఆ పేదవారు వున్నారు. ఈ పరిస్థితిని మాత్రం చక్కదిద్దకపోయినట్టయితే పేద ప్రజలలోని యీ ఆందోళన రివల్యూషన్‌కు తప్పనిసరిగా దారితీస్తుందని నేను యీ గవర్నమెంటును వార్న్ చేస్తున్నాను. పిల్లి కళ్లు మూసుకుని పాలు త్రాగుతూ ఎవరూ చూడడం లేదనుకుంటున్నట్లుగా వున్నది యీ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రవర్తన. అపోజిషన్ పార్టీస్ చూస్తూ వూరుకుంటాయి అనుకుంటున్నారు. మేము మాస్‌ను ఆర్గనైజు చేస్తామని ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను.

నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒక విషయం అడగదలచుకున్నాను. ఈ పాదయాత్ర ఎందుకు? ఎందుకు వచ్చింది యీ పాదయాత్ర? కమ్యూనిస్టులు ఆ విధంగా చేస్తున్నారు; యీ విధంగా చేస్తున్నారు అనే బదులు అందులో ఎంత నిజం వుంది; ఎంత అబద్ధం వుంది అనే విషయం ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇద్దరినీ పిలిచి విచారించి, న్యాయం చేయవలసిన అవసరం, బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద లేదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇన్ని అన్యాయాలూ, అక్రమాలూ జరుగుతూ వుండగా యీ రోజునే వారి పాదయాత్ర అని ఎందుకు చేయవలసివచ్చింది? లక్ష్మారెడ్డి, పోలీసు పటేల్ చేస్తే మా బంధువు అని అక్కడకు పోయారా? లేక రెడ్డి అని పోయారా? ఎందుకు

యిప్పుడు పోవలసివచ్చింది? ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడక్కడ పర్యటిస్తున్నారు. జనగాం తాలూకాలో పాలెం నరసింహ అనే వారికి సంబంధించిన నేలను, కాళ్ళూ నరికేసి కళ్ళుపీకేసి చిత్రహింస చేశారు. అప్పుడు యీ పాదయాత్ర అవసరం లేకపోయిందా? కంచికచెర్లలో హరిజనులను పోలీసులు కాల్చినప్పుడు యీ పాదయాత్ర అవసరం లేకపోయిందా? అంటే దీనికి ఏదో మోటివ్ వున్నదన్నమాట. ఇప్పుడు పంచాయితీ ఎలక్షన్లు, సమితి ఎలక్షన్లు వస్తున్నాయి — ప్రజల మనస్సులలో ఒక విధమైన ప్రేమను కలిగించాలని తాపత్రయం. ఇన్నాళ్ళుగా లేని ప్రేమ యీనాడు ఒక్కసారిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎట్లా వచ్చిందో నాకు తెలియడం లేదు.

శ్రీ కె. వి. కె. రావు: — ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర చేయడానికి ఒక కారణం వున్నది. ఆయనకు నడవడం చాతకాదు; నేర్చుకుంటున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి: — గవర్నరుగారు తమ స్పీచ్‌లో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటుగురించి ఏమీ చెప్పలేదు. అది మొత్తం హరిజనుల కొరకు వున్నటువంటి డిపార్టుమెంటు, టాప్ టు బాటమ్, పైనుండి క్రింద ప్యూన్ వరకూ అందులో హరిజనులు వుండాలి. ఇతరులు వారిపై డామినేట్ చేయకుండుటకుగాను యిది అమలుచేయాలని నేను చెబుతున్నాను

ఆ తరువాత, లా అండ్ ఆర్డర్ సిట్యుయేషన్ గురించి గవర్నరుగారు చెప్పారు. లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి చాలా బాగుందని పదేపదే చెబుతూ వుంటారు. ప్రతి రాష్ట్రానికి హోమ్ మినిష్టరు వుంటారు. ఇక్కడ మాత్రం అదేమీ లేదు. చాలా ముఖ్యమైన విషయమిది. కాని యిక్కడ హోమ్ మినిష్టర్ లేడు, మీకు తెలుసు, పట్టపగలు రాష్ట్రపతిరోడ్ వద్ద, అంబర్ పేట దగ్గర. నగరంలో యింకా అనేక చోట్ల కత్తులు పట్టుకొని తిరుగుతున్నారు కొంత మంది. ఎన్నో గొడవలు జరుగుతున్నవి. మనుషులు చస్తున్నారు. సికిందరాబాదులో పట్టపగలు హడిచేశారు. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగుతూ వుంటే యిక్కడ లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి బాగావుందా? ఇది చాలా అబద్ధమని, ఘోరమైన విషయమని నేను. విత్ రెస్పెక్ట్ మనవిచేస్తున్నాను. But I warn the Government and wish to tell the Government that the supressed masses cannot be supressed for long. Suffering breeds revolution. తరువాత గడబిడలు వున్నాయి. యీ పోలీసుకు చేత కాదని, ఒక స్పెషల్ స్క్వాడ్ ను వేశారు. ఆ స్పెషల్ స్క్వాడ్ వారు పనిచేస్తున్నారు. ఈనాడు ఆడపిల్లలుగాని, ఆడవారుగాని, మగవారుగాని ధైర్యంగా బయటవచ్చేస్థితి వుంది. ఇప్పుడు ఆ స్పెషల్ స్క్వాడ్ ను తీసివేయాలని—కొంతమంది రౌడీలు, గుండాలు, వారికి అడ్వాంటేజి దొరుకుతుందని, బ్లాకుమార్కెటింగుకు, స్మగిలింగ్ కు అవకాశం దొరుకుతుందని చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వం అటువంటి అవకాశం యివ్వకుండావుండాలని చెబుతున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒకవిషయం చెప్పడం మరచిపోయారనుకుంటాను. స్పెషల్ ఇంటలిజెన్స్ సెల్ అని సివిల్ సప్లయిస్ డిపార్టుమెంటుకు అటాచ్ అయినది ఒకటి వుంది. దానినిగురించి వారు మెన్షన్ చేయలేదు. వారు ఇంతమందిని పట్టుకున్నాము, ఇంతమందిపై

కేసులు పెట్టాము అని పేపర్లో వేయడం చూస్తున్నాము. కాని యాక్చువల్‌గా ఎంతమందిని పట్టారు ఎంతమందిని జైలుకు పంపించారు అనేదికూడ మాకు పూర్తిగా డిటెయిల్స్ కావాలని కోరుతున్నాను. May I also in this connection ask whether there was the hand of the son of a Minis er or other rela'ives in the smuggling activities? The Telugu press is full cf allegations about gifts of gcods etc. The "Blitz" has also publi hed a story about the fertilizer scandal in its issue of August 10. Let the authorities contradictiot. ఈ విషయంలో గట్టిగా కాంట్రడిక్ట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంటరప్షన్ — కాంట్రడిక్ట్ చేయకపోతే దొంగలని అర్థం అన్నమాట. గవర్నరుగారు 50 పర్సెంటు ఖరీఫ్ పంటలు పోయాయని ఒప్పుకున్నారు. ఫుడ్ గ్రెయిన్స్‌కు రేషనింగు తేవాలి. ఫుడ్ గ్రెయిన్స్ బయటకు పోవడమును అరికట్టాలనికూడ చెబుతున్నాను. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అన్నారు. డబ్బు లేదు, బిచ్చమెత్తుకుంటున్నాము. ఓవర్ డ్రాఫ్ట్సు, డాంక్రప్సి ఇవన్నీ పెట్టుకొని యీ నాలుగవ ప్లానులో డబ్బులేని ప్రభుత్వం చేసేది ఏమిటి? శ్రీకాకుళంలో సైక్లోన్ వచ్చిందంటే — వారు మొదట వర్షాలు లేక బాధ పడ్డారు — ఒక సామెత వుంది. దరిద్రుడి తల కడగబోతే వడగండ్ల వాన వచ్చిందట. అట్లా వీరికి వాన వచ్చి ఒక బాధ తెచ్చింది.

Regarding Edueation, the Governor has mentioned about the re-introduction of the Intermediate Course. After independence, our Government in the country have made many experiments in the field of Education and those pertaining to the youth of the country and children of the nation with unwanted educational theorie-, syllabi and curricula and wasted precious 20 years of their existence. This has resulted in wasting hundreds of crores of rupees in mad experiments, if I may be permitted to say so. ఈనాడు బర్నింగ్ టాపిక్ ఒకటి వున్నది. షెడ్యూల్డు కేస్ట్స కమ్యూనిటీకి చెందిన యాక్టివ్ మెంబర్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షనుగా వున్నారు. ఆయనను వైస్ ఛాన్సలరుగా ఆంధ్రకు పంపించాలంటున్నారు. అక్కడకు ముసలివారిని, రిటైర్ అయిన వారిని, ఎక్స్‌పీరియన్సు వున్నవారిని పంపాలి కాని ఒక షెడ్యూల్డు కమ్యూనిటీకి చెందిన వ్యక్తి-యాక్టివ్ మెంబర్ ఇక్కడ డైరెక్టరుగా వుంటే అయనకు కొన్ని పవర్సు వుంటాయి. ఏమైనా చేయగలరని అక్కడకు పంపించేస్తున్నట్లు వున్నది. అక్కడవుండే వైస్ ఛాన్సలరు అక్కడ డబ్బు లేదని వదలిపెట్టేస్తే యీయనను అక్కడకు పంపించి ఏమి చేయాలని? Now, let me refer to the ban on private practice of Government Doctors. Every enlighted citizen welcomes this move, but its truth lies in its implementation. Will the Government Pay Clinics meet the needs of the people in large numbers. There are numerous difficulties in the way of obtaining of expert consultation, if one goes through the rules and experience some have already gained So far there has been no black-marketing in the profession, but with the introduction of ban on private practice it looks as though thi practice will enter the market in some way or the other.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకర రావు :— అధ్యక్షా, సి. వి. కె రావుగారు ముఖ్య మంత్రిగారి పాదయాత్ర గురించి మాట్లాడుతూవుంటే పై నుంచి ఎవరో 3

నయాపైసలు కంట్రిబ్యూషను యిచ్చారు. ఈ ప్రాప్త్ శ్రీ సి. వి. కె. రావు గారికి చెందుతుందా, స్టేటుకు చెందుతుందా చెప్పాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మీరు కైవల్యం యిచ్చేశారు. [illegible] భగవంతుడే వదిలేశాడేమో. కాని ఇప్పుడు కిందపడితే సరిగా నేను ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర జరుపుతున్నారు నవవర్షం నేను పోవాలని అప్పుడు పడింది. ఈ దేశం బాగా [illegible] చెప్పుతున్నది కావాలి అయితే [illegible] బయలుదేరాలి సుమా. నన్ను నేను [illegible] కాను. ఇది ప్రథమంగా యీ స్టేటుకు అంకితం చేస్తున్నాను అని యిచ్చి [illegible]. ఇది నేను తమకు అందచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :- It is objectionable. Nothing should be thrown into the House. We shall not take cognizance of it.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :— అధ్యక్షా, [illegible] చాలా చక్కని ప్రసంగం చేశారు. నేను సంపూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ దేశంలో సక్రమంగా ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లాలంటే, దేశం ముందుకు సాగాలంటే శాంతి భద్రతలు చాలా అవసరం అన్న విషయం ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. ఈ నాడు మా నల్గొండ జిల్లాలో శాంతిభద్రతలు లేక, ప్రభుత్వం చేస్తున్న మంచి మంచి పనులను, అభివృద్ధికరమైన పనులను వెనుకకు నెట్టాలనే ప్రయత్నం, ప్రజలలో భీతావహం కలిగింపజేయడానికి, ప్రజల కార్యక్రమాలు సాగకుండా యీ లెఫ్టు కమ్యూనిస్టులు అయినా, రైటిస్టు కమ్యూనిస్టులు అయినా, ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులు అయినా చేస్తున్నారు. నేను యీ ముగ్గురు కమ్యూనిస్టులను ఒక విధంగానే చూడదలచుకున్నాను. వీరిలో ఏ ఒక్కరు కూడా తక్కువ చేయలేదు ప్రజలలో భీతావహం కలగచేసి, గ్రామాలలో రైతులు వ్యవసాయం చేయకుండా పంటలు నాశనం చేయడం, తాండాలు కోయడం, మోటలు తెగగొట్టడం ఇటువంటివి జరుపుతున్నారు. ప్రభుత్వం దీనిని అవినీతికరమైన చర్యగా భావించి వెంటనే అణచకపోతే ప్రజలలో ఆరాచకం ప్రబలి మనం చేస్తున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలే కుంటుపడటానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైటిస్టు పార్టీ మా జిల్లాలో తుడిచి పెట్టబడింది. పోయిన ప్రిస్టేజిని తిరిగి సంపాదించుకోడానికి గ్రామాలలోని ప్రజలను భీతావహపరచి అరాజక చర్యలు సాగిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం వారిని అదుపులో పెట్టకపోతే మేమే వారిని తట్టుకోవలసివస్తుందని హెచ్చరిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో మా నల్గొండ జిల్లాకు వచ్చి ఒక రోజు పాద యాత్ర జరిపారు. దానివల్ల ప్రజలలో ఒక విధమైన విశ్వాసం, ఉత్తేజం కలిగించగలిగాము. ఆ పాద యాత్రలో ప్రెస్ మిత్రులు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి వెంట వచ్చారు. కమ్యూనిస్టులు కావించిన దౌర్జన్యకాండను హింసాయుత కార్యాలను స్వయంగా తిలకించారు. వారు కూడా మేము చెప్పినది పూర్తిగా ఏకీభవించకపోయినా కమ్యూనిస్టులు అరాచక చర్యలు సాగిస్తున్నారని, ప్రజలు గ్రామాలలో ఉండడానికి వీలు లేకుండా చేస్తున్నారని శాంతి భద్రతలు లోపిస్తున్నాయని వారు కూడా గ్రహించారు. కల్లబొల్లి మాటలు చెప్పినంతమాత్రంచేత ప్రజలు ఆ పార్టీ వారు చెప్పే మాటలను నమ్మరని నమ్మడానికి అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాము.

కొన్ని గ్రామాలలో వీరే రాజ్యం ఏలుతున్నారు. పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు. పంచాయతీ బోర్డు పన్నులపై వీరిదే అజమాయిషీ, నకిరికల్లు, నాగారం పంచాయతీ సమితులలో వీరు సప్లయ్ ఐన ఎరువులను బ్లాక్ మార్కెటులో అమ్మారు, కొంత బూడిద, ఉప్పు కలిపి అమ్మారు. ఈ విషయంపై కలెక్టరు చర్య తీసుకుంటున్నారు. వేరే ఒక ఇన్‌క్వయిరీ కమిటీని వేసారు. బి. డి. వోను అక్కడ నుంచి బదిలీ చేసి సస్పెండ్ చేయడం కూడా జరిగింది. ఇటువంటి నీచమైన కార్యాలు చేస్తూ కాంగ్రెసు వారే దౌర్జన్యాలు చేస్తున్నారని చెప్పి ఎవరిని నమ్మించగలరని అడుగుతున్నాను. సాయుధులైన కార్యకర్తలు, గూండాలు గ్రామాలపైన ఊళ్ళపైన దాడులు సాగించి ఊళ్లు కొల్లగొట్టుకుంటున్నారు. కోటపాడు, రావిపాడు గ్రామాలలో దౌర్జన్యకాండ అంతమైపోయే సమయం వచ్చిందని చెప్పదలచుకున్నాను. తంగరాయి గ్రామంపై దసరా నాడు 200 మంది సాయుధులైన ముండగీళ్లు, కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు దాడి చేస్తే గ్రామంలోని వారు అడ్డుకోడానికి ప్రయత్నం చేసారు. ఆ కొట్లాటలో ఒకరు చనిపోయారు కూడా. ఇటువంటి దౌర్జన్యాలన్నిటిని ప్రభుత్వం వెంటనే కనిపెట్టి మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిషేధించకపోతే ఈ దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం సక్రమంగా వర్ధిల్లజాలదని మనవి చేస్తున్నాను. సూర్యాపేట తాలూకాలో టాపర్ సొసైటీలన్నీ మార్క్సిస్టు కమ్యూనిస్టులవే. ఇటువంటి సొసైటీల ద్వారా ప్రజలను భయభ్రాంతులను చేస్తున్నారు. నిజమైన టాపర్స్‌కు లాభం దొరకకుండా చేస్తున్నారు. ఈ సొసైటీలన్నీ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ద్వారా నడుపుతున్నారు. వీటిద్వారా బాగా సంపాదించి బైటకు పోతున్నారు. మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింద ముంపుడు భూములు నీరు తగ్గిన కొద్దీ భూములు తగ్గుతూంటాయి. వారే ప్రజలకు లీజ్‌కు ఇచ్చి అందులో కొంత కమ్యూనిస్టు పార్టీకి చందా రూపంగాను కొంత వారు స్వయంగాను రాబట్టుకుంటున్నారు. ఈ పరిపాలన గత 5, 6 సంవత్సరాలుగా సాగిస్తున్నారు. దీనిని వెంటనే కలెక్టరుగారు అదుపులోనికి తీసుకుని ఇటువంటివి సాగించకుండా చూస్తాం అన్నారు.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—వారు చేసేవి అన్నీ మాకు అంటకడుతున్నారు.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—కరువు విషయంలో గవర్నరుగారు చక్కని ప్రసంగం చేసారు. ప్రభుత్వం సక్రమంగా ఆలోచించి రిలీఫ్ మెజర్సు చాలా తీసుకున్నారు. పూడిక తీయడం, రేషను షాపులు పెట్టడంవల్ల ప్రజలకు చాలా రిలీఫ్ దొరుకుతుంది. తెలంగాణాలోను, రాయలసీమలోను, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కొన్ని చోట్ల కరువు ప్రాంతాలున్నాయి. అటువంటి ప్రాంతాలలో పర్మనెంటుగా కరువు పోగొట్టడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తే ఎంతో ప్రయోజనం కలుగుతుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఏ ప్రాజెక్టులు రాని ప్రదేశాలున్నాయి. ఇటువంటి ప్రాంతాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ టాప్ ప్రయారిటీ ఇచ్చి ప్రభుత్వం పథకాలు చేపట్టవలసిఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణా డెల్టాకు కృష్ణా నది నుంచి నీరు ఇస్తున్నాము. గోదావరిలో సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్న నీరును కృష్ణా డెల్టాలోనికి పారించి కృష్ణలో మిగిలిన నీరును కె. సి. కెనాలు ద్వారా రాయలసీమ ప్రాంతాలకు ఎక్కువ భూములు ఇరిగేషన్ చేసే రంగాపురంవద్ద బారేజి నిర్మించి

దానిద్వారా పర్మనెంటు కరువు ప్రాంతాలుగా పరిగణించబడిన మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని నల్గొండ జిల్లాలోని కొన్ని తాలూకాలకు నీరు సప్లయి చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ స్కీముసు నాల్గవ ప్రణాళికలో చేపట్టి కనీసం ఐదవ ప్లానులో పూర్తి చేసి ఈ ప్రాంతాలకు నీటి సౌకర్యం కలిగిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. భూమిలోని తేమ నిలవ ఉండడానికి అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ పైకి తీయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లే ప్రవేటు ఫారెస్టు లాండ్స్ పెంచడానికి కూడా కాంటూర్ బండింగ్ ప్రోగ్రాం తీసుకుని చేస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వం అనవసరంగా రిజర్వు ఫారెస్టులని పెట్టి లక్షలు వృథా చేస్తున్నారు. వీటిని చేసిన తరువాత రెండు మూడు సంవత్సరాలలో బంజరు భూములుగా దున్నుకోడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగం జరుగుతోంది. ప్రవేటు ఫారెస్టులు పెంచడానికే ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక తెలంగాణా సేఫ్‌గార్డ్సు విషయం. చాలా సంతోషం. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా చక్కని పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నారు. వీటిని రక్షించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కంకణం కట్టుకున్నారు. చాలా అన్యాయం జరిగింది. పెద్దలందరు ఒప్పుకుంటున్నారు. గత 10, 12 సంవత్సరాలుగా ఒక ఫేజ్‌డ్ పద్ధతిలో అన్యాయం జరిగింది. దానిని రెక్టిఫై చేయ వలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు రెక్టిఫై చేయడానికి ఆదేశాలు ఇచ్చారని విన్నాను. సక్రమంగా వాటిని జరిపించాలని కోరుతున్నాను. ఇక ముందు కూడా తెలంగాణా సర్‌ప్లస్ ఫండ్స్ ఖర్చు చేయడానికి ప్రయత్నం సాగి స్తారని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్య వరంగల్లు మెడికల్ కాలేజీలో విద్యార్థు లకు క్రమ శిక్షణ లోపించి ఎక్స్‌ట్రీమిస్టు లెఫ్టు కమ్యూనిస్టులు ప్రవేశించి లేని పోని అశాంతిని సాగిస్తున్నారు. లింగారెడ్డి అనే విద్యార్థిని ఇంకా కొంతమంది విద్యార్థులను కమ్యూనిస్టులనే దుమారం వచ్చి ఎక్స్‌పెల్ చేయబడ్డారు. ఆ విద్యార్థి మోహనరావనే విద్యార్థితో హాస్టలులో ఉండి ఇతర విద్యార్థులను కొట్ట డానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు కొంతమంది విద్యార్థులపై చర్య తీసుకోవడం జరి గింది. ఆ విద్యార్థి ఎందుకు హాస్టలులో ఉన్నాడు అనే విషయం ఆలోచించి మిగతా వారిపైన చర్య తీసుకుంటే బాగుంటుంది. అన్యాయంగా కొందరిని ఎక్స్‌పెల్ చేయడం జరిగింది; ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలించి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. We are wasting a lot of money. పంచాయతి బోర్డు ఫండ్సు దుర్వినియోగం కాకుండా చెక్కు వ్రాయింగు పవరు పంచాయతి బోర్డు ప్రెసిడెంటునుండి తీసివేసి బి. డి. ఓ. కి యిచ్చి సక్రమంగా పని జరిగేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. వెహికిల్సును రిపేరుకు నల్గొండనుంచి హైదరాబాదుకు తీసుకువెళ్ళి వారి యిష్టంవచ్చిన కార్ఖానాకు యిస్తున్నారు. ఆ విధముగా డబ్బు చాలా దుర్వినియోగం అవుతున్నది. ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చినం దుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

Sri G. Sivaih :—Point of order. నక్సల్బరి కమ్యూనిస్టులను హత మార్చాలని గోవర్ధన రెడ్డిగారు చెప్పారు. హతమార్చడం అంటే చంపేయండి, వారు ఆ విధముగా మాట్లాడవచ్చునా?

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—చంపాలనే అర్థంలో నేనుచెప్పలేదు. నా ఉద్దేశ్యం అది కాదు. వారు ప్రజలలోకి రాకుండా చేయాలని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— డి. సి. యం. లలోను టాకాలలోను జరుగుతున్న వ్యవహారాలను విచారిస్తే వారి బండారం బయటపడుతుంది.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—పంచాయతీ అధ్యక్షులపైన ఎంక్వయిరీ వచ్చింది కదా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్షా. గవర్నరుగారి ప్రసంగంపై అభినందన తీర్మానాన్ని సంపూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. అయితే గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ప్రాముఖ్యత ఏమిటంటే శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అయినటువంటి రాయలసీమకు స్వాతంత్రం వచ్చిన 20 సంవత్సరాల తరువాత ఏమి జరిగిందంటే యీ ప్రసంగంలో మీకు చదివి వినిపిస్తాను.

"ఏటేటా ఏర్పడే ఈ సమస్యకు దీర్ఘకాలిక పరిష్కార మార్గాన్ని కనుగొనవలసిన ఆవశ్యకతను ప్రభుత్వం గుర్తించక పోలేదు."

అంటే స్వతంత్రం వచ్చిన 21 సంవత్సరాలకు ఈ దినం గుర్తించుకునే స్థితికి వచ్చింది. అధ్యక్షా, ఒకటే విన్నవించుకుంటున్నాను. సెప్టెంబరు నెలాఖరు దినాలలో వర్షమే రాకుండా పోయి ఉంటే రాయలసీమ పరిస్థితి ఎలా ఉండేది అంటే మూడు సంవత్సరాలు వరుసగా కరువుకు గురి అయి తినడానికి తిండి లేకుండా పోయింది. పశువులకు మేతలేకుండా పోయింది: సెప్టెంబరులో వర్షం వచ్చిన దానివల్ల బ్రతికి బయటపడ గలిగినాము. ఒకటి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కరువుకు గురి అయిన విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించకుండా పోతున్నది ఏదో కరువు వచ్చినప్పుడు డబ్బు యిచ్చి పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నించడం కాదు, శాశ్వతంగా పరిష్కరించాలని నేషనల్ డెవలప్మెంటు కమిటీలో 1964లో ముఖ్యమంత్రిగారు ఉపన్యసించారు. తిరుపతిలో సదరన్ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు కలసి యీ సమస్య గురించి చర్చించారు. నాలుగవ ప్రణాళికలో శాశ్వతంగా కరువుప్రాంతానికి పరిష్కార మార్గం ఏర్పడుతుందని ఆశించినాము. అయితే యీ ఉపన్యాసంలో మాకు తేలుతున్నది ఏమిటంటే గుర్తింపుచేశారు నాలుగవ ప్రణాళికలో టాకిల్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆలోచిస్తున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను. నాలుగవ ప్రణాళికలో శాశ్వత కరువు నివారణకు 51 కోట్లు స్టేటు మొత్తానికి యిచ్చారు. 51 కోట్లు అంటే సంవత్సరానికి 10 కోట్లు చిల్లర అన్నమాట. స్టేటు మొత్తానికి శాశ్వతంగా కరువు నివారణకు సంవత్సరానికి 10 కోట్లు యిస్తే అది టెంపరరీ రిలీఫ్ మెజర్సుకు మాత్రమే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని అర్థం చేసుకున్నారని జీర్ణించుకున్నారని ఆశిస్తున్నాను. వారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయినప్పటికి సెంట్రలు గవర్నమెంటులో దీనికి ప్రత్యేకమైన స్థానం లేకుండా పోతుంది ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని సమస్యలను సాధించడంలో దీనిని లెక్కబెట్టి సాధించాలంటే కష్టంగా ఉంటుంది. నాలుగవ ప్రణాళికలో పొట్ సైడ్ ది ప్లాను రాయలసీమకు 300 కోట్లు 15 సంవత్సరాలు కేటాయిస్తే

ప్రతి సంవత్సరం పరిష్కార మార్గం ఏర్పడుతుంది గాని లేకపోతే కరువు పోవడానికి అవకాశం లేదు. సెప్టెంబరులో వర్షాలు కురిసి ఉండకపోతే రాయలసీమ స్థితి ఊహించడానికే భయంకరంగా ఉండేది. రైతులు బ్రహ్మాండంగా అప్పులు పాలయినారు. ఏ రైతుకు కూడా ఒక సెంటు భూమికూడా మార్టుగేజి లేకుండా లేదు. వారు అప్పులు తీర్చడానికి ఏవిధమైన అవకాశము లేదు. అంత అధ్వాన్నమైన స్థితిలో వారున్నారు. మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు పంట పండితే కరువు పోయిందన్నారు. ఇది విచిత్రమైన మాట. 5 సంవత్సరాలు పంటలు పండితే తప్ప కరువునుండి బయటపడడానికి కష్టంగా ఉంది. ఇప్పుడు ఏదో టాకిల్ చేస్తామని అంటే వీలుపడదని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమ ప్రజలు ఓర్పుతో, ఓర్పుతో యింతవరకు వేచి ఉన్నారు. ఇక వేచి ఉండడానికి అవకాశం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమలో తీవ్రమయిన నిరాశ ప్రారంభమైనదని చెబుతున్నాను. ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే కావలసిన సహాయంచేస్తున్నారని చెబుతున్నాను, సెప్టెంబరులో వర్షం రాకముందు వెంటనే కార్యక్రమాలు పుచ్చుకోకపోతే పశువులు ఏమయి పోయేవో, ప్రజలు ఏమయిపోయేవారో, ఆయన వెంటనే టాకిల్ చేశారు కాబట్టి ప్రజలు బయటపడ్డారు. పశువులు బయట పడ్డాయి. సెప్టెంబరు ఆఖరులో వర్షం వచ్చినదానివల్ల కొంతవరకు నిలబడగలిగినాము. సమయానికి ఆదుకోక పోతే తరువాత ఎంత ఖర్చుచేసినా ప్రయోజనం లేకుండా పోయేది. నేను ఈ అసెంబ్లీద్వారా కేంద్రప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేయదలచాను. అన్ని సమస్యలతోపాటు దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుంటామంటే 100 సంవత్సరాలకు, లేక 200 సంవత్సరాలకుగాని పరిష్కారంకావు. రాయలసీమ ప్రజలు ప్రజాస్వామికంలో నమ్మకం ఉన్నవారు. గౌరవంగా మర్యాదగా కాన్‌స్టిట్యూషనలుగా గాంధీ సిద్ధాంతాలతో నడుస్తున్నారు. కాని కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. రాయలసీమకు ప్రత్యేకంగా శాశ్వత కరువు నివారణకు 15 సంవత్సరాలలోనో 25 సంవత్సరాలలోనో ఔట్ సైడ్ ది ప్లాన్ 300 కోట్లు ప్రణాళిక వేసి దానిద్వారా ప్రతి సంవత్సరము డబ్బు యిచ్చి 15 సంవత్సరాలలోనో 25 సంవత్సరాలలోనో పరిష్కారం చేస్తామని హామీ యివ్వకపోతే రాయలసీమ ప్రజలు ఊరుకోన దలచుకో లేదు. గాంధీగారు నేర్పించిన అహింస ఆయుధాన్ని ప్రయోగించ దలచాము. గాంధీగారి సిద్ధాంతము ఆశయాలతో అహింస పద్ధతులలో నిర్మాణాత్మకమైన ఉద్యమం ప్రారంభించి సాధించవలసిన అవసరం వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అక్కడ కూర్చుంటే బాగుండదు. ఇటువైపు రండి.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న :—ఆ ఆయుధాలు మాకు పనికిరావు. అవి వారికి నాగిరెడ్డిగారికి అనువుగా వుంటాయి. మేము గాంధీగారి సిద్ధాంతాలపైన అహింస శక్తిని ఉపయోగించదలచాము. మాది అహింస అనే ఆయుధం. దౌర్జన్యపూరితంగా, హింసాయుతంగా, ఆయుధాలతో సాధించాలనేది గాంధీ గారి సిద్ధాంతం కాదు. మీ వైపు వస్తే అవన్నీ కావాలి. వాటిమీద నాకు నమ్మకంలేదు. కాబట్టి ఆ వైపునుండి ఈ వైపు వచ్చాను. ముఖ్యమంత్రి

గారు కేంద్రప్రభుత్వంచేత గుర్తింపచేయగలిగారంటే వారి గొప్పదనం వెల్లడి అవుతున్నది. అంతటితో ముఖ్యమంత్రిగారి బాధ్యత తీరిందని నేను ఒప్పుకోను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంకా గట్టి ప్రయత్నం చేసి ఈ ఎసంబ్లీద్వారా ఒక తీర్మానం పాస్‌చేయించి శాశ్వత కరువునివారణకు ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. అయితే తెలంగాణా మిత్రులు తెలంగాణాకు ఇదివరకు ఒడంబడిక ప్రకారం ఇచ్చిన రక్షణలను సక్రమంగా అమలుజరపాలని కోరుతున్నారు. వాటిని అమలు జరపవలసిందే. కష్టాలకు గురి అయినవారికే కష్టాల గురించి తెలుస్తుంది. తెలంగాణా ప్రజలు కష్టాలకు గురి అయి వారి అభివృద్ధికి ప్రత్యేక హక్కులు కావాలని సాధించుకున్నారు. కాని వారితోపాటు సమానంగా కష్టాలుపడుతున్న రాయలసీమ ప్రజలున్నారని వారు మర్చిపోతున్నారు. తెలంగాణా ఎంత వెనుకబడివున్నదో రాయలసీమకూడా అంతే వెనుకబడివుంది. చట్టం వుంది కాబట్టి చేయమనడం కాకుండా మానవతా దృష్టితో నడవాలి. రాయలసీమవారుకూడ ఎంతో అడుగున వున్నారు, ఎన్నో కష్టాలలో వున్నారు వారికి వుండడానికి ఇల్లు, తినడానికి తిండి, కట్టుకోడానికి బట్ట లేని పరిస్థితిలో వున్నారు. వారి అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా ప్లానులో ప్రొవిజన్ ఏర్పాటుచేయాలి. మాకు మాట ఇచ్చారు కాబట్టి, మాకు హక్కువుంది కాబట్టి మాకు కావలసినవి చేయండి అని మీరు అడగడం కాదు. మీతోపాటు రాయలసీమవారు వెనుకబడివున్నారు కనుక మీతోపాటు వారినికూడ అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురండి అని మీరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకురావాలని కోరుతూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు —అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రాన్ని ఎదుర్కొంటున్న అనేక చిక్కు సమస్యలను, అట్లాగే పేదవర్గాల, పీడితవర్గాల సమస్యలను పరిష్కరించే మార్గం గవర్నరుగారి ప్రసంగములో లేదు. నిన్న వి.బి. రాజుగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ఈ మధ్యకాలంలో మూడున్నరలక్షల ఎకరాలు బంజరుభూములు పేదవర్గాలకు పంచిపెట్టబడ్డాయని ఘనంగా చెప్పటం జరిగింది. కాని మన రాష్ట్రంలో వున్న బంజరుభూమి ఎంత, రాజకీయబాధితులకు ఇచ్చింది ఎంత, పేదరైతులకు, వ్యవసాయకార్మికులకు ఇచ్చింది ఎంత అనే లెక్కలు చూస్తే చాలాభాగం పంచలేదని తెలుస్తుంది. అనేక ప్రాంతాలలో బంజరు భూములకు సంబంధించి తమకు పట్టాలు కావాలని వ్యవసాయ కార్మికులు, పేదరైతులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. హైదరాబాదు జిల్లాలోని ఇబ్రహింపట్నంలో బంజర్ల సమస్య అలాగేవుంది. ఎంతో కాలం నుండి సాగుచేసుకొంటున్న బంజర్లను తమపేర పట్టాలు ఇవ్వాలని వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. దాదాపు 80 గ్రామాల్లో లావోని భూములను అక్కడి భూస్వామ్య వర్గం, ధనికులు లావోని రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా, చట్టానికి వ్యతిరేకంగా, ఆక్రమించుకొని వుంటే గ్రామాధికారులుకాని, రెవిన్యూ అధికారులు కాని ఏ విధంగానూ ఆటంకపరచక పోవడమేగాక చట్టవ్యతిరేకంగా వారికి పట్టాలు ఇచ్చిన సంఘటనలు కూడా వున్నాయి, ఇబ్రహింపట్నం తాలూకాలో ఆరుట్ల గ్రామంలో 900 ఎకరాల లావోని భూములను పేదరైతులు సాగు చేసుకొంటుంటే వారికి ఇవ్వకుండా అక్కడి భూస్వామ్య వర్గానికి పట్టాలు ఇచ్చినట్లుఫిర్యాదులు వచ్చాయి ముఖ్యమంత్రిగారికి రైతు సంఘం మెమొరాండం

ఇస్తే విచారిస్తామని వారు చెప్పారు కాని ఇంతవరకు దాని అతీగతీ లేదు. ఆరుట్ల. శీతరాంపేట. చినలోంక మొదలైన గ్రామాల్లో వ్యవసాయ కార్మికులు 4, 5 సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసుకొంటున్నా వారికి పట్టాలు ఇవ్వలేదు. 144 సెక్షన్ పెట్టి పోలీసు బలగాన్ని భూస్వాములకు అండగా పెట్టి పేదరైతులు పండించిన పంట వారి చేతికి అందనియకుండా సర్వనాశనం చేశారు ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకువచ్చినా ఎట్టి చర్యా ఇంతవరకు తీసికోలేదు. ఇప్పటికైనా ముఖ్యమంత్రిగారు జోక్యం చేసుకొని ఆపేదరైతుల సమస్యను పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

ఈ మధ్య చరిత్రాత్మక సంఘటన ఒకటి జరిగింది. అది కేంద్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల సమస్య. మూల వేతనంలో డి. ఎ. కలపాలని ఇప్పటి ధరల కనుగుణంగా వేతనాలు పెంచాలని సెప్టెంబరు 19 వ తేదీన 20 లక్షల మంది సమ్మె చేశారు. వారికోర్కె న్యాయసమ్మతమైనది అయినా ఈరోజు వరకు A. G. ఆఫీసులు, రైల్వే, పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులలో పనిచేసే కొందరి ఉద్యోగుల పై కేసులు పెట్టబడ్డాయి వాటిని ఉపసంహరించి న్యాయసమ్మతమైన వారి కోర్కెలను తీర్చేట్లుగా మన ప్రభుత్వం కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

ఇక సాంఘిక సంక్షేమానికి సంబంధించిన ఒక విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. దాదాపు 3, 4 సంవత్సరాల క్రితం ప్రభుత్వం ఓల్డేజ్ పెన్షన్ స్కీమును అమలు జరిపింది. రాష్ట్రంలో కొన్నివేల మందికి ఇవ్వటం జరిగింది. ఎక్కడనో కొన్ని అన్యాయాలు జరిగాయని వాటినితిరిగి సబ్ కలెక్టర్లు విచారించాలని రెవిన్యూ బోర్డుకు అప్పగించారు. ఎక్కడైనా అన్యాయం జరిగితే జరిగి వుండవచ్చు కాని నెలకు 15 రూపాయలు పొందే ముసలి వారికి ఇవ్వటం మానేయటం మంచిదికాదు. మా జిల్లాలో అనేక కేసులు జిల్లా కలెక్టరు, సబ్ కలెక్టరు విచారణ చేశారు. మా జిల్లాలో ఎలిజబిలిటీవున్న కేసెస్, రిజనబుల్ అయిన కేసెస్ 1500 వున్నాయి. వారికైనా ఇవ్వవలసిందని అడిగితే మావద్ద డబ్బులేదు, మీరు గవర్నమెంటును అడగండి వారు మాకు ఎలాట్ చేస్తే మేము ఇస్తాము తప్ప లేకపోతే లేదని వారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—దీని విషయంలో ఇదివరకు మన మందరం శాసన సభ సమావేశంలో అనుకొన్న తరువాత వెరిఫై చేయాలని అనుకొన్నాము R. D. O. వద్దరాలు చాలా జిల్లాలలో వెరిఫై చేయటం దాదాపు అయినది. verify చేసిన తరువాత మొట్టమొదటి దఫాగా అనేక జిల్లాల కలెక్టర్ల చేతుల్లో ఒక్కసారి 30, 35 లక్షలు పెట్టడం జరిగింది. ఓల్డేజ్ పెన్షన్స్ ఏవైతే వెరిఫై చేసి న్యాయం అని తెలుసుకొన్నామో, కలెక్టర్లు తనిఖీ చేసి చెప్పారో వారందరకూ ఇవ్వటం జరిగింది. వెరిఫై చేసి యింకా యివ్వవలసిన అవసరం వున్నట్లు నా notice కు వచ్చినతరువాత ఏ జిల్లా నుండి అయితే, ఏ కలెక్టరు అయితే యింకా నాకు ఇవ్వవలసిన cases వున్నాయి. నాకు ఇంతడబ్బు కావాలి—not new cases, ఇది వరకు కేసెస్, verify చేసినతరువాత ఇవ్వటానికి అర్హులు అని తేలిన తరువాత యింకా ఇవ్వవలసినవారికి— అని అడిగితే వారికి శాంక్షన్ చేయటం జరుగుతున్నది.

శ్రీమతి టి. అనసూయాదేవి (తంగళ్లపల్లి) :—కొన్ని సంవత్సరాలు ఇచ్చి మానేశారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇదివరకు దీంట్లో కొన్ని కొంత అక్రమంగా జరిగినాయని. అర్హులు కానటువంటి వాళ్లకు యిచ్చినారని మనకు ఒక పెద్ద వాదం వచ్చింది కదా. అది వచ్చినతరువాత మనం అక్కడవుండేటటువంటి వాళ్లనుగురించి అక్కడే స్థానికంగా వున్న Deputy Collector లు విచారణచేసి ఎవరు అర్హులో, ఎవరు అర్హులు కారో తెల్చుకోమని చెప్పినాము. ఆ list ను దాదాపుగా యిప్పటికి పూర్తిగా కలెక్టరులు తణిఖీచేసి ఎవరు అర్హులనేది వాళ్లు తేల్చుకున్నారు. ఆ తేల్చుకున్నటువంటి వాళ్లకు రెండు దఫాలుగా సుమారు అందరు కలెక్టరులకు 70 లక్షల రూపాయలివ్వడం జరిగింది. అందువల్ల ఇంకా ఏ కలెక్టరైనా సరే verify చేసినటువంటి cases కు సంబంధించినటువంటి ఇంకా మిగతా యివ్వవలసినటువంటి వాళ్లు ఎంతమంది వున్నా వాళ్లకు యింకా ఇంత డబ్బు యివ్వాలి అని ఏ కలెక్టరు దగ్గర్నుంచి reference వచ్చినప్పటికిన్ని వెంటనే అది collector కు యివ్వవలసినదని ఉత్తరువు లివ్వడం జరిగింది. కాబట్టి ఏ జిల్లా నుంచైనా సరే verify చేసినటువంటి cases ఇంకా యిన్ని వుండిపోయినై వాళ్లకు యింతే యివ్వాలి అని వాళ్లు చెప్తే ఆ డబ్బు యివ్వడం జరుగుతుందని చెప్తున్నాను.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :— ఇంకా కొంతమందికి arrears రావలసి వున్నాయి. ఆ విషయం ఏమైందండి ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Arrears అనే ప్రశ్నే లేదండి యిక్కడ. ఇక్కడవున్న పాయింట్ ఏమిటంటే ఆవిధంగా verify చేయమన్నది old cases గురించే కాని, new cases గురించి కాదని నేను మనవిచేశాను. మీకు తెలుగులో చెప్తే అర్థంకాకపోతే English లో చెప్తాను ... old cases .. which have been verified and found by the departmental officers to be genuine all of them will get.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— New cases కు కూడా ఏమైనా అలాంటి లెవ కాశాలు వున్నాయా ?

Sri K. Brahmananda Reddy : If the Collectors ask they will be reimbursed. ఈ new cases సంగతి మనం మార్చి నెలలో ఆలోచించుకో వలసినటువంటి విషయం

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు (నర్సపూర్) :—అధ్యక్షా, ఆరకంగా దాదాపుగా మా జిల్లాలో 15 వందల కేసులు ఉన్నాయని కూడా కలెక్టరు గారు ఒక వారం రోజులు ముందే మేమడిగితే చెప్పడం జరిగింది. కొత్తవాటి మాట ఎలావున్నా పాత వాటికి మాత్రం grants నన్నింటినీ తొందరలో release చేసి, పాతవి మాత్రం నూటికి నూరు పాళ్లూ కూడా అమలు జరుపవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇంకొక ముఖ్య విషయం ఏమంటే, నిన్న చాలా తీవ్రంగానే శాంతి భద్రతలకు సంబంధించి చర్చలు జరిగినాయి. మన శాసన సభారంగంలో ఎప్పుడూ కూడా దాదాపుగా 2, 3 ఏండ్లుగా, ముఖ్యంగా ఈ సంవత్సరకాలంలో అనేక దఫాలు యిప్పుడు కూడా అధికార పక్షం నుంచి, ప్రతి పక్షాలనుంచి,

మొట్ట మొదటి నుంచీ కూడా తీవ్రంగానే ఘర్షణ ఘర్షణలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో మేము కొన్ని హత్యలు చేసి వుండవచ్చు, మీరు కొన్ని హత్యలు చేసి వుండవచ్చు అనే సమస్య కాదు. అక్కడ ప్రధానంగా గామనించగా అక్కడ ఆలోచించవలసినటువంటి సంఘటన ఒకటివుంది మేము మొన్ననే 4 రోజుల క్రితమే మేము అక్కడికి వెళ్లాము స్వయంగా చూచేదానికని వాసిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు, తరువాత రాజేశ్వరరావు గారు, అలాగే బుచ్చి రామయ్యగారు మేమంతా వెళ్లడం జరిగింది, ప్రత్యేకించి అక్కడ కొన్ని గ్రామాలను పరిశీలించడం జరిగింది. అయితే, అట్లాగయితే మేము మా పార్టీ తరఫునే పెడితే నిజంగా వాస్తవ సరిపోవు చెప్పామని ఎవరైనా అనుకోవచ్చు. అక్కడ మాకు అర్థమైనది ఒకటి, అసలు కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఎక్కడైతే ఏఏ గ్రామాలలో అయితే బలంగావుందో ఆ గ్రామాలలో ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టు పంచాయితీలు ఎక్కడైతే వున్నాయో, ఆ పంచాయితీలలో వారి పెత్తనాన్ని కూలద్రోసి అనేక సంవత్సరాలుగా వున్న భూస్వామ్య పెత్తందారీ విధానాన్ని, ఫ్యూడలిజాన్ని నాశనంచేసి రైతాము యొక్క నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడినటువంటి అక్కడి రైతుకూలి వర్గాలను అణగద్రొక్కాలని ఆ భూస్వామ్య వర్గం వారే అంతా చేశారని మాకు అర్థమైంది. అప్పటి పేద రైతు కూలీ ప్రజానీకం అక్కడ అనేక విజయాలను పొంది భూములను సంపాదించుకోగలిగారు కౌలుదారీ రక్షణను సంపాదించుకోగలిగారు. ఆ విధంగానే వారు యింకా అనేక రంగాలలోను, గ్రామాలలో కూడా పెత్తనాన్ని సంపాదించుకోగలిగారు. కాని ఈ నాడున్నటువంటి కాంగ్రెస్ అండను చూసుకొని, కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికార బలాన్ని చూసుకొని అక్కడ వున్నటువంటి భూస్వాముల యొక్క అండను చూసుకొని అక్కడ వున్నటువంటి పెత్తందారీ వర్గం, ముఖ్యంగా భూస్వామ్య వర్గములు కొంతమంది గూండా గిరిని ప్రవేశపెట్టి, political గూండాల or_anisation ఒకటి ఏర్పాటు చేసి, పోలీసులతోటి ములాకతై ఆ దౌర్జన్యాలను జరుపుతున్నారు. ఒక వేళ ఎక్కడైనా మా సైడునుంచి ఒక లోపం జరిగితే ఆ లోపాన్నిబట్టి పోలీసులు వచ్చి కేసు తీసుకువచ్చి చేస్తే నేను దానికి కాదనను. కాని ఆ విధంగా కాకుండా పోలీసులు ఒక్కరే విడిగా కాకుండా, పోలీసులు, అక్కడవుండే భూస్వామి వర్గానికిచెందిన గూండాలు, ఆ సంబంధించిన వ్యక్తులు కొంతమందీ కలిసి సమిష్టిగా దాడి జరిపినందువల్లనే విషయాలు తీవ్ర రూపం దాలుస్తున్నవి తప్ప మరొకటి కాదు. మా సైడు నుంచి ఏమైనా ఒకటి జరిగివుంటే దానిని తప్పనిసరిగా పోలీసులు దానిపై action తీసుకోవచ్చు. అది ఒక పద్ధతి తప్ప, కాంగ్రెస్ వారు, అక్కడి గూండాలు, పోలీసులు కలిసి మూకుమ్మడిగా బందిపోటుతనాన్ని కొనసాగించడం అనేది మాత్రం సరియైన పద్ధతి కాదు ఆ విధంగా చేస్తే శాంతిభద్రతలను కాపాడడం సాధ్యంకాదని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అంతేకాదు అక్కడ ఈమధ్యకాలంలో సిరికొండలో ఒక హత్య జరిగింది, కొంగగాయిలో ఒక హత్య జరిగింది. యింతకుముందు మా నాయకుడు చెప్పినట్లుగా రెండు సంవత్సరాల కాలములో కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలను, వ్యవసాయ కూలీ సంఘ కార్యకర్తలను దాదాపుగా ఒక 15 మందిని హత్య చేసినటువంటి సంగతి కూడా

మనందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే. అయితే ఈ హత్యలు జరిగిన తరువాత వాటిమీద ఏమైనా కేసులు జరిగినాయా అంటే అందులో ఏ ఒక్కటీ కూడా అయినట్లులేదు. ఏ ఒక్కటీ అరా కేసులు పెట్టబడినా అందులోని వాళ్ళందరికీ బెయిలు యివ్వడము జరిగింది. ఆ రకంగా జరిగిన తరువాత వాళ్ళు బెయిలు నుంచి విడుదలైన తరువాత కూడా అక్కడ వున్నటువంటి గుండాలు స్వైరవిహారం చేసి మళ్ళీ దాడులు కొనసాగించినటువంటి సంఘటనలు కూడా అక్కడ కనబడుతున్నాయి దానిని ఎదుర్కోవడం కోసము తప్పనిసరిగా కొన్ని పరిస్థితులలో ఏదైనా అక్కడ జరిగితే అప్పుడు జరిగివుండవచ్చు. నేనొక్కటే చెప్తున్నాను. ఈవేళ అక్కడ సక్రమమైనటువంటి శాంతి భద్రతలను కాపాడాలంటే ఒక్కటే మార్గం. నిష్పక్షపాతమైనటువంటి, న్యాయమైనటువంటి విచారణ జరిపించండి. తక్షణమే police camps ను ఉపసంహరించండి. అలాగే భూస్వామి వర్గాలు. పోలీసులు కుమ్మక్కై సమిష్టిగా చేస్తున్నటువంటి దాడులను ఉపసంహరించండి భూస్వాముల చేతులలోని ఆయుధాలు లైసెన్సు గల తుపాకులు, లైసెన్సులు లేనివి కూడా వున్నవి. లైసెన్సులు లేని తుపాకులనన్నిటినీ వెంటనే cancel చేయండి నిష్పక్షపాతంగా విచారణ చేయకపోయినట్లయితే తప్పనిసరిగా, దేనికైనా మేము సిద్ధపడివుంటాము. ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని, అలాగ కాకపోయినట్లయితే అక్కడ శాంతిభద్రతలను కాపాడడానికి సాధ్యంకాదని, శాంతిభద్రతలకు భంగం కలిగించేవి అధికారపక్షం, అక్కడనున్న భూస్వామి వర్గము, ప్రభుత్వమే తప్ప మా సైడు నుంచి కాదని మాత్రం నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇచ్చట తెలంగాణాలో కాని, శ్రీకాకుళంలోగాని ఎక్కడైనాకాని వ్యవసాయ కూలీలు కాని, కనీసము కూలీరేట్ల కోసము ఒక ఉద్యమం లేవదీసినా ఒక బంజరు సమస్య కోసము ఒక ఆందోళన లేవదీసినా లేదా పోరంబోకులకు. హరిజనుల యిళ్ల స్థలాల విషయములో, యిల్లు కట్టి 30 సంవత్సరములైనా లేవని సమ్మెలు చేసినా ముఖ్యంగా వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా, భూస్వాములకు అనుకూలముగా పోలీసు వర్గాలు తుపాకులతో తయారవడం, లాఠీలతో తయారవడం ఈ విధంగా తెలంగాణా శ్రీకాకుళంలోనే కాకుండా రాష్ట్రములో వున్న అనేక ప్రాంతాలలో ఈ రోజున బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి రాజ్యం ఒక విధమైన బందిపోటు రాజ్యంగా తయారై చాలా దారుణంగా వుందని మాత్రం నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా యింతకుముందే గోవర్ధనరెడ్డిగారు చెప్పారు. నల్గొండ జిల్లాలో ఒక సమితిలో, ఒక కమ్యూనిస్టుల చేతిలో వున్నటువంటి marketing society వారు కల్తీ చేసినటువంటి ఎరువులను అమ్ముతున్నారని అన్నారు. నేను సవాల్ చేసి అడుగుతున్నాను గోవర్ధనరెడ్డిగారిని, అది ఋజువు చేసినట్లయితే, దేనికైనా నాకు అభ్యంతరము లేదు. కాని అక్కడ ఆ విధంగా కలుపుతున్నది ఎవరూ కాంగ్రెస్‌వారే. కాంగ్రెస్ వారి చేతిలో వున్నటువంటి marketting society లు అనేక సొసైటీలు వున్నవి—ప్రతి ఒక్క సొసైటీలలో కూడా కల్తీ జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా నకిరేకల్లు marketing samithiలోని రెండు సొసైటీలలో మా పెత్తనం వుంది. ఆ రెండు సొసైటీలలోనూ మంచిగా వుందో, చెడ్డగా వుందో Departmental enquiry చేసి ఆ రోజునే కాదు, ఈ రోజుకాని ఎరువుల

అమ్మకంలోగాని, డబ్బు distribution విషయములోగాని enquiry చేయండి. అలాగే కాంగ్రెస్‌వారి చేతిలో వున్నటువంటి సమితులలో ఎరువుల అమ్మకం అలాగే distribution మొదలైనవి ఏ రకంగా వున్నాయో enquiry చేయండి. ఇప్పటివరకు జరుగుతున్నదీ enquiry చేయండి. ప్రభుత్వములో ఏ రకంగా వుందో కూడా చూడండి. అంతేకాని ఊరికే అనవసరంగా తప్పుడు ఆరోపణలు మా మీద చేసి కల్పించిన నేరాలను వేయడము, తమపైన వున్న భూస్వాముల చేతులలోను, కాంగ్రెసువారి చేతులలో వున్న కొన్ని సమితులలో యిన్ని సంవత్సరాలుగా చేస్తున్నటువంటి కల్తీ ఎరువుల అమ్మకం మొదలైన అక్రమాల నన్నిటినీ కప్పి పుచ్చుకోడానికోసము, వాటిని దాచివేయడం కోసము మాపైన నేరారోపణ చేయడము తప్ప ఏ రకంగాను కాదని నేను హెచ్చరిస్తూ, ఈ రోజున నే శ్రీ గోవర్ధనరెడ్డిగారు ఆ రకంగా ఆ సమితుల విచారణకు నిలబడితే మేమూ మా సొసైటీల తరఫున సిద్ధముగా వున్నామని సవాల్ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరమూర్): —అధ్యక్షా, రాష్ట్రాన్ని యెదుర్కొంటున్న సమస్యలన్నింటినీ గురించి గవర్నరుగారు వివరంగా తమప్రసంగంలో తెలిపినారు. ముఖ్యంగా మనకు మూడుపంచవర్ష ప్రణాళికలు అయిపోయినాయి. నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చేసంవత్సరం 1969-70 నుంచి మొదలుపెట్టబోతున్నాము, దాదాపు 650 కోట్లు, కొంత provisional గా, ఖర్చుపెట్టవలసినటువంటి అవసరం వస్తుంది. దానికి అదనంగా 350 కోట్లు రూపాయలు spill over works మీద ఖర్చుపెట్ట వలసియుంటుంది. మొత్తము, estimates వచ్చేటప్పటికి దాదాపు వెయ్యికోట్లరూపాయలు అవుతుంది. అయితే మన కేంద్రప్రభుత్వమునుంచి, రాష్ట్రానికి ఎంతవస్తుందో మనము easy గా అర్థం చేసుకోవచ్చు. మనము కొంత State finance resources increase చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అయితే ఈనాడు దేశములో ఒక వాతావరణము బయలుదేరింది. పన్నులు saturation point reach అయినాయనే వాదన బయలుదేరింది. పన్నులు వేయాలని కాదు నేనుచెప్పేది. మనకు అభివృద్ధిచెందవలసినది చాలా ఉన్నది. ఈఅభివృద్ధి చెందవలసిన వాటినిగురించి వేయవలసిందని, దానిని సక్రమముగా వినియోగించవలసిందని, అందువలన పన్నులు అన్ని వర్గాలపైన saturation point reach అయినాయి, ఇక దేనిమీద వేయడానికి వీలులేదు దేశములో అనే వాదనతో నేను ఏకీభవించడములేదు. అయితే ఎవరిమీద పన్నులు వేయాలి, ఎవరిమీద వేయకూడదు అనే దానిమీద cannons of taxation అనేది ఒక సూత్రం ఉన్నది, ఒక న్యాయసూత్రము, ఆసూత్రము ఏమిటంటే —"Every citizen of the country as per his capacity must contribute atleast his mite say 1%, 2% or 10% to the Welfare of the State and to the State finances. ఈ cannons of taxation బట్టీ కూడా. ఇది న్యాయమైంది, ఇది ధర్మమైనది అని భావిస్తున్నాము. అందువల్ల ఏవర్గాలమీద ఎక్కువ పన్నులు వేయాలి ఏ వర్గాలమీద ఎక్కువ వేయకూడదు అనేటటువంటి దాంట్లో అభిప్రాయభేదాలు ఉండవచ్చును గాని, అభివృద్ధిచెందవలసినదానికి సంబంధించి

నంతవరకు. మనరాష్ట్రముయొక్క ఆదాయమును ఎక్కువ చేసుకోవలసిన అవసరం కూడా ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను ఈనాడు దానికి ఒక సూచన చేయదలుచుకొన్నాను. ఇదివరకు ప్రకాశం పంతులుగారి ప్రభుత్వంలో surcharge on graded taxation land revenue మీద చేసినాము. ఈనాడు నేను మనవిచేయదలుచుకొన్నది ఏమిటంటే, ఈనాడో, లేకపోతే 150 ఎకరాలో, 250 ఎకరాలో, లేకపోతే 200 రూపాయలు శిస్తుకట్టేవాళ్ళమీద fine gradations ప్రకారం 300 రూపాయలు, 400 రూపాయలు అని ఆవిధముగా percentage ప్రకారంగా sur-charge impose చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. దానిమూలంగా కొంతఆదాయాన్ని మనం సంపాదించుకోడానికి అవకాశం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకొకటి ఏమిటంటే, ఈనాడు cities లో అనేకమైనటువంటి properties బాగా acquire చేసుకొన్నారు. ఒక్కొక్క property యొక్క విలువగాని, లేకపోతే buildings యొక్క విలువగాని కొన్నిలక్షల రూపాయల విలువ ఉంటుంది. వీళ్ళమీదకూడా, in addition to property tax, surcharge. వీళ్ళ మీద కూడా వేయవలసిందిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇవన్నీకూడా ప్రభుత్వదృష్టిలో ఉన్నాయని అనుకోండి. అంతేకాకుండా ఈ taxation వచ్చినప్పుడు, sales taxగాని, Motor vechile taxationగాని, ఈ taxation లో చాలా loopholes ఉన్నాయి. మరి officers లో లోపము అనండి, లేక వేరే అనండి. ఈ taxation collection సరిగా జరగడంలేదు, Arrears collect చేయడంలో ప్రభుత్వము తగిన శ్రద్ధ వహించవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. ఈ నాడు river water dispute ఉన్నది. అది అందరికి తెలిసిన విషయమే. మన ప్రభుత్వము చాలా చిత్తశుద్ధి తోటి, పట్టుదలతో మనకు రావలసిన వాటాను తీసుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అయితే ఒక విధానం బయలుదేరుతోంది ఈ నాడు. మహారాష్ట్ర ప్రాంతంగాని, మైసూరు ప్రాంతంగాని, లేక మధ్యప్రదేశ్ గాని చేసేటటువంటి ఇంకొక వాదన ఏమిటంటే, ఈ గోదావరి, కృష్ణానదీ జలాలను కలిపి ఒకే tribunal వేసి ఈ గోదావరి నీళ్లను క్రిష్ణకు తీసుకువచ్చి, దానివలన క్రిష్ణకు కొంతవరకు water sources ఎక్కువ పెరుగుతాయి కాబట్టి దాన్నిబట్టి క్రిష్ణానదిలో capacity ని మనము నిర్ణయించాలనేటటువంటి అభిప్రాయంగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము, మైసూరు ప్రభుత్వము వీరు వాదించవచ్చును. నేను అనేది ఏమిటంటే, ఈ ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు అటు గోదావరికి separate Tribunal ఇటు క్రిష్ణాకు Separate Tribunal ఉండవలెను గాని రెండిటికి కలిపి ఒకటే Tribunal ఉండకూడదు అని నా అభిప్రాయము. దాని విషయంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు గాని మన ప్రభుత్వంగాని శ్రద్ధ వహించి, అందరి అభిప్రాయం కూడా ఆ విధంగానే ఉన్నది కాబట్టి, అంటే రెండింటికి separate tribunals ఉండాలని, అందుకు గట్టిగా ప్రయత్నంచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో వొత్తిడి తీసుకు వచ్చి separate tribunals వేయించవలసినదిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. సరే దాదాపు 1956 లో మనకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఏర్పడింది. ఇది ఎవరి ఆందోళన వల్లనో కాదు. ముక్కోటి ఆంధ్రులు, తెలుగు మాట్లాడే వారందరూ

విశాలాంధ్ర కావాలని అన్నారు. అయితే తెలంగాణాలో [illegible] భయము ఉండినది ఆనాడు. తెలంగాణా ఒక cosmopolitan, [illegible] ఉన్నారు. మహారాష్ట్రులు ఉన్నారు, కన్నడిగులైనటువంటి వారు ఉన్నారు. కన్నడిగుల వాళ్లు కలిసి తెలంగాణా రాష్ట్రంగా ఉండేది. ఆ తెలంగాణా రాష్ట్రాన్ని మూడు భాగాలుగా చేసి, తెలుగుమాట్లాడేవారిని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కలపడం జరిగింది. కన్నడం మాట్లాడేవారిని మైసూరులో కలపడం జరిగింది. మహారాష్ట్రీ మాట్లాడేవారిని మహారాష్ట్రలో కలపడం జరిగినది. ఆ తరువాత తెలుగు మాట్లాడేవారిని ఆంధ్రదేశంలో కలిపి ఆంధ్రప్రదేశ్ 1956 లో ఏర్పడింది. ఇప్పటికి 12 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. అయితే ఇది చాలా వెనుకబడి ఉన్నమాట వాస్తవమే నేను కాదనటములేదు. అప్పుడున్న erstwhile ఆంధ్రరాష్ట్రము గురించి అయితేనేమి వారినాయకులగురించి అయితేనేమి ఇక్కడ backwardness ను ఆధారము చేసుకొని అయితేనేమి ఒకరకమైన అనుమానాలు వచ్చినాయి ఎక్కడ. ఆ అనుమానాలకోసం తెలంగాణావాళ్ళు, ఆంధ్రరాష్ట్రమువాళ్లు అందరూకలిసి ఒక gentlemen's agreement ఏర్పరచుకొన్నారు. దానిలో two points ఉన్నాయి—(1) Service rules (2) finance కు సంబంధించి ఈ service rules వీటికి సంబంధించి 1947 [illegible] ప్రకారం చట్టముకూడా జరిగింది. ఇన్నివిషయాలు వాస్తవంగా అర్థముచేసుకోవడం మంచిదని నాఅభిప్రాయము. అందువల్ల నేను ఈవిషయము సభవారిముందు పెడుతున్నాను. ఈ Gentlemen's agreem nt లో తెలంగాణా యూనిటును seperate గా ఉంచమని అన్నారు. దానికి Directorates లోగాని Secretariat లోగాని 2:1 నిష్పత్తి ఉండాలని, ఈతెలంగాణాలో ఉన్న vacancies అన్నీ తెలంగాణావారికే వర్తింపచేయాలని ఒకటిపెట్టారు. దానికి domicile rule ఒకటిపెట్టారు. 15 సంవత్సరాలు ఇక్కడ ఉన్నట్లుగా R. D. O. domicile certific.te ఇవ్వాలనేటటువంటి ఒకపద్ధతి ఉన్నదనుకోండి. అయితే నేను మనవిచేసేది వారి safeguards ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము 1974 వరకు extend చేసినదానికి మేము ఏమీ బాధపడడం లేదు. కాని దీంట్లో ఒక legal point వస్తుంది. 1956 లో ఆంధ్రప్రాంతమునుంచి ఇక్కడికి వచ్చినటువంటి ఆంధ్రప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులు అయితేనేమి, రైతులైతేనేమి, వ్యాపారస్తులు అయితేనేమి ఇక్కడ హైదరాబాదులో settle అయినారనుకోండి మరివారికి domicile certificate ఎప్పుడువస్తుంది! వారు 1956 లో ఇక్కడికివచ్చి settle అయినప్పుడు అప్పటినుంచి 15 సంవత్సరములంటె, 1971 లో వస్తుంది. అటువంటప్పుడు వీరి safeguards 1974 వరకు, extend చేసినట్లయితే వారికి అవకాశములేదు. ఇక్కడ 15 సంవత్సరములు ఉండి settle అయి domicile certificate సంపాదించుకొనిన తరువాత కూడా

ఆంధ్రలో పోయి ఉద్యోగాలు సంపాదించుకోవాలంటె ఎట్లా! కనుక ఈ legal aspect study చేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నేను ఇంకొకటి అడుగుతున్నాను. ఈనాడు తెలంగాణాలో ఒక వాదన ఏర్పడుతున్నది. ఏదో ఆంధ్రులంతావచ్చి దోచుకుంటున్నారని, ఆంధ్రప్రాంతమువారి యొక్క ఆధిక్యత ఎక్కువ అయిపోయిందని, మాప్రాంతములో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగులను ఖాళీ చేస్తున్నారనే పద్ధతిలో మాట్లాడుతున్నారు మేముఎవరూ కూడా తెలంగాణాప్రాంతములో ఉద్యోగాలు కావాలని కోరడములేదు. తెలంగాణాప్రాంతము వెనుకబడిఉన్నది. కొత్తగూడెం థర్మల్ ప్రాజెక్టు అనండి లేకపోతే ఈహైదరాబాదుచుట్టు ఉన్న ప్రాజెక్టులనండి లేకపోతే fertilizer factory అనండి, Ramagundam thermal project అనండి, ఇవన్నీ ఆంధ్రదేశములో ఏర్పడినాయని సంతోషిస్తున్నాము గాని, ఇవి ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఏర్పడినాయా లేక తెలంగాణాలో ఏర్పడినాయని గాని ఆలోచించడములేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. అందువలన, ఆంధ్రదేశము సమగ్ర అభివృద్ధి చెందవలసిందే వెనుకబడిన తెలంగాణాప్రాంతము అభివృద్ధి చెందవలసిందే. ఒక్క తెలంగాణాప్రాంతమే కాదు దానితరువాత రాయలసీమకూడా వెనుకబడియున్నది. ఆంధ్రప్రాంతములోకూడా కొన్ని వెనుకబడినప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఈ వెనుకబడినప్రాంతాలను సమగ్రదృష్టితోచూచి వీటిఅభివృద్ధికి కృషిచేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను తరువాత ఈ drought conditions గురించి నాల్గవప్రణాళికలో సక్రమమైన పద్ధతిలో immediate relief measures తీసుకొని ఈ draught conditions లేకుండా దీనిని పరిష్కారము చేయాలి. Out of 227 taluks in the whole state, 186 taluks were affected by drought due to natural calamity. ఈవిధంగా ఈసంవత్సరం వచ్చిందనుకోండి. వచ్చేసంవత్సరం రాదని నమ్మకము ఏమిటి? అందువల్ల immediate necessities అర్థంచేసుకొని ఈనాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వీటికి ఎక్కువప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంకొక హృదయవిదారకమైన విషయం ఏమిటంటే, మనకు స్వాతంత్ర్యంవచ్చి 20 సంవత్సరములైనా, ఇంకా ఆంధ్ర దేశంలో మంచినీటికొరత ఉన్న ప్రాంతాలు చాలా ఉన్నాయి కనుక ఈ గాంధీజయంతి సందర్భంగా 1970 వచ్చేటప్పటికి, ఆంధ్రదేశంలో ఏగ్రామానికి కూడా మంచినీటికొరత లేదనేవిధంగా చేస్తామని కంకణం కట్టుకోవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మనస్ఫూర్తిగా విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను, నాప్రాంతముగురించి చెప్పవలసిన అవసరములేదు. ఇంకా అనేకప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అటువంటివి ఈప్రాంతాలకు మంచినీటికొరతకు శాశ్వతంగా పరిష్కారం

చేయవలసిందిగా నేను హృదయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. అయితే ఈనాడు ఇంకొకటి వచ్చింది. Gentlemen's agreement violate చేసింది ఏమిటి? 1956 లో ఇది వస్తే, 59 లో ఈ rules pass చేశారు. అప్పటినుండి 5 సంవత్సరాలు అంటే 1964 వరకు. ఈ Gentlemen's agreement లో condition "may" కాదు "should". That is the position. ఒకే violate చేసినారు అనుకొందాము. మేము violate చేసినారని బాధపడటంలేదు. ఎందుకు వచ్చింది ఈ agitation అంటాకూడా, 12 సంవత్సరాలనుండి లేని agitation ఈనాడు ఎందుకు రావలసివచ్చింది. ఈనాడు Service Commission ఉద్యోగాలు అనండి, లేకపోతే జిల్లా పరిషత్తు ఉద్యోగాలు అనండి ఒక category of posts పిలిచినా condition పెట్టినారు. ఆ conditions ప్రకారం సక్రమమైన పద్ధతిలో ఉంటేనే వారిని ఉద్యోగాలకు తీసుకొన్నారు. దాదాపు 10, 12 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. ఇంకొకటి, supreme court decision కూడా ఒకటి ఉన్నది. దానివిషయంకూడా ఆలోచించవలసియున్నది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, మూడు సంవత్సరాలు continuous గా service లో ఉన్నవాళ్ళకు ఏదో written test పెట్టి regularise చేయడ జరిగింది. ఆ విధంగా 3 సంవత్సరాలు కాదు, 4 సంవత్సరాలు కాదు, 10 సంవత్సరాలు చేసిన వాళ్ళను, regularise చేసిన తరువాత, జిల్లాపరిషత్తు candidates ను select చేసిన తరువాత, ఈనాడు వాళ్ళను బయటికిపొమ్మంటే ఏమిన్యాయమో చెప్పండి! ఇంకొకటి, తెలంగాణా ప్రాంతములో దాదాపు 90 వేలమంది ఈనాడు ఉద్యోగములో ఉంటె, including teachers, nurses, engineers doctors,—these are all essential services for the state, for the communities.

దాదాపు 90 వేలమంది తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉద్యోగస్థులు ఉంటే, టీచర్స్, నర్సులు, ఇంజనీర్స్, డాక్టర్స్, ఇటువంటి వారితో కలుపుకొని ముల్కీల స్థానంలో నాన్‌ముల్కీలు 2, 9 0 మంది ఉన్నారని చెబుతున్నారు. వీరు ఇపుడు రిక్రూట్ చేయబడినవారు కాదు. తెలంగాణా ప్రాంతం వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఉన్నప్పుడు, ఆ ప్రాంతంలో టీచర్స్, ఇంజనీర్స్, డాక్టర్స్ లేకుండా ఉన్నప్పుడు యీ టెక్నికల్ స్టాఫ్‌ను రిక్రూట్ చేసుకోవటం జరిగింది. క్రమేణా యీ రెండుమూడు సంవత్సరాలలో రిక్రూట్ చేసుకొన్నవారు కాదు. దాదాపు 1956 నుండి రిక్రూట్ అయినవారిని యీనాడు బయటకు పొమ్మంటే అది చాలా హృదయవిదారకమైన విషయమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నా ఉద్దేశ్యం ఒకటే. తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఉద్యోగాలు మనకు కావాలనిలేదు. టెంపరరీగా ఎంప్లాయి చేయబడి, మూడు సంవత్సరాల సర్వీసు పై బడిన వారినందరిని ఊస్టు చేయకుండా ఉండాలి. ఈ కాస్మాపాలిటన్ సిటీలో ప్రాపర్టీవిలువ, ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ విలువ పెరిగింది. పాఠశాల సంఖ్య కాలేజీల సంఖ్య పెరిగింది. ఇండస్ట్రీస్ పెరిగాయి. వాటిని ఆధారం చేసుకొని ఇక్కడ పనిచేసె ఆంధ్రఉద్యోగుల పిల్లలందరిని విశాఖపట్నమునకో, తిరుపతికో పోయి విద్య చదువుకోమంటే ఎంత కష్టమో ఆలోచించండి. ఎంప్లాయిమెంట్ విషయం నేను అడగటం లేదు. ఈ ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు సంబంధించినంతవరకు, ఉన్నటువంటి

యీ ఎడ్యుకేషనల్ కన్‌సెషన్స్ నుండి యీ హైదరాబాద్ సిటీని ఎగ్జంప్ట్ చేయమని కోరుతున్నాను. ఈ నాడు ఇక్కడ ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంటు జరుగుతున్నది. ఇక్కడ ఇది ఒక తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించిన సమస్య కాదు. మొత్తం ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించిన పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఇక్కడ జరుగుతోంది. దానిని బేసిస్‌గా తీసుకొని అయినా యీ రూల్సును యీ సిటీకి రిలాక్స్ చేయండి అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యీ విషయాలను వెంటనే పరిష్కారం చేయటానికి అవకాశం కలిగించాలని కోరుతున్నాను సర్‌ప్లస్ ఫండ్స్ ఉన్నవి. మేము దానిని గురించి బాధపడటం లేదు. లెక్కలు తయారుచేసి, ఏది న్యాయమైతే అది చేయండి. ఆ విధంగా ఖర్చుపెట్టండి. మాకు నయాపైస కావాలని మీ డబ్బు మేము ఖర్చుపెట్టాలని అనుకోవటంలేదు. తెలంగాణా ప్రాంత అభివృద్ధికి ఇంకో ఐదుకోట్ల రూ. ఎక్కువ ఇవ్వండి మాకు అభ్యంతరంలేదు. నిజానికి తెలంగాణాకు ముఖ్యమైన సమస్యలు ఉంటే, దానిని పరిష్కారం చేయటానికి మేము వ్యతిరేకించటం లేదు. We are not feeling for it. Definitely Government must give some for more them. We do not mind for that, మొత్తంస్టేటు అభివృద్ధి కావాలని మేము కోరేవారమేగాని, ఏదో యీ చిన్న ప్రాంతంపోయింది అని ఏదో మిస్‌అండర్‌స్టాండింగ్స్ తీసుకువచ్చి ఏదో రాజకీయ పక్షాల ధోరణిలో మాట్లాడకుండా, రాజకీయ కలర్ ఇవ్వకుండా దీనిని శాంతియుత పద్ధతులలో పరిష్కారం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను కొంతమంది ఒక ధోరణిలో పోయినారు. దెబ్బతిన్నప్పుడు బాధ ఉంటుందికదా. వారికి బాధ ఉన్నది. అయితే దీనిని రాజకీయపార్టీల ధోరణికో సెపరేట్‌గా ఎన్. జి. ఒ. ల ఎసోసియేషన్‌కు పోయి అది కావాలి. ఇది కావాలని, నాలుగవతరగతి ఎంప్లాయీస్ అసోసియేషన్ దగ్గరకు పోయి అదికావాలి. ఇదికావాలి—అనే పద్ధతి మంచిదికాదు.

సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ ఉంది. ఈనాడు 40 లక్షల రు. లు మనం హరిజన, హరిజన క్రయిస్తవులకు ఇండ్లస్థలాలకోసం ఇస్తున్నాము. ఈ హరిజనులు హరిజన క్రైస్తవులేగాక సంఘంలో ఇంకా చాలా వెనుకబడిన వర్గాలవారు ఉన్నారు. కుమ్మరి, చాకలి, మంగలి, దూదేకుల సాయిబులు—వీరంతా చాలామంది వెనకబడినవారు ఆంధ్రలో ఉన్నారు. వారికికూడ యీ హౌస్ సైట్సు కన్‌సెషన్‌ను ఎక్స్‌టెండ్ చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. వారికి ఉండటానికి కనీసం స్థలమైనా కాంగ్రెస్ గవర్నమెంటు ఇచ్చింది అని అనిపించుకోటానికి అవకాశం కలుగజేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: —గవర్నరుగారి ఉపన్యాసాలు నిజంగా అనవసరమని నా అభిప్రాయము. ఈగవర్నరుసంస్థను తీసివేస్తే కాస్త—డెమోక్రసీ సరైన పద్ధతులతో నడుస్తుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. గవర్నరుగారు గాంధీజీ సెంటినరీ గురించి చెప్పారు. చాలా సంతోషము. గాంధీజీని ఒకసారి తలచుకుంటే అందరికీ ఒక ఉన్నతమైన ఆవేశము వస్తుంది. కాని నిత్యజీవితములోచూస్తే గాంధీజీని ఎన్నిమార్లు చంపామో, ఎన్నిమార్లు

భూస్థాపితము చేశామో అనిపిస్తుంది [illegible] ప్రధానకారణం అవుతుంది. కాని, యీనాడు దేశములో [illegible], మంత్రుల కార్యక్రమాలు, డిన్నరుపార్టీలు, వేస్టేజి—చూసినప్పుడు—గాంధీ పేరు తలచుకోవటము—అదేదో ఎక్స్‌ట్యూజు కోసం తలచుకుంటున్నామనిపిస్తుంది. నిజంగా, గాంధీజీ పేరు ఉచ్చరించాలంటే—దరిద్రనారాయణుని రక్షించినపుడే నిజంగా గాంధీజీగారిని తలచినట్లవుతుంది. [illegible] స్వరాజ్యము తరువాత దరిద్రనారాయణునికి రక్షణలేకుండా ఉంది. దరిద్రనారాయణుడంటే నా అభిప్రాయము—కామన్‌మెన్. నేను ఏమీలేనివాడికి, ముందు ఏమీలేనివాడికి, మైనారిటీలో ఉన్నవాడికి ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా, వ్యవహారికంగా, శిగలుగా ఏమాత్రము రక్షణలేకుండా, అయోమయపరిస్థితిలో ఉన్న విషయము అందరికి తెలుసు. గాంధీగారి సంస్కృతి అని ఇదివరకు చెప్పుకొంటే—యీనాడు అమెరికా నుండి వచ్చిన సంస్కృతి, హోటళ్లు, నగ్నదృశ్యాలు, సినిమాలు ఇవన్నీ భారతదేశం మొత్తం సంస్కృతిని మట్టిపాలు చేస్తున్నవనే విషయం మరచిపోవద్దు. ప్రభుత్వముగాని, పెద్దలుగాని వెంటనే ఆలోచించి ఆసంస్కృతిని ఆపుచేయవలసిన అవసరము ఉన్నది. ముందు ప్రభుత్వం ఆసంస్కృతిని రద్దుచేసి భారతదేశములో ఉన్నటువంటి రిస్ట్రెయింటు, ఉదారత, సింప్లిసిటీ ప్రధానంగా నేర్పుకొనటానికి పూనుకోవాలి. ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే పూనుకుంటుందో—పెద్దవారుచేస్తే, చిన్నవారు చేస్తారుఅన్నట్లు—అపుడు తక్కినవారిపై కూడ యీప్రభావం పడుతుంది

ఎడ్మినిస్ట్రేషనులో ప్రధానంగా ఒక్కొక్క ఆఫీసరు ఏ పని చేయలేని అయోమయ పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. ఎందువల్లనంటే ఓవర్ వర్క్ అయింది. మంత్రుల కార్యక్రమాలలో యీచిన్న అధికారులను రావద్దనిచెప్పండి. లేక, మంత్రుల కార్యక్రమాలకు కావలసినటువంటివారిని, ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక కలెక్టరునో, డిప్యూటీ కలెక్టరునో ప్రత్యేకంగా మంత్రుల కేంపుల కోసం నిర్ణయిస్తే—తక్కిన ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ నడపటానికి అవకాశం ఉంటుంది. మనం పరిశ్రమలనుగురించి ఆలోచిస్తున్నాము. మనప్రభుత్వముపెట్టిన పరిశ్రమలన్నీ—దురదృష్టవశాత్తు—బ్యూరాక్రాట్సు చేతిలోకి ఇచ్చినందున కేపిటలు ప్రాఫిట్సు వస్తున్నవి. అంటే మిగిలిపోయినడబ్బే లాభంగా లెక్కకుపుచ్చుకొంటున్నాము అన్నమాట. ఆ ఉద్దేశ్యం పోకపోతే—ఎవరైతే జాతీయముచేయటానికి వ్యతిరేకిస్తున్నారో—వారిచేతిలో మనం పడ్డవారము అవుతాము. వాటిని స్వయంసమృద్ధిగా నడిచేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. మనదేశంనుండి ముడిపదార్థాలను ఇతరదేశాలకు ఎగుమతిచేయటంకూడ ఒకపరిశ్రమగా మనం భావిస్తున్నాము. అది మనసంపదగా భావిస్తున్నాము. ఇతరదేశంనుండి ముడిపదార్థాలతో ఉత్పత్తి తయారుచేసేటటువంటి ఫ్యాక్టరీలన్నీ మనవి అనుకొంటున్నాము. ఈరెండూకూడా దేశానికి నష్టమైనటువంటివి. దేశంలో ఉన్న ముడిపదార్థాలతో వస్తువులను తయారుచేసి, ఆవస్తువులరూపములో ఇతర దేశాలకు అమ్మినపుడే యీదేశానికి లాభం, ఎంప్లాయిమెంటు కలుగుతుందని చెబుతున్నాను. ఆవిధమైన ప్లానింగు మనం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

మనం స్టీలుప్లాంటు కావాలి అన్నాము. అది స్టోలెన్ ప్లాంటు అయింది. మద్రాసుప్రభుత్వం 10 కోట్లకైనా—ఒక స్టీలు ప్లాంట్ ను వారు ప్లానులో వేసుకొన్నారు. మనంకూడ అట్లా వేస్తామా? స్టీల్ ప్లాంట్ను తప్పకుండా వేయవలసిన అవసరముంది; వేసితీరాలి. అయితే స్టీలుప్లాంట్ ఎజిటేషన్లో అరెస్టుఅయినవారిని విడుదలచేస్తే—స్టీలుప్లాంట్ లేదు; స్టోలెన్ప్లాంట్ లేదు; మనుష్యులనుకూడ దాంట్లో వదలేయరు-అని అనుకోటానికి అవకాశము ఉంటుంది. కేంద్రరాష్ట్ర సంబంధాలు ఆలోచించి నప్పుడు మనం డబ్బు అడగడం తప్పితే వారు యిచ్చినది ఏమిలేదు. ఇస్తున్నాము అని చెపుతున్నారు. Per capita income అంటున్నారు. Government క్రిందటి తడవ చెప్పినప్పుడు per capita income సరిగా లేదని ఎక్కువ కావాలి అంటున్నాము అన్నారు. Hand book of Statistics of Andhra Pradesh అని యిప్పుడు యిచ్చారు. అది ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ చూడాల్సిన అవసరం ఉన్నది. మన percapita income 1968 వ సంవత్సరంలో 493 వరకు పోయిందని చెప్తున్నారు. చాల సంతోషం. ఇది percapita income అని నేను అంగీకరించను. గాని ఆంధ్ర దేశంలో పెరిగినటువంటి అభివృద్ధియొక్క విభాగం అని తలుస్తున్నాను. ఇంత పెరిగినప్పటికి సామాన్యుడికి మాత్రం దీనియొక్క ప్రయోజనం లేకుండాకొందరు మాత్రం ఆకట్టుకోవడం జరుగుతోంది. ఒకవైపు Unsocial elements కు ప్రాధాన్యం రెండవవైపు unemployment చదువుకొన్న వాడికి నిరుపయోగం టెక్నికల్ కోర్సు చదువుకొన్నవాడు, ఆంధ్ర రాష్ట్రం వదలిపోతే బ్రతుకు తున్నాము అనుకుంటున్నాడు. ఇదేజరిగింది. మేము పంత్నగర్ యూనివర్శిటీ పోయినప్పుడు అక్కడ ఆంధ్రులంతా అన్నారు—అక్కడ మమ్మల్ని నెట్టి పారేస్తే యిక్కడ బాగా ఉన్నామని తీసుకుంటున్నారు. ఈ పరిస్థితులే యివే ఉంటున్నాయి. మళ్ళీ మేము యిక్కడ నుంచివస్తే అక్కడ తీసుకుంటున్నారు. ఇది దురదృష్టం అంటున్నారు. Technical personalities ను మనం తయారు చేస్తున్నది ఎవరికో పంపించడానికి పనికివస్తున్నది. ఇక్కడ వాళ్ళు ఉప యోగపడడంలేదు. ఇండియా మొత్తంగా technical people, పరాయి దేశం పోతే బాగుపడుతుందని అంటున్నారు. పరాయి దేశంలో గౌరవం పొందిన తరువాత మావాడే అని కావలించుకుంటున్నారు. ఈ పద్ధతి పోకపోయినట్లయితే ఆంధ్రదేశంలో అభివృద్ధి రాదు అని చెపుతున్నాను. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచివస్తే అభ్యంతరం లేదు. కాని ముందు మనవాళ్ళను, ఆ technical know how ను ఉపయోగపరచుకొనే విధం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కేంద్ర రాష్ట్రవ్యవహారాలలో కేంద్రం అన్ని అధికారాలు తీసుకుంటున్నది. 1967 Elections తో ఇదివరకు ఉన్నటువంటి set up మారిపోయింది. రాజకీయ విధానం మారిపోయింది కనుక రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలు యిచ్చితీరాలి అనే పద్ధతి మీద మనం పోట్లాడి తెచ్చుకోకపోతే రాష్ట్రాలు బ్రతకవు అని చెపుతున్నాను. లేకపోతే రాష్ట్రాలు revolt అయి చాల serious situation వస్తుందని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను, వనరులన్నీ మనచేతిలో ఉన్నప్పుడే సరి

నడిపోతుంది. ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ఆలోచిస్తే, Development Boards పెట్టాము, జిల్లా పరిషత్ అన్నారు. పంచాయతీ రాజ్ వచ్చి గ్రామాలలో ప్రజా స్వామ్యం నిర్మించాము అని అనుకుంటున్నాము గాని [illegible] ప్రో[illegible] రూపంలో తీసుకువస్తున్నాము. [illegible] అని కాదు. క్రొత్త రకం భూస్వాములు తయారైనారు. భూస్వామ్య మనోతత్వం తయారైంది. అధికారంతో అందరి ఆస్తి కాజేసి క్రిందివాడిని బాధపెట్టడం అనేది క్రొత్తగా వచ్చినది. దీనినిమనం ఎదుర్కొనకపోయినట్లయితే సమాజం [illegible] తెలియనటువంటిపరిస్థితి వస్తున్నది. దానియొక్క పరిణామాలు, కాంగ్రెసుప్రచారంలో ఉండగా [illegible]వర్నమెంటు ఒకపని చేసేది. ఎవరైనా కారణంతో ఉన్నవాడిని పిలిచి, నువ్వుకాంగ్రెసు కాదని రాజీనామా యివ్వమని అంటూఉంటే వాడు సంతకంచేసి యిచ్చేవాడు ఆ మరురోజు కాంగ్రెసునుంచి apology యిచ్చి పోయినవారు యింతమంది ఉన్నారని వ్రాస్తూ ఉండేవారు. మాకందరికీ మంటవచ్చేది. పేట్రోలులో ఎవరినో అరెస్టుచేయబోతే నీవుచేసేది ఏమిటి మేము జైలుకు పోతాము అని వారు వచ్చి ఆరునెలలు మాతోపాటుఉన్నారు. ఇవ్వాళమళ్లీ అధికారంలో ఉన్నవారు పోలీసు camps పెడతారు పోలీసు camps కు తెచ్చి, యువతలవాడికి అనుకూలంగా ఉండేది. ఇది ఏమిటి అని అడిగితే కాంగ్రెసులో చేరతారా అనేది. ఇది నేను ఒక్క నల్లగొండజిల్లాసంగతి చెప్పడంలేదు. రాష్ట్రవ్యాపితంగా అన్నిచోట్ల జరుగుతున్నది. కొందరువ్యక్తులు ఉన్నారు. వాళ్ళదే రాజ్యంగా ఉంటున్నది. D. S. P. దగ్గరికుపొండి, కలెక్టరు దగ్గరకు పొండి ఎవరిదగ్గరకుపొండి. వారినిఅడిగిరండి అంటారు. ఎక్కడపడ్డేటట్టు? పోనీ వారిదగ్గర శరణ్యంపొందితే నువ్వుకాంగ్రెసులో ముద్రవుచ్చుకొనేటట్లయితే మేము మీకు ఏమియిబ్బందిలేకుండా చేస్తాము అంటున్నారు. ఇది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి దృష్టికి వచ్చినదో లేదో నాకు తెలియదు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఈవిషయంలో శ్రద్ధతీసుకోక పోయినట్లయితే తనయొక్క మంచిపేరును చెడగొట్టుకొన్నవారు అవుతారని చెపుతున్నాను. ఇది రాజకీయవిధానముకాదు. రాజకీయంగా ఎవరికిబలం ఉంటే ఎవరికిచేవఉంటే వారిని చూసుకోమనండి. కొంతమందిని నిర్బంధముచేసి యిబ్బందిలోపెట్టి కాంగ్రెసుగా మారుమంటే చాలనష్టపడతారు.

అధికారభాషగా తెలుగును అమలుజరుపుతాము అన్నారు. అనడమే గాని జరగవలసినంత జరగలేదు. నత్తనడక, ఊరికే మాటకు మాత్రము ఉపయోగిస్తున్నది. Junior Colleges పెట్టబోతున్నాము అంటున్నారు. దానికికావలసిన ఏర్పాట్లు లేకుండా అమాంతంగా పెడితే ఏమి యిబ్బందివస్తుందో కాని వద్దుఅని చెప్పేవాళ్ళలో ఒకడినికాను. త్వరగా జరగలేదు అని చెపుతున్నాను. పరిపాలనలో ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. విద్యావిషయం వచ్చేటప్పటికి డైరక్టరును ఖాళీచేసి Education administration తెలిసినవాళ్ళను University కి పంపిస్తున్నాము. I. A. S. వాళ్ళను Education లో పంపిస్తున్నాము. మన 4 యూనివర్సిటీలలో లెక్కవేస్తే, ఎవరూ కూడ

Academicians లేరు. ఒకరు I. A. S తక్కినవాళ్ళంతా D. E. O's చేసిన వారు. విద్యావిధానం ఎటు నుంచి పోతున్నది అంటే highest education ఉన్నవారు లేరు. అందువల్ల మనం దూరదృష్టంగా ఆలోచించాలి. ఇవ్వాళ Agriculture Universities యొక్క coordination కు ఆలోచించే meeting ఇండియాలో విఫలం అయి, అమెరికాలో జరుగుతూ ఉంటే, University Vice-chancellor ను అక్కడికి రమ్మంటే మన యూనివర్శిటీ Vice-chancellor పోవడానికి వీలులేకుండా యిక్కడే ఉండిపోయారు. మనం administration వైపు ఆలోచిస్తున్నాము గాని technical వైపు proficiency వైపు ఆలోచించడంలేదు. మన planning లో ఉన్నది రెండే. Expenditure, విద్యావిధానంలో pass. ఈ రెండింటితో విద్యావిధానంలో proficiency లేదు. Planning లో ఉత్పత్తికి సంబంధించిన కార్యక్రమంలేదు. అందువల్ల డబ్బు తగలబెట్టడం, విద్యావిధానం పాడైపోవడం జరుగుతున్నది అందువల్ల పునరాలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. మన Universities కావలసినంత develop కాకుండా పోతున్నాయి. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ, ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ, వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీ వీటి పేరుచెప్పుకుంటే గౌరవంగానే ఉన్నాము. లేవని చెప్పలేము. దానిని తగ్గించడానికి తయారుకాలేదు ఇంకా బలపరచాలనేటట్లయితే దానికి కావలసిన academicians కావాలి. Administrative experience ఉన్నవాళ్ళను వేస్తూ ఉన్నారు. నాకు నలుగురు మిత్రులు చాల ఆప్తులు వారిమీద నాకు చాల గౌరవం ఉన్నది. అసలు రాష్ట్రం యొక్క impact ఏమి అవుతుందని ఆలోచించినప్పుడు administrators న్నారు. గాని academicians కావడము లేదు జిల్లా విభజిస్తాము అన్నారు. నాకు సరదాగానే యున్నది. కాని ఒక సమస్య వస్తున్నది. చిన్న బిల్డింగ్ కట్టాలంటే మూడు వేల రూపాయలుకూడ యివ్వడానికి వీలులేదని నిషేధించిన order ను తీసివేసి జిల్లా విభజించినందువల్ల, ఎక్కడ జిల్లా headquarters పెట్టినప్పటికీ building చాలదు. వెంటనే దానికి రెండు, మూడు కోట్లు రూపాయలు పెట్టక తప్పదు. అది యిప్పుడు పెట్టడం అవసరమా ? తరువాత impact ఉన్నటువంటి District ను ముక్కలు చేసినందువల్ల ఉపయోగం ఉంటుందా అని యిదివరకు అడిగినప్పుడు వీలులేదు అన్నారు. ఇప్పుడు యింత పెద్ద అవసరం ఏమి వచ్చిందో నాకు తెలియదు. డబ్బు ఉండి చేశాము అంటే state లో ఉన్న జిల్లాలన్నీ విభజన చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది U. P. లో చేస్తున్న దానికి మనకు ఎక్కడా సంబంధం లేకుండా ఉన్నది. Administration కూడ చాల కష్టంగా ఉన్నది. కలెక్టర్లు చేయలేకుండా ఉన్నారు. Development Councils పెట్టారు. Development Councils వచ్చిన తరువాత ఏమైనది. ఇదివరకు పంచాయితీలో democracy ఉన్నదని అనుకుంటే అది కాస్తా పోయింది. కలెక్టరు, జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ సెక్రటరి వీరు ముగ్గురు వీరికి డబ్బు ఉన్నదా ? లేదు. ఎక్కడ అప్పు వస్తుందో చూస్తూ ఉంటారు ప్లాన్‌లు తయారు చేయడానికి. ఎందుకు పనికి వస్తున్నారు ? ఇదివరకు B. D O. ఉంటే District Development Officer కలెక్టరు

అయినాడు. ఇప్పుడు అదికూడ పోయింది ఆయన ఎందుకు పనికి వచ్చాడు? పేజువాణి కలెక్టరు అయినాడు. ఎక్కడ ఊరేగింపులు జరిగితే అక్కడ వాటి కోసం వెళ్ళడం సరిపోతున్నది. కార్యక్రమాలు మాత్రం చాల కుంటు పడు తున్నవి. కారణం finance లేని development కష్టం అవుతుంది. అక్కడ ఉన్నటువంటి వాటిలో చస్తున్నారు అనుకుంటే దానికి అభ్యంతరం లేదు. చేయనియ్యండి Development Boards పేరుతో పంచాయితీరాజ్ administration నుగాని, local democracy ని గాని cripple చేస్తున్నదని మరచిపోవద్దు. ఈ మధ్యనే drought conditions discuss చేస్తూ చీఫ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పారు. అందరిని పిలవమని మేము వారికి కబురు చేశాము. ఏమిటి పిలిచేది. వస్తుంది. అంతా ఒప్పుకున్నాం అంటారు. అయిపోయింది. Programmes తయారు చేసేటప్పుడు కావలసినటువంటిది లేకుండా వారు ముందే తయారు చేసుకొని, department పుస్తకాలన్నీ తయారుచేసుకొని అక్కడికి పంపిస్తే ఏమవుతుంది? ఏ area develop చేయనియ్యండి. మాకేమి అభ్యంతరంలేదు. Plans అన్ని వేయమనండి. కాని Powers అన్ని వారికి యిచ్చి సర్వం వారే చేసేటప్పుడు యింక యిక్కడ ఎవరము ఉన్నాము? Powers అన్నీ ఒక అధికారి చేతిలోకి పోతున్నాయి. జిల్లా administration లో ఉన్నటువంటివాడు నలుగురు అయినారు. ఇదివరకు కలెక్టరు ఒకడు ఉండేవాడు. ఇప్పుడు కలెక్టరు ఎవరు? జిల్లా కలెక్టరా? రెవెన్యూ ఆఫీసరా? లేక P A. యా? లేక R. D. O, యా? ఎవరో కలెక్టరు అర్థం కాకుండా ఉన్నది. సరాసరి పంచేశారు. పూర్వం ఉన్నటువంటి District Administrative grip, Administration side లేదు, Democracy side లేదు. అన్ని వైపుల లేదు. మనకు సరిహద్దులు ఉన్నాయి. ఈ సరిహద్దుల విషయం యిదివరకు అంతా వివాదం ఉండేది. మొన్న శ్రీనగర్ లో జరిగిన సమావేశంలో ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. గ్రామమే ప్రధానంగా కావాలి. Village unit contiguity ఉండాలి. ఆ విధంగా చేయాలని, Andhra Pradesh కు సంబంధించి, State Reorganization తీర్మానం చేశాము. ఆ తరువాత మద్రాసు నుంచి యిక్కడకు వచ్చినప్పుడు తీర్మానం చేశాము—Borders కోసం commissions వేయమని. అది వేయలేదు. పైగా అన్యాయం. మహారాష్ట్రకు మైసూరుకు తగాదావస్తే కేరళను కలిపారు మనలను కూడ కలపడానికి ప్రయత్నం చేసి యిప్పుడు వారు మావి కూడ అంటున్నారు. వివాదం రావాలని కోరిక కాదు. ఉన్నటువంటి borders ఎవరిని అడగవద్దు. Census తీసుకోండి. Census ప్రకారం contiguity ఉండేటట్లయితే ఉన్నాయని చెప్పేసి administrative గానే చేయమనండి వివాదాలు లేకుండా, దానికి మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం ప్రయత్నించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఇంకొక విషయం. వివిధ దేశాలలో, వివిధ రాష్ట్రాలలో ఆంధ్ర భాష మాట్లాడేవారున్నారు. వారితో అక్కడ పోట్లాడమని చెప్పడం కాదు గాని, అక్కడ యిటువంటి యిన్స్టిట్యూషన్స్ వున్నప్పుడు, ఆంధ్ర భాషపై వారికి అభిమానం వున్నప్పుడు కొంత టోకెన్ గా, గ్రాంట్ యిస్తే బాగుంటుంది. మలయా, బర్మా మొదలైన ప్రాంతాలలో ఆర్గనైజేషన్స్ వున్నాయి. ఈ విషయం ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక తెలంగాణా సమస్య వున్నది. ఈ విషయంపై నేను ఎక్కువగా మాట్లాడకుండా వుండడం మంచిదని అనుకుంటున్నాను. కాని, ఒకటి మాత్రం చెబుతాను. తెలంగాణా సమస్యకు కారణం మాత్రం ప్రజానీకం కాదు దీనికి అధికారంలో వున్నవారే బాధ్యులు. సర్ప్లస్ విషయం వుంది ప్రధానంగా, ఇక్కడ ప్రొహిబిషన్ లేదు, అక్కడ ప్రొహిబిషన్ వుంది. ఇక్కడ కూడా తీసివేస్తే యీ ఫినాన్షియల్ యాస్పెక్ట్ బాగుపడుతుందగదా. అక్కడ చెయ్యమంటే సిద్ధాంతం, ఆ సిద్ధాంతం ఇక్కడ వర్తించదు. గాంధీగారు అక్కడకు మాత్రం వస్తాడు, యిక్కడకురాడు, అలాగే ఉద్యోగాల విషయం. క్లియర్‌గా చెప్పండి. తెలంగాణా ఏరియాలోని వారిని యిక్కడ వుంచమని చెప్పండి. నేను ఒకందుకు బాధపడుతున్నాను. రిట్రెంచ్‌మెంట్ వుంది. ఎప్పుడు రిట్రెంచ్ చేయలేదు? ఎప్పుడూ రిట్రెంచ్ చేసుకుంటూనే పోతున్నారు. రిట్రెంచ్ చేసినప్పుడల్లా నేను బాధపడుతూనేవున్నాను. అవాళా బాధపడ్డాను, యివాళా బాధపడుతున్నాను. వారిని యింకోచోట అబ్జార్బ్ చేసుకునేట్లు చూడాలి. ఏజ్ ఎగ్జంప్షన్ యివ్వవచ్చు. ఈ బాధ్యత అంతా ప్రభుత్వానిదేనని నేను మనవిజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యిన్నాళ్ళనుండి ఏమి చేస్తున్నది? అప్పుడంతా నిద్రపోయి యిప్పుడు ఆ తప్పు మా పై రుద్దడం ఎందుకు? దాని యొక్క ప్రభావం ఏ విధంగా వుంది? ఇన్నాళ్లూ వున్న తరువాత అతన్ని పొమ్మంటే ఎక్కడికిపోతాడు? నేనంటే సత్తెనపల్లెలో వుండవచ్చు, కాపోతే హైదరాబాదులో వుండవచ్చు; కాని ఉద్యోగి పరిస్థితి అలా కాదే. ఉద్యోగంలోంచి తీసివేస్తే అతనెక్కడికిపోవాలి? ఈ విషయంలో ఎవరూ ఆవేశం లేకుండా ఆలోచించాలి. ఎవరి ఉద్రేకాలూ రైజ్ కాకుండా యీ విషయాన్ని ఆలోచించాలి. అంతా యీ విషయాన్ని గమనించాలి. తెలంగాణా, ఆంధ్ర ఇంటిగ్రేషన్ హైయెస్టు. కావాలంటే పోచంపాడుకు 15 కోట్లు ఖర్చు చేయండి; మాకు అభ్యంతరంలేదు. ఈ సమయం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. పిచ్చయ్య :-- అధ్యక్షా, పూజ్యులైన గవర్నరుగారు ఏదయితే ప్రశంస చేశారో, దానిలో ముఖ్యమైనది గాంధీ శతజయంతి. అయితే, గాంధీ గారు ఆచరించిన సిద్ధాంతాలు చాలా గొప్పవి. చాలా కష్టమైనవి కూడా ఆచరించడానికి. అవి ఎటువంటివంటే—చుట్టలు, బీడీలు, సిగరెట్లు త్రాగ కూడదు. కాఫీ, టీ త్రాగకూడదు. గుడ్లు, మాంసం, చేపలు తినకూడదు. నిరాడంబరంగా జీవితం గడుపుకోవాలి. సినిమాలు చూడకూడదు. ఇటువంటివి అనేకం వున్నాయి. వీటిని ఆచరించడం చాలా కష్టం. గాంధీగారి పేరు మాత్రం అందరం చెప్పుకుంటున్నాం. ఆచరించే మనుషులు మాత్రం ఎవరూ లేరనిపిస్తున్నది. ఎంతోకష్టపడి, త్యాగాలుచేసి కాంగ్రెసుపేరుతో స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకున్నాం. మంచిదే. గాని, గాంధీగారు చెప్పిన సిద్ధాంతాలలో మొట్టమొదటిదేమంటే—గ్రామసీమలలో ఐకమత్యం పెంపొందించడం. అప్పుడే దేశాభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది అని చెప్పారు. ఎందుకంటే—గ్రామాలలో చిన్న చిన్న విషయాలపై పోట్లాడుకొని పొడుచుకొని, ప్రాణాలు కోల్పోతూవుంటారు.

ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతూ నష్టపడుతూ వుంటారు అందువలన, గ్రామగ్రామాన తిరిగి ప్రజలలో ఐకమత్యం సాధించమనేది అవసరమని, మహాత్మాగాంధీ చెప్పారు. అంతేకాదు. చూడండి—యీనాడు ఆడవాళ్ళలోను, మగవాళ్ళలోను త్రాగుడు ఎక్కువ అయిపోయింది. వ్యభిచారం ఎక్కువ అయిపోయింది. అందాన్ని కాంక్షించే మనుషులు ఎక్కువ అయిపోయారు. డిన్నర్స్, పేకలు యం. యల్. ఏస్. క్వార్టర్సులో కూడా ఎక్కువ అయిపోయాయి. గాంధీ శతజయంతి అని గాంధీగారి పేరు చెప్పుకోవడంతప్ప వారు చెప్పిన సిద్ధాంతాలను ఆచరించేవారెవరు ? అనే ప్రశ్న ఉదయిస్తున్నది. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం. ప్రతి మానవుడు తన భోగాలూ, తన సుఖాలూ, తన ఆనందాలూ చూచుకోవడమే ప్రధానమూ, లేక ప్రక్కనవున్న బీదవారి కష్టాలు కూడా చూడడం వున్నదా, లేదా ? అనేది వున్నది. సిద్ధాంతాలు అసలులో ఆవిధంగా వున్నాయి. ఇంక, శాసనాలు కూడా అనేకం జరిగాయి. అవి అమలులోకి రావడంలేదు అంటే ఒక్క ప్రభుత్వానిదే బాధ్యతకాదు, ప్రజలందరిదీ. ఈ విధానంలోనే మార్పు రావాలి. చదువులలో మార్పు రావాలి, అన్నింటిలోనూ మార్పురావాలి. కీటకం ఇంటిలో గోడకు పుట్ట పెడుతుంది. చీడ పురుగులను చంపి తీసుకొచ్చి దానిలో పడేస్తుంది. పడేసి, 21 రోజులు ఓంకార శబ్దంతో తిరుగుతుంది. దానితో దానికి ప్రాణం వస్తుంది. రెక్కలు వస్తాయి, లేచి ఎగురుతుంది. మనుషులలో ఎవరైనా యిటువంటి పనులు చేస్తున్నారా ? అంటే—అదేమీ కనబడడంలేదు. తుమ్మెదను చూచి మానవుడు సిగ్గుపడాలి. ప్రతి ఇంటిలో గోడలపై యిది మనకు కనబడుతూ వుంటుంది. ఎందరో మహానుభావులు పుట్టినారు, పెరిగారు. అనేక ఆదర్శవంతమైన పనులు చేశారు. గాంధీ శతజయంతి సమయంలో యీ సిద్ధాంతాలు అమలులోనికి వచ్చేటట్లు చూడాలి. బాపూజీగారు ఒక డ్రామా పెట్టించారన్నారు. ఆ ఎగురుడుచూసి ముసలివాడినైన నాకు కూడా మనసుచెదురుతుందని నేను ఎగరగొట్టాను. ఎందుకంటే—పెద్దమనుషులైన స్త్రీలు కూడా పౌడర్సు రాసేస్తున్నారు. పెదాలకు రంగులు వేస్తున్నారు. పురుషులు ఇంట్లో భార్యలు ఒప్పుకోరనేమో. బయట వారికోరకో వెంట్రుకలకు రంగువేస్తున్నారు. ఇవన్నీ గాంధీ సిద్ధాంతాలు కావు. ఆ డబ్బు పిల్లలకొరకు, భవిష్యత్తు కొరకు దాచుకొంటే మంచిది. ఇటువంటివాటికి ఖర్చులు చేయకుండా దాచుకోవడం గాంధీ సిద్ధాంతం. గాంధీ శతజయంత్యుత్సవం ప్రభుత్వం తరఫున చేస్తున్నాం. వారి సిద్ధాంతాలు చాలా వున్నవి. ఆచరించేవారు మాత్రం లేరు.

నేను ఇంకొక విషయం మనవిజేయదలచుకున్నాను. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో రుతు పరిస్థితులను గూర్చి చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం వర్షాలులేవు. చెరువుల్లోకి నీళ్ళు రాలేదు. భగవంతుని కృపలేకనో, ప్రజల పాపాలవల్లనో, బూర్గంపాడు, ఇల్లెందు—కొత్తగూడెం తాలూకాలో ప్రజలు బొడ్డుకూర, దేవదారుకూర యిటువంటి కూరలు తింటూ వుంటారు అక్కడ అడవుల్లో. అదేమి ఖర్మమో యీ సంవత్సరం ఆ కూరలనుకూడా చీడపురుగులుపట్టి నాశనంచేసినవి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మావద్ద ఒక సంఘటన జరిగింది. కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టుఒకటి నిర్మాణ

మైనది. అందులో విపరీతమయిన నీటి ఆధారం వుంది. ప్రాజెక్టు సంపూర్ణంగా నిండిమూడు నెలలనుంచి ఒకచే అలుగుపోతున్నది. పవర్ హావుస్ కట్టినందువల్ల సామానులు రావడానికి ఒక రైలులైను వేశారు. కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టు నీరు రావడానికి కాలవ వేశారు. కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టునుండి పాల్వంచ పవర్ హౌస్‌కు రావడానికి రోడ్డు వేశారు. పవర్ హౌస్ సైడున 2 వేల ఎకరాలు ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి అక్వయిర్ చేసినందువల్ల, అందులో పడ్డ వర్షమంతా 250 ఎకరాలకు పారకమయ్యే చింతలచెరువునుంచి నీరు రాకుండాచేసి, రెండు సంవత్సరాల నుంచి పంట లేకుండాపోతున్నది. ఇది ఏమి న్యాయం ? నీరు పుష్కలంగా వచ్చి ప్రాజెక్టులో వుంది. ఒక్కరోజు ఒక్క అడుగు నీరు అయితే నిండిపోతుంది. మూడు నెలలనుంచి రాత్రింబగళ్లు వృధాగా అలుగునుంచి పారుతున్నది. 250 ఎకరాలకు పారకమయ్యే నీటిని యివ్వడంలేదు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారికి బొత్తిగా దయలేకుండా వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాము, ఇరిగేషను మంత్రితో చెప్పాము, ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు చైర్మనుగారితో చెప్పాము-మా బాధలు చూసేవారు లేని స్థితిపర్పడిపోయింది. ఇక మాకు భగవంతుడే శరణ్యమనిపిస్తోంది గాంధీగారి ఆశ్రమంలో ఒకసారి ఒక్కమాట చెప్పారు. ఒక రైతు పశువుకు కట్టేసి మేతగా చొప్ప వేస్తాడు. కుక్క పోయి ఆ చొప్పమీద పండుకొంటుంది. అంటే పశువులను ఆ చొప్ప తిననీయదు, తాను తినదు, అట్లాగే ఇక్కడ వారు ఆ చెరువు నీరు వాడుకునేది లేదు, ఇటు పంట పండించుకునేవారికి ఇవ్వరు. పవర్ హౌస్‌కు కొద్దినీరే పట్టుతుంది అది పదివేల ఎకరాల నీరిచ్చే సోర్సు అని టెక్నికలు ఒపినియను వున్నప్పటికీకూడా ముఖ్యమంత్రిగారు, మా జిల్లాకు సంబంధించిన ముఖ్యులు ఇరిగేషను మంత్రిగారుకూడ యీ సమస్య పరిష్కారం చేయలేదంటే చాలా విచారంగా వుంది. వెంటనే దీనిని పరిష్కరించాలని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయం వుంది. మా ప్రాంతములో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకోసమని 4 వేల ఎకరాల భూమి అక్వయిర్ చేసి 6 సం.లు అయింది. 700—800—1000 పుట్లు గింజలు పండే భూమిని ఆ రేండ్లనుంచీ దున్ననీయడంలేదు. అటు ఫ్యాక్టరీకట్టడం లేదు. పవర్ హౌస్‌కోసం 2 వేల ఎకరాలు, ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకోసం 4 వేల ఎకరాలు అక్వయిర్ చేశామని ప్రజల నోటిదగ్గరనుంచి తీసుకున్న భూమిని వృధాగా వుంచడం మానవత్వమేనా అనిపిస్తుంది. వారు వాడుకోవాలి లేకపోతే వారికి అవసరం వచ్చేవరకు ప్రజలను అయినా వాడుకోనిచ్చేటట్లయినా చేయాలి. ఈ రెండూ చేయరు, ఇదేమి ప్రజాస్వామ్యం ? ఇట్లా చేస్తే ఏమి ప్రయోజనం ? ఫ్యాక్టరీకోసమని భూమి తీసుకుని ఇంత చేసిన తరువాత ఇప్పుడు ఆ ఫ్యాక్టరీ రామగుండం పోతుంది అంటున్నారు; భూమి తీసుకున్నవారు. పవర్ హావుస్ వుంది, ఆసియా ఖండములో ఎక్కడా లేని పెద్ద పవర్ హావుస్, బొగ్గు అక్కడికక్కడే ఉత్పత్తి అవుతుంది. గోదావరి దగ్గరవుంది. నీరువుండగా మొదట యిక్కడ పెడతామనిచెప్పి, ఇప్పుడు రామగుండం ఎందుకుపోవాలో తెలియడం లేదు. ఇవన్నీ ఆలోచించాలని చెబుతూ, మీకు నమస్కారం చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలు అయినతరువాత ఆంధ్రదేశంలో ఆర్థిక పరిస్థితులు ఏవిధంగా యింకా యింకా

చిక్కులలోకి వెళ్లిపోతున్నామో మనందరికీ తెలిసినదే, అయితే, వీటన్నిటికీ విరుగుడుగా, యీ ఆర్థిక చిక్కులలోంచి. క్లిష్టపరిస్థితులనుంచి బయటపడడానికి 650 కోట్ల రూపాయలతో నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వేస్తున్నాము. అని ప్రభుత్వంవారు చెబుతున్నారు. ఇది గవర్నరుగారి ప్రసంగంలోకూడ తెలియ జేశారు. ఈ 650 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసినప్పటికీ, అందులో ముఖ్యమైనవి లోపిస్తున్నాయని మాకు కనిపిస్తున్నది. ఆంధ్రదేశ అభివృద్ధి ఏది అత్యంత అవసరమని ఆంధ్ర ప్రజలందరూ యింతకాలం భావిస్తూ వచ్చారో, ఆంధ్రదేశానికి అన్యాయం జరిగి కొన్ని సంవత్సరాలుగా, స్వతంత్ర్యం సంపాదించుకున్నప్పటి నుంచీ ఆంధ్ర దేశం వెనుకబడినన్న వ్యవసాయదేశంగానే వుండిపోయి, ఇంబాలెన్స్ ఏర్పడి కోటానుకోట్ల రూపాయలు రావలసినది మనకు వారు యివ్వకుండా, ఆంధ్రదేశం అభివృద్ధికిరాకుండా, వెనుకబడి వుండడానికి కారణమైన కేంద్ర ప్రభుత్వమును యీ పరిస్థితుల దృష్ట్యా మాకు స్టీల్ ఫ్యాక్టరీ కావాలని అడిగాము దానికోసం తీర్మానాలు చేశాము, కాని ఇప్పుడు అది బుట్టదాఖలా ఐపోయిందా అనే అనుమానం వచ్చింది. అసలు గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో దీనిని గురించి ఒక్కమాటఅయినా చెప్పలేదంటే చాలా విచారకరమైన విషయం. కనీసం కొంతమంది మీద పెట్టిన కేసులైనా విత్‌డ్రా చేయండి అని కోరుతున్నాము. ఇంకా వారు కోర్టులచుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఆంధ్రదేశ అభివృద్ధికి ముఖ్యమైన వాటిలో రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్టు అన్న సంగతి మనందరికీ తెలిసినదే కొంతి రామమూర్తిగారున్నప్పటినుంచి ప్రయత్నం చేశారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 1958 నుంచి 68వరకూ పదేండ్లలో మూడు సంవత్సరాలఫ్లడ్స్, నాలుగు సంవత్సరాల కరువు. ఈ విపరీతపరిస్థితులలో అక్కడ ఆర్థిక పరిస్థితి అంతా అస్తవ్యస్థమై పోయింది, అక్కడి ప్రజలు మాకు శాశ్వత కరువు నివారణకోసం రామపాద సాగర్ ప్రాజెక్టుగాని, దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా మోడిఫైడ్ స్కీము ఏదైనా గాని పెట్టి తగిన కేటాయింపులు చేసి నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా చేయండి అని అడుగుతున్నారు. భూములన్నీ. లేకపోతే బీడుపడిపోతాయనే భయంతో అనేక గ్రామాలలో తీవ్రమైన ఆందోళన సాగుతున్నది విశాఖపట్టణం జిల్లాకు గొట్టాలద్వారా గోదావరినీరు వస్తుంది అని వింటున్నాము కాని, కాలవ రూపంలో రావాలి. స్టీల్ ప్లాంట్ కోసం చేసిన ఇన్వెస్టిగేషను విషయం ఏమైంది? ఇన్వెస్టిగేషను చేస్తామని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో వ్రాశారు. స్కీము తయారుగానేవుంది. ఇన్వెస్టిగేషను కొత్తగా చేయవలసిన పనిలేదు, దయచేసి కావలసిన కేటాయింపు చేసి, తుదిగా ఏమిచ్చినప్పుడైనా దీనిని ఇంక్లూడ్ చేయవలసిందని మరల ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇది ఒక విశాఖపట్టణం జిల్లా కోసమే కాదు, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోవున్న మెట్టతాలూకాలకు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో కూడ ఉపయోగం వుంటుంది. ఇటువంటిదానిని ఏ కారణాలవల్ల బుట్టదాఖలు చేస్తున్నారు? ఆంధ్ర ప్రభుత్వం తరపున—దీనిని ఆలోచించనక్కరలేదని చెప్పారు. ఇది అన్యాయం, అక్రమం అని, దీని అభివృద్ధికికూడా వారు తప్పకుండా కాంక్షించాలని మరల తెలియజేస్తున్నాను. అయితే, డబ్బు ఎక్కడ వున్నది, ఎక్కడనుంచి తెస్తాము అంటారు. ఈ వేళవున్న పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది, వర్క్‌ఛార్జ్‌డ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటుకే సరిగా జీతాలివ్వడం

లేదు. సర్వేస్టాపును పంపించారు. వారికివ్వవలసిన కనీసం టి.ఎ.డబ్బులు కూడా యివ్వడంలేదు. మెజర్‌మెంటుకు—చెయిన్‌కూడ మేమే కొని డబ్బు యిచ్చి వారిని రప్పించుకోవలసివస్తోంది. ఇది చాల దారుణమైన పరిస్థితి. డబ్బులేదు అంటే—రిసోర్సెస్‌గురించి మేము చెప్పేవాటిమీద దృష్టికేంద్రీకరించి పరిష్కారం చేయండి అని చెబుతున్నాము. కాని, అదేమీ ప్రభుత్వానికి ఎక్కడం లేదు. ఆంధ్రదేశంలో యీనాడు డబ్బు లేదని నేను అనడం లేదు. గ్రామ సీమలలో డబ్బు లేదా? ఉన్నది. దానిని బయటకు లాగడంలేదు. ఈనాడు భూస్వాములు అంటే వారికి కోపం వస్తుంది కాని వడ్డీ వ్యాపారం చేస్తున్నవారి నుంచి ఆ డబ్బు బయటకు తెచ్చి పరిశ్రమలలో పెట్టకపోతే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో డెవలప్‌మెంటుకు రిసోర్సెస్ ఎక్కడనుంచి వస్తాయి? సామాన్య పేద ప్రజలకు రుణ సౌకర్యము కలుగజేసినట్లయితే, డబ్బు ఇండస్ట్రీస్‌లోకి తీసుకురావడానికి అవకాశం వుంటుంది వ్యవసాయాదాయంపైన పన్ను వేస్తామంటే మేము వద్దు అనడంలేదు. వ్యవసాయాదాయంపైన పన్ను వేస్తామని చిన్న రిఫరెన్సు గవర్నరు ప్రసంగంలో వచ్చింది. అది నిజమేనా అంటే, ఇదికాదు, యింకేదో అన్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు. ఆంధ్రదేశం, భారతదేశం బాగుపడాలంటే—రిసోర్సెస్ సమస్య చాల ముఖ్యమైనది. ఇదిచేయకుండా, మనం ఎంత తలకొట్టుకున్నా అభివృద్ధిచేయడం సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను, బ్యాంకులు, జనరల్ ఇన్సూరెన్సు నేషనలైజ్ చేయండని చెబుతున్నాము. డబ్బు ఎక్కడ వున్నదో అక్కడినుంచి తీసుకోకుండా రైతులనుండే పిండిపిండి, యింకా పన్నులు వేస్తే ప్రయోజనకరం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు రిట్రెంచిమెంటు, ధరలు పెరిగిపోవడం అనేవి నిత్య కార్యక్రమాలుగా ఐపోయాయి. ధరల పెరుగుదలను నిరుద్యోగాన్ని తగ్గించడానికి ఏదైనా ప్రణాళిక ఉన్నదా? లేక గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో అటువంటి ఆలోచన ఏదైనా ఉన్నట్లు చెప్పబడిందా అంటే లేదు. ప్రభుత్వానికి అటువంటి ఆలోచన ఐనా లేదని స్పష్టంగా తేలిపోతోంది. హైదరాబాదులో రేషనింగ్ తీసివేసిన తరువాత ధరలు పెరిగాయని మరల రేషనింగ్ ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నారు. ఈ విధంగా పరిస్థితులుంటున్నప్పుడు దీనికి తీసుకోవలసిన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోనప్పుడు ప్రజలు ఏమి చేయాలి? ఆందోళనలు చేస్తున్నారు, అశాంతి వస్తున్నదని కేసులు వేసి ప్రయోజనం ఏమిటి? ఆ సమస్యలను పరిష్కారం చేస్తే అశాంతి రాదు. ఎన్.జి.వోలున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో పనిచేసేవారికి డి.ఏ. పెంచారు. వెంటనే వీరికి కూడా ఎందుకు పెంచరు? మీరు పెంచకపోతే వారు ఏదో చేస్తారు. ఆందోళన చేసారంటే ప్రయోజనం ఏమి? ఎల్. ఐ. సి. లో ఆటోమేషన్‌కు వ్యతిరేకంగా పోరాటం జరుగుతోంది. అభివృద్ధిచెందిన ఇతర దేశాలలో ఆటోమేషన్ అంటే అభివృద్ధి, పని తేలిక కావడం. మన దేశంలో మాత్రం ఆటోమేషన్ అంటే రిట్రెంచిమెంటు. తమ కుటుంబాలను కాపాడుకోవడానికి దీనికి వ్యతిరేకంగా తప్పకుండా పోరాడవలసి ఉంటుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఆందోళనలు, సమ్మెలు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం ఏ దృష్టితో పరిశీలించాలి. న్యాయమైన దృష్టితో పరిశీలించిసమస్యలను పరిష్కారం చేయాలి.

అంతేకాని సమ్మె వస్తే పెట్టుబడిదారులకంటె అన్యాయం..., బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు స్వయంగా పెట్టుబడిదారు కాకపోయినా పెట్టుబడిదారు మనస్తత్వంతో ఆందోళనలను పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కేంద్ర ఉద్యోగుల సమ్మె చూచాము. రాష్ట్ర ఉద్యోగుల సమ్మె చూచాము. ఈ సమస్యల పరిష్కారం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక తెలంగాణా ఇంటి-గ్రేషన్, రక్షణ సమస్య ఉంది. తెలంగాణా వారికి అన్యాయం చేయాలనే దృక్పథం మాకెవ్వరికి లేదు. వారికి అన్యాయం ఎక్కువగా జరుగుతోందనే విషయం కూడా మాకు సరిగా తెలియదు. సర్వీసెస్‌లో ఏమి జరుగుతోందో మాకు తెలియదు. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఏమి జరుగుతున్నదో మాకు తెలియదు. ఎక్కడెక్కడ ఎవరికి ఉద్యోగాలు వేస్తున్నారో ప్రభుత్వానికే తెలియాలి. మాకు తెలంగాణా, రాయలసీమ అభివృద్ధి కావాలనే ఉంది. ఆంధ్రలోని మిగతా ప్రాంతాలుగూడా అభివృద్ధి కావాలనే ఉంది. ఐతే తెలంగాణాలో జరుగుతున్నది ఏమిటి ? క్రొత్తగూడెంలో 400 మంది తెలుగు ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన ఉద్యోగులున్నారు. వారిని 1966 లో సెలక్షన్ చేశారు. యూనిట్ కమిషన్ చేసినప్పుడు. అప్పుడు ఏ రకమైన కండిషన్లు పెట్టలేదు. ఈ రోజున 5 సంవత్సరాల లోపు సర్వీస్ ఉన్న వారిని తీసిపారవేస్తారని భయపడుతున్నారు. అక్కడక్కడ చెదురుబాటుగా కొట్లాటలు కూడా జరుగుతున్నాయి. ఇది దారుణమైన విషయం. మావైపు నుంచి బుట్టలు అమ్ముకునేవారు హైదరాబాదు వస్తే ఇంతవరకు ఏగొడవ లేదు. ఇప్పుడు వెళ్ళిపోవాలంటున్నారట. ఈ పరిస్థితులను జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణాకు సంబంధించి ఎవరికి అన్యాయం చేయాలని లేదు. మా తప్పుకాదు. ప్రభుత్వమే దీనికి బాధ్యత వహించాలి తప్ప మరేమీ కాదు. లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి కొంత మంది మిత్రులు మాట్లాడారు. వివరాలలోనికి నేను పోను, శాంతి భద్రతలను కాపాడవలసిన పోలీసులు ఏ రకంగా ప్రవర్తిస్తున్నారో తమ జిల్లానుండే ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. కొన్ని చోట్ల సరిగానే ఉండవచ్చు. సాలూరు గురించి కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పిన దానిని ఆధారంగా తీసుకునే చెబుతున్నాను. పోలీసు ఇంటివద్ద ఎవరో రౌడిజం చేస్తే సాలూరు జనం అంతమంది మీద రేన్ ఆఫ్ టెర్రర్, భీభత్సంచేసి అక్కడ ఎస్. ఐ. ఇష్టం వచ్చిన వారిని అరెస్టు చేసి, కొట్టి, ముగ్గురు స్త్రీలను వివస్త్రలను చేసి ఘోరమైన పద్ధతులలో హింసించడం జరిగింది. పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. వారిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు):— అధ్యక్షా మహాశయా! గవర్నరు ప్రసంగంపై అభినందన తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నాను. గవర్నరు ప్రసంగములో ఆంధ్రదేశంలోగల 11 జిల్లాలలో 186 తాలూకాలలో కరువుకు గురిఅయినట్లు యీ 186 తాలూకాలలోని ప్రజలకు మంచినీటి వసతి కలిగించడం, కరువు పనులు చేయించడము వీటికి అక్టోబరు నెలాఖరువరకు సుమారు 7 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినట్లు సూచించారు. కోటి జనాభా కరువుకు గురికాగా వారికోసం 7 కోట్ల రూపాయలు 5 మాసాలలో ఖర్చుపెట్టామని చెప్పుకోవడంలో పెద్ద ఘనత ఏమీలేదు. ఇకముందు ప్రభుత్వము మరల నవంబరు నుంచి ఫిబ్రవరి నెలాఖరు వరకు 15 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబోతున్నారని కార్యక్రమాలు

తరువాత రూపొందెస్తామని వ్రాశారు. ప్రభుత్వము యింతవరకు ఖర్చుపెట్టిన 7 కోట్ల రూపాయలు ఏ విధముగా ఖర్చుఅయాయి. ఎంతవరకు సద్వినియోగము లోకి వచ్చింది, ఎంతవరకు దుబారా అయిపోయింది అనే సమస్య మీద యింత వరకు ప్రభుత్వము ఏ విధమైన చర్య తీసుకోలేదని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. కారణము ఏమిటంటే ప్రభుత్వము ప్రజల దగ్గరి నుండి డబ్బు తీసుకుని వస్తున్నది, పన్నుల రూపములో వసూలు చేస్తున్నది. కేంద్రప్రభుత్వము సహాయము కోరు తోంది. కోట్లరూపాయలు యిస్తున్నామని అనుకుని సంతోషిస్తున్నారు. కాని పరిషత్తు లెవెలులో జరుగుతున్న అన్యాయాలు, అరాచకాలు, అవినీతి గురించి కించిత్తయినా పట్టించుకోవడంలేదు. కరువు పనికి ఏ పనికి ఎంత డబ్బు శాంక్షను చేసినప్పటికి కూడా గ్రామంలోకి ప్రజలకు తెలియని పరిస్థితులలో కరువు పనులు జరుగుతున్నాయి. కరువు పనులను గురించి కలెక్టర్లు ఎంత కట్టుదిట్టమైన ఆర్డర్సు జారీ చేసినప్పటికీ కూడా అక్కడ పరిషత్తు ఎక్జిక్యూటివ్ యింజనీరు, సమితి సూపర్‌వైజర్సు వారి తాలూకు పాత విధానాన్ని అవలంబిస్తూ 50 %, 60 % డబ్బు దుబారా చేసి కరువు బాధితులకు పెట్టకుండా ప్రభుత్వము యిచ్చిన డబ్బు ప్రభుత్వానికి పేరు లేకుండా దుబారా చేసి దుర్వినియోగము చేశారని చెప్పడానికి ఉదాహరణలున్నాయి. ప్రభుత్వము యిచ్చిన 7 కోట్లలో మూడున్నర కోట్ల రూపాయల వరకు దుబారా అయిపోయింది అని ప్రభుత్వము గుర్తిస్తే సంతోషిస్తాము. ఎందుకంటే యికముందు ఖర్చు పెట్టబోయే 15 కోట్ల రూపాయలు జాగ్రత్తగా ఖర్చుపెడితే ప్రభుత్వము యింత డబ్బు యిచ్చింది, యీ విధముగా సేవ చేసినదని ప్రజలలో విశ్వాసమైనా ఉంటుంది. కాని డబ్బు యిచ్చేశాము మా బాధ్యత అంతవరకే తరువాత ఏమిచేసుకుంటారో చేసుకోండి, పేద రైతులకు కాని వ్యవసాయ కూలీలకుగాని ముట్టనీయండి, ముట్టనీయక పోనీయండి, మాకు సంబంధము లేదని అన్నట్లు ఊరుకుంటే ప్రభుత్వము ఉందా లేదా అని అనిపిస్తుంది. అక్కడ ఏ పనికి ఎంత డబ్బు ప్రభుత్వము శాంక్షను చేసినదో నోటీసు బోర్డు మీద పెట్టాలని తూర్పు గోదావరి జిల్లా కలెక్టరు ఇంజనీర్లను ఆదేశిస్తే ఆ విధానము అమలుపరచడానికి ఇంజనీర్లు వ్యతిరేకించిన దానిని అమలుపరచడానికి నిరాకరించారు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా కలెక్టరు పంపిన సర్క్యులరు అమలు జరపలేదంటే కరప్షను ఎంత వరకు వ్యాప్తంలో ఉందో రుజువు అవుతుంది. కరువు నిధులను కంట్రాక్టర్లు యింజనీర్లు స్వాహా చేస్తున్నారు. కాని నిజమైన కరువు పనులకు ఖర్చుపెట్టినది చాలా తక్కువ. దీనిని ప్రభుత్వము యిప్పటికైనా గుర్తించి యీ 7 కోట్ల రూపాయలలో ఏ పని ఏ విధముగా చేయబడినదో రీచెక్ మెజర్మెంటు చేయించితే మేము చేసిన ఆరోపణలు నిజమని రుజువవుతుంది. ఈ విధముగా చేయడానికి మొగమాటాలకు పోయి భయపడి ఊరుకుంటే ఎంత డబ్బు తెచ్చినప్పటికి నిరుప యోగం అవుతుంది. అందుచేత రీచెక్ మెజర్మెంట్ చేయడానికి ప్రత్యేక సిబ్బందిని వేయాలి. ఆ విధముగా చేయించితే మొత్తము బండారము వెల్లడి అవుతుంది. ప్రభుత్వం డబ్బు ఏ విధంగా దుబారా అవుతుందో వెల్లడి అవుతుంది. న్యాయమైన పంథా అవలంబించడంలో నిర్లక్ష్యం చేస్తే ప్రభుత్వం ఉన్నా ఒకటే లేకపోయినా ఒకటే. తదుపరి యికముందు ఖర్చుపెట్టబోయే 15 కోట్ల రూపాయలు చాలా

జాగ్రత్తగా ఖర్చుపెట్టాలని ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. గోదావరి నీటిని విశాఖపట్నానికి మంచినీటి సమస్య గురించి తీసుకుని వెళ్ళడానికి 6 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతుందని 1967 సంవత్సరములో పత్రికా ప్రకటన ద్వారా తెలిసినది. ఇనుపగొట్టాల ద్వారా తీసుకొనిపోబడుతుందని చెప్పారు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

దరిమిలా 10 కోట్లు ఖర్చు పెడతారని ప్రకటన చేశారు. గవర్నరు ప్రసంగములో అప్పుడే 2 డివిజన్సు సిబ్బందిని వేసినట్టు చెప్పారు. మంచినీటి పథకము కోసము 6 కోట్లు 10 కోట్లు చిల్లరగా ఖర్చుపెట్టి వేస్టు చేయడము కంటె తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మెట్టప్రాంతాలకు కూడా మంచినీరు లేదు కాబట్టి విశాఖపట్నం తూర్పుగోదావరి మెట్టప్రాంతాలకు యీ స్కీమును వైడెన్ చేసి తీసుకుని వెళ్ళడానికి అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. పెద్ద ఖర్చు కాదు. దీని పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :— విశాఖపట్నానికి రెండవ ఫెర్టిలైజరు ఫ్యాక్టరీ నెలకొల్పుతారనే విషయం గవర్నరుగారి స్పీచిలో తెలియజేయడంతో మన అందరికి చాలా ఉత్సాహం అయినది. ఆ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు సాధించినందుకు అభినందిస్తున్నాను. కాని ఈ ఫ్యాక్టరీలు ప్రాజెక్టు మన రాష్ట్రంలో పెడుతున్నాం కాబట్టి ఎంప్లాయిమెంటు విషయం వచ్చినప్పుడు రాష్ట్రంలో ఉండేటటువంటి టెక్నికలు పర్సానలుకు స్కిల్డ్ లేబరు, అన్‌స్కిల్డ్ లేబరుకు మనవారికి అవకాశం లేకుండా యితర రాష్ట్రాలవారు మేజరు పోర్షను పట్టుకుపోవడం జరుగుతోంది. ఈ విషయాలు గత అసెంబ్లీ సమావేశంలోనూ అంతక్రితం సమావేశంలోనూ ఎన్ని సార్లు మనవిచేసినప్పటికీ ఏ విధమైన చర్య తీసుకున్నట్లు కనిపించదు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ఎంప్లాయిమెంటు విషయంలో మన స్టేటులోని టెక్నికలు నాన్ టెక్నికల్ పర్సానలుకు మేజరు పోర్షను వచ్చేటట్లు చూడాలి. మనరాష్ట్రంలో ఉండే ఫ్యాక్టరీలలో మేనేజిమెంటు యితర రాష్ట్రాల వారు ఉండడం వల్ల ఆంధ్రులకు ఏదో ఒక మిషపైన టెర్మినేషను నోటీసులు యిచ్చి బయటకు పంపిస్తున్నారు, ఇతరరాష్ట్రాలనుంచి తెచ్చుకుని థంప్ చేస్తున్నారు. అది చెక్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని పరిశ్రమల మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్రంలో వచ్చినటువంటి సైక్లోన్ భీభత్సం వల్ల హెవీలాసెస్ కలిగాయి. పంటలు నాశనం అయిపోయాయి. కోట్లకొలది రూపాయలు నష్టం కలిగింది. ఈ విషయంలో తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో మా అదృష్టవశాత్తు సైక్లోను ఎఫెక్టునుంచి బయటపడింది. నష్టం రావడం జరగలేదు. సెకెండు క్రాప్ విషయంలో మాకు అధికంగా నీరు యిస్తే ఎక్కువ పంట పండించి రాష్ట్రంలో వచ్చినటువంటి ధాన్యనష్టాన్ని కొంతవరకు భర్తీ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అడిషనల్ జోను కాకుండా తూర్పుగోదావరి జిల్లా రైతులకు అడిషనలు వాటరు సప్లయి కిన్నెరసానినుంచి, జోలాపుట్‌నుంచి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇరిగేషను మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తే సెకెండు క్రాపుకి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి యీ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను, అగ్రికల్చరు విషయంలో జిల్లా డెవలప్మెంటు బోర్డు ఏరియా డెవలప్మెంటు స్కీము పెట్టారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కలెక్టరుయీమధ్య కన్నులు విందు కలిగే విధముగా కొబ్బరి మొక్కలు నాటించడం జరిగింది. దానితో సరిపోదు. కనీసం 5 సంవత్సరాల వరకు జాగ్రత్తగా వాచ్‌చేస్తూ వాచ్‌మన్‌ను అప్పాయింటు చేసి నీటి సదుపాయం కలుగజేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది. ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసికొని స్పెషల్ స్టాఫ్ వేయాలని కోరుతున్నాను. వనమహోత్సవం పేరుతో మొక్కలు నాటటం అని మాత్రమే గాక జాగ్రత్తగా కాపాడితే కోట్లరూపాయలు ఆదాయం రావటానికి వీలుంటుంది.

ఇక, ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు డాక్టర్లకు సంబంధించి ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి ధైర్యంగా నిషేధించినందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ఇక, law and order కు సంబంధించి చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎందుకు ఈ law and order ఎందుకు పడిపోయిందని విచారిస్తే కొంత మంది స్నేహితులవల్ల తెలిసింది మన ఆఫీసర్లు ఆ మారు మూలప్రాంతాలకు వెళ్ళరని, ఎప్పుడో సంవత్సరానికి ఒకసారి ఏదో లాంఛన ప్రాయంగా వెళ్ళటంతప్ప. ప్రజలలో ఎలాంటి సంబంధం పెట్టుకోరని దానిని ఆసరాగాతీసికొని unsocial elements తలఎత్తటం జరుగుతున్నదని. ఇక ముందైనా ఆఫీసర్లు తరచుగా ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ప్రజలతో ఎక్కువ సంబంధం పెట్టుకొంటే ఆ unsocial elements తగ్గటానికి అవకాశం వుంటుంది అంతేగాక law order maintain చేయాలని పోలీసువారికి కడుపునిండా తిండి పెడితే వారు లంచాలకు కక్కుర్తి పడరు. పోలీసు ఫోర్సు డిసిప్లెనరి ఫోర్సు కావటంవల్ల వారు trade union form కావటానికి అవకాశం లేదు, వారికి వున్న గ్రీవెన్సెస్ చెప్పుకోటానికి అవకాశం లేదు. వారు నోరు లేని వారుగా వుండి అడగలేక పోతున్నారు. వారికి మంచి జీతాలు ఇచ్చి రెండు పూటలా కడుపునిండా భోజనంవుండే పరిస్థితి కల్పిస్తే వారు ఇంటెగ్రిటితో ఆనెస్టితో పని చేయగల్గుతారు. లా అండ్ ఆర్డర్ ఎఫెక్టివ్‌గా ఎన్‌ఫోర్స్ చేయటానికి అవకాశం వుంటుంది. గాంధీ శతజయంతి సందర్భంలో కేవలం ప్లాట్ ఫారం స్పీచెస్ ఇవ్వటంగాక ప్రతి వ్యక్తి ఏదో ఒకమూల పల్లెలో ఒక పంచముని ఇంట్లో భోజనం చేసినప్పుడే గాంధీగారి ఆశయాలను సరిగా ప్రచారం చేసినట్లుఅవుతుంది. అంతేకాని ఏదో తమాషా కోసం ఉపన్యాసాలు చేయటం మంచిదికాదు. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక మనవిచేయదలచుకున్నాను. ఆస్థాన కవి పోస్టు యింకా ఖాళీగావుంది. ఆ పదవిలో హరిజనులైన జాషువాగారిని ఆస్థాన కవిగా నియమిస్తే గాంధీ శతజయంతి సందర్భంలో మనం హరిజనునికి నిజమైన అవకాశం ఇచ్చినవారం అవుతామని మనవిచేస్తున్నాను. ఆయన క్వాలిఫికేషన్స్ అన్ని విధాలా సరిపోతాయి కనుక వెనుకంజ వేయకుండా వారిని appoint చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, రహదారి శాఖామాత్యులకు మనవిచేయవలసిన విషయం ఒకటి వుంది. తూర్పు గోదావరి జిల్లా సెంట్రల్ డెల్టాలో చాలా అధ్వాన్నంగా వున్నాయి. ఎక్కువగా canal side roads కాలువలలో పడిపోతున్నా కూడా కనీసం స్టోన్

రివిట్ మెంట్ కూడా చేయలేని దౌర్భాగ్య స్థితిలో వున్నాయి. బస్సులు కాల్వలో పడి అనేక ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. కనుక వెంటనే మంత్రిగారు తగిన శ్రద్ధతీసికొని కాల్వల ప్రక్కన రివిట్ మెంట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

మన ఎసంబ్లీ దుబాసి కౌన్సిల్ దుబాసి, యింకా 32 మంది జమేదార్లు స్కేల్స్ 100–5–150 ఎప్రూవ్ అయినప్పటికి ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు నుండి ఎంత కాలం నుండో ఆ ఫైల్ తిరిగిరాలేదని, అక్కడ ఎక్కువ జాప్యం జరుగుతున్నదని వాళ్ళు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. కనుక తొందరగా వారికి ఆ పే స్కేల్ లభించేటట్లుగా చూడలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు ఉపన్యాసం—రెండవ సెషన్‌లో ప్రభుత్వ పాలసిని ప్రకటించే ఆ ఉపన్యాసం విన్న తరువాత నా రియాక్షన్ చెప్పాలంటే ఒక్క మాటే నాకు తట్టింది. అది నరకానికి తీసుకుపోయేటప్పుడు మంచి ఉద్దేశంతోనే తీసుకుపోవటం జరుగుతుంది. నరకానికి తీసుకుపోయే విధానాన్ని ఈ పాలకవర్గం అవలంబిస్తున్నది. అది దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రజాస్వామికం అంటే ఏమిటో కనీస పాఠాలు అయినా ఈనాడు పారిపాలించే అధిపతులకు నేర్పగలిగామా అని ఆలోచిస్తే నేర్పలేదు సరికదా పేదలు యింకా నిరుపేదలుగను, సామాన్య ప్రజలు. పేదలు అవుతున్న విధానమే కొనసాగుతున్నది. ఏ వర్గంకాని, ఏ తరగతికాని ఈ పరిపాలనలో సుఖానికి నోచుకోలేదు. దానికి కారణం ఈనాడు పరిపాలించేవారి మనస్తత్వమే. ఈ పరిపాలనా విధానం గాంధీజి వారసత్వంగా కొంతమందికి వచ్చిందని గాంధీజీని పొగిడితే సరిపోతుందను కొంటున్నారు. ఇది తమను తాము మోసగించుకోవటమే గాకుండా ప్రజలను కూడా మోసం చేయటము అవుతుందని చెప్పవలసివుంది. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన వెంటనే ప్రభుత్వం తన గృహంలోనే నిరుద్యోగం ఏర్పాటు చేసింది తన గృహంలోనే సంతృప్తి లేకుండా చేసింది ఈ పాలక విధానం తెలంగాణా ఆంధ్ర ప్రజల మధ్య వైషమ్యాలను లేవదీసింది. విడదీసి పాలించే విధానం చేపట్టింది. తెలివి తక్కువ నాయకులు ఈ సమస్యను పట్టుకొని వ్రేలాడితే సరిపోతుందనే సిద్ధాంతంలోకి వచ్చారు. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. వేలకొలది ప్రభుత్వోద్యోగులు నిరుద్యోగులయినారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు తమ హక్కుల గురించి ఆందోళన సాగిస్తే వారిని అణగదొక్కే విధానం ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఇది నరకానికే తీసుకుపోయే విధానమా అని అడుగుతున్నాను. గత 100 సంవత్సరాలలో కనీవిని ఎరుగనంత డ్రౌట్ కండిషన్స్ ఈ నాడు ఏర్పడినాయని పాలకులు చెప్పవచ్చు. కనీస ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలననుసరించి, ప్రజలు ఏ సభ్యులను అయితే ఎన్నుకొన్నారో ఆ సభ్యులను సమావేశపరచి ఇది మా కార్యక్రమం అనిచెప్పే విధానాన్ని ఎందుకు చేపట్టరు ? కోట్ల కొలది రూపాయలు తమ తాబేదార్లకు బెల్లం ఇచ్చినట్లు ఇచ్చి, తమతాబేదార్లను పోషించి ప్రజలను మభ్యపరచే విధానంగా వుందని నేను పదే పదే చెబుతున్నాను. వచ్చే మంత్రులు పైకి మంచివారే. కాని ఏ వర్గానికి మంత్రులంటే ధనిక వర్గానికి కీలక స్థానాల్లో వుండే సెక్రటరీలు, ముఖ్యంగా చీఫ్ సెక్రటరి పెద్ద ధనిక వర్గానికి ప్రతినిధి అటువంటి చీఫ్ సెక్రటరి ఈ నాడు స్టేట్ డెవలప్

మెంటు బోర్డును శాసన సభకు కూడా అతీతమైన విధానంగా ఏర్పాటుచేసి, జిల్లాలలో ప్రజల ప్రతినిధులకు అతీతమైన జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డులను ఏర్పాటుచేసి పై హుకుం వాయిస్ ద్వారా కార్యక్రమాలు నిర్వర్తించడం జరుగుతున్నది కాని ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి మార్గం ఏమిటి? అమలు జరిగే విధానాలు ఏ పద్ధతిలో వున్నాయో చూడటానికి కూడా ఈ నాడు పూనుకోలేదు.

The House then adjourned till Half-Past Eight of the clock on Friday, the 29th November, 1968.